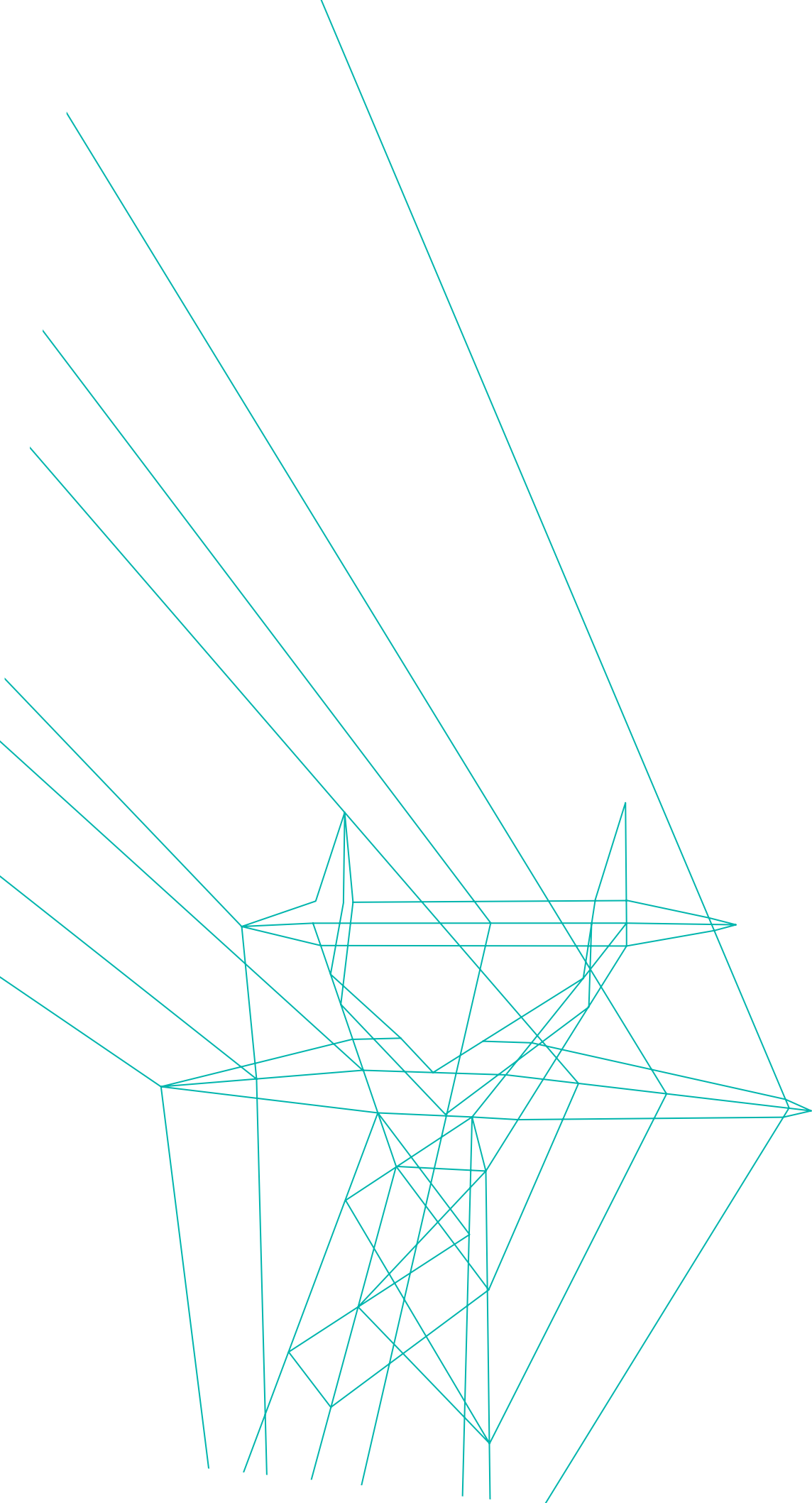

eering
ÜHENDAME ENERGIAD

Majandusaasta aruanne 2015

Eleringi majandusaasta aruande tegevusaruanne

Juhatuse esimehe pöördumine	4
Eleringi lühitutvustus	6
Eesti energiasüsteemi võtmenäitajad	10
Majandusaasta kokkuvõte	16
Elektri- ja gaasivõrgu arendamine	20
Elektri- ja gaasituru arengud	26
Eesti elektrisüsteemi juhtimine	34
Eleringi teadus- ja arendustegevus	38
Ühiskondlik vastutus	46
Hea ühingujuhtimise aruanne	50
Elering ja keskkond	58
Organisatsioon ja inimesed	64

TAAVI VESKIMÄGI
juhatuse esimees

Juhatuse esimehe pöördumine

Pidev muutus on uus reaalsus

Lause „Mis tõi meid siia, ei vii meid siit edasi“ pärineb Ameerika juhtimiskonsultandi Marshall Goldsmithi 2008. aasta raamatu pealkirjast. See on universaalne mõte, mis on hästi kohaldatav igale eluvaldkonnale, kus pidev muutus on igapäevane reaalsus.

Kindlasti sobib see ilmestama Eesti energeetikat. Eesti energiamajandus ei ole olnud kunagi varem nii suurel määral orgaaniline osa globaalsest energiaturust. Energiasüsteem on revolutsioonilises muutuses kogu maailmas. Teiste trendide hulgast on võimalik välja tuua mastaapne IKT osakaalu kasv energiasüsteemis, energiaturgude integreerumine (Euroopa Liidu ühtne energiaturg), mitteplaneeritava tootmistsükliga tootmis-seadmete massiline lisandumine energiasüsteemi, kasvavad akumuleerimise võimalused, keskkonnapiiirangud ja energiatõhususe eesmärgid, piiride kadumine elektri-, gaasi- ja kaugkütteturgude vahel. Inimesed ei vaja mitte elektrit ega gaasi, vaid soojust ja valgust. Uued lahendused asendavad üha enam vanu, et sama töö ära teha.

Kui varasem mõttemudel elektrimajanduses põhines piltlikult Narva elektrijaamadel ja Eesti kogutarbimisel, siis nüüd tuleb vaadata iga kodumajapidamist ja ettevõtet eraldi – milline on see unikaalne lahendus, mis parimal moel just antud tarbija vajadusi rahuldab.

Eelnev ei jäta puutumata ka energjavõrkude haldurite majandustegevust. Gaasi valdkonnas on need trendid juba üsna negatiivselt mõjunud meie ärile, vaadates ülekantavaid gaasi mahte. Elektri ülekande valdkond

võib olla silmitsi samade riskidega kiiremini, kui oskame oodata. Elering tahab toimuvaid muutusi enda tegevuses arvesse võtta. Ja mitte ainult arvesse võtta, vaid suuta võtta nende trendide raames initsiatiivi. Üks initsiatiiv, millega peame töötama varasemast oluliselt enam, on IT infrastruktuuri loomine energiasüsteemi nutikaks juhtimiseks. IT roll energeetikas tõuseb juba lähiaastail märgatavalt.

Eesti energia tarkvõrguplatvorm Estfeed

Estfeed on tarkvõrgu platvorm, mille Elering on loonud koos Elektrilevi, Taastuenergia Koja, VKG Soojuse ja Ericssoniga. Antud platvorm peaks võimaldama Eesti lõpptarbijatel, energiateenuse pakkujatel, hajutatud väiketootjatel ja võrguettevõtetel energiatootmise ja -tarbimise tõhusust kasvatada, tuginedes energiatarbimise reaalaajalähedastele andmetele. Estfeed on platvorm nagu näiteks Apple'i AppStore, millele erinevad arendajad saavad ehitada oma konkreetseid „app'e“ peale. Energia tarkvõrgu platvormist Estfeed peaks kujunema energiasüsteemi toimimise alus IT infrastruktuur. Elering ei hakka seda süsteemi ise eksportima Eestist kaugemale, kuid meiega platvormi arendusega liitunud partnerid saaksid antud lahendust eksportida piirkondadesse, kus kaugloetavate arvestite juurutus on värskest lõpetatud. Eesti võiks olla piloot, millele tuginevalt on võimalik ilmestada uutele klientidele tehtavat väärtuspakkumist. See on platvorm, mis loob väärtust nii energiaturu osapooltele kui lõppklientidele elektri-, gaasi- kui soojamajanduses.

Elektri ja gaasi ühendüsteemihaldur

2015. aasta algul täitus viis aastat iseseisva elektrisüsteemihalduri – Elering – moodustamisest. Need viis aastat iseseisvat Eleringi on kinnitanud omal ajal tehtud otsuste õigsust eraldada põhivõrguettevõtjast süsteemihaldur Eesti Energia AS-ist. Iseseisva süsteemihalduri moodustamine on andnud võimaluse paljude turuosalis- tega konkurentsipõhise elektrituru tekkimiseks Eestis.

Meie eesmärk on korrata sama gaasimajanduses. Elektrisüsteemihalduri kuuendal tegevusaastal jõudsimeni 100% gaasiülekandesüsteemi varade omandamiseni. 2015. aastast on Eesti gaasi ülekandesüsteemi haldur sõltumatu gaasituru osalistest.

Seadsime juba 2010. aastal eesmärgi moodustada ühtne elektri ja gaasi süsteemihaldur Eestis. 1. jaanuarist 2016 on Elering ühendüsteemihaldur ühise organisatsiooni, protseduuride ja majandustegevusega. Nii nagu ükski ühinemine ei lõpe ühise organisatsiooni loomisega, nii on see ka gaasi ja elektri süsteemihaldurite tegevuse integreerimisel ja sünergiate saavutamisel. Sisuline kokkusulamine võtab aega ja üks meie tänaseid prioriteete on, kasutades kunagist üldlaulupeo motot, ühes hingamise saavutamine. Ja ma ei pea siin silmas mitte ainult ühes hingamist elektri ja gaasi valdkonna inimeste vahel. Pean silmas ühise hingamise saavutamist erinevate põlvkondade, Tallinnas ja üle Eesti asuvate kolleegide vahel, erineva hariduse, kultuuri ja elukogemusega inimeste vahel. Eleringis uut aastat alustanud ligi 230 inimest moodustavad väga paljude erinevate tugevustega meeskonna. Meie ühine eesmärk peab olema kasutada seda tohutut ühist ressursi kõige paremini, et realiseerida Eleringi missioon: „Tagada Eesti tarbijatele energiaravustuskindlus läbi tõhusalt toimivate regionaalsete energiaturgude, tuginedes töökindlatele energiavõrkudele ja kompetentsetele töötajatele. Seda tehes toetame Eesti majanduse konkurentsivõimet.“

Liinid puuvabaks

2015. aasta oli Eleringi ajaloo parim erinevate näitajate poolest. Nendest kaks olulisemat olid Eesti elektritarbijatele andmata jäänud energia kogus ja omanikule teenitud tulu. Eleringi võrgurikete tõttu jäi 2015. aastal andmata ainult 10 MWh elektritulu. See on sisuliselt ühe kodumajapidamise elektritarbimise aastane maht võrrelduna veidi enam kui 8 TWh ülekantud energia kogusega Eesti elektritarbimise katmiseks. Oleme selle numbri üle uhked. 2011. aastal alustatud programm „Liinid puuvabaks“, mille

eesmärk oli liinide töökindlust „iga ilmaga“ parandada, on andnud tulemusi.

Jätakuvalt tugevad majandustulemused

Elering on kuue iseseisva tegevusaastaga loonud omanikule 53 miljonit eurot lisandväärtust võrreldes regulaatori poolt meile antud kapitali tootlusega. See on loodud väärtus, mis võimaldab Eleringil maksta riigieelarvesse soliidseid dividende. 2015. aastal maksime riigieelarvesse 20 miljonit eurot dividende. 2016. aastaks on seatud eesmärk maksta omanikule dividende 31 miljonit eurot. Elering saab sellega hakkama ilma, et see kuidagi pärsiks meie tegevust Eesti elektri- ja gaasitarbijate varustuskindluse tagamisel.

Ühtne võrk loob ühtse turu

Kogemus on näidanud, et esmalt peab toimuma infrastruktuuri areng ja siis tuleb turu areng sellele järgi. Eleringi eesmärk on tihedalt integreeritud elektri- ja gaasiturg, et nõudlus ja pakkumine saaksid igal ajahetkel kohtuda Gibraltarist Nordkapini ilma ülekandevõimsuse või turumehhanismide piiranguteta. Meie jaoks on alanud 2016. aastal eelkõige Eesti-Soome gaasiühenduse Balticconnector ja Eesti-Läti kolmanda elektriühenduse arendamise aasta.

Euroopa Liit otsustas 2015. aastal rahastada Eesti-Läti kolmanda elektriühenduse (EstLatIII) ehitust 112 miljoni euro ulatuses. Omafinantseeringu osa katab Elering piiriülese ülekandevõimsuse oksjoni tuludest. EstLatIII ehituseks ei pea Eesti elektritarbija oma taskust käima välja sentigi. Elering on tänaseks kogunud ülekoormustulu Eesti-Soome aga eelkõige Eesti-Läti ülekandevõimsuste kasutamiseks ligi 86 miljonit eurot.

Areng hoiab vormis

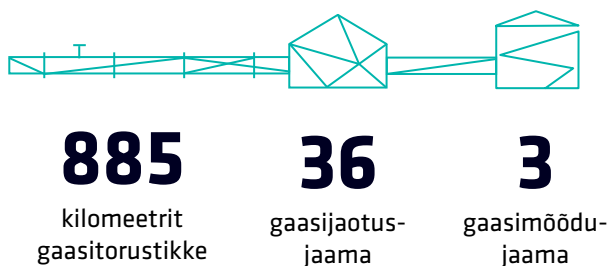
Areng hoiab iga organisatsiooni vormis. Elektri ja gaasi ühendüsteemihalduri sisuline rakendumine tänasest ei ole mitte ajaloo lõpp, vaid ühise, koos kirjutatava ja loodetavalt eduka ajaloo algus. Iga edukalt läbi viidud muutus annab võimaluse järgmiste muutuste ellukutsumiseks. Eleringil on mitmeid plaane, kuidas reguleeritud äris ettevõtte riskiprofiili muutmata oma majandustegevust laiendada, tagades siinsete energiatarbijate varustuskindluse Eesti majandusarengut toetaval moel.

Eleringi lühituvustus

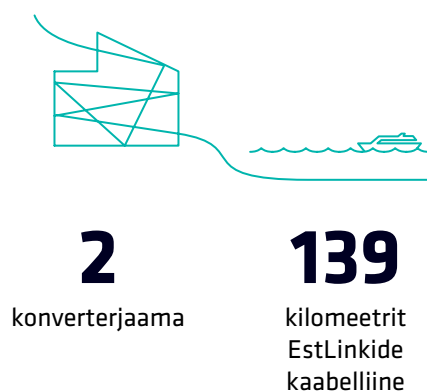
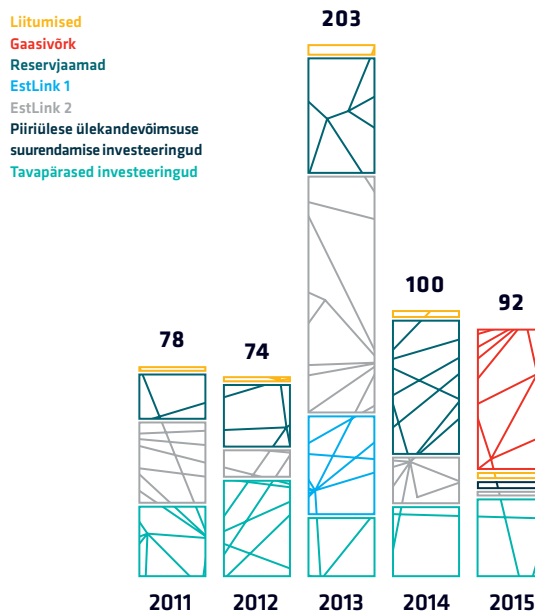
2015

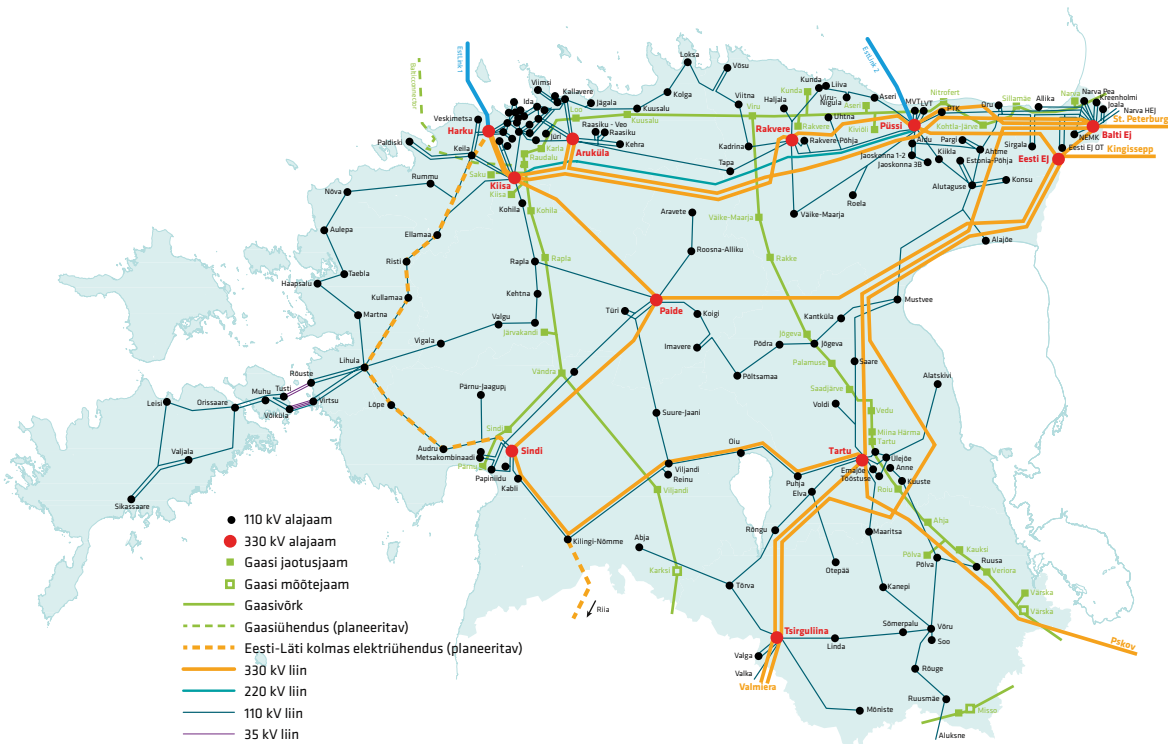
suuremad projektid:

- Gaasi ülekandevõrgu omandamine
- Virtsu-Võiküla 110 kV merekaabel mandri ja Muhu saare vahel
- Eesti elektrijaama 330 kV alajaam
- Ranna-Ida 110 kV maakaabelliinid Tallinna kesklinnas

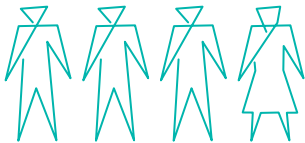

Eleringi investeeringud
põhivarasse (MEUR)

keskmine vanus **45**
keskmine tööstaja **15**

229
töötajat, kellest
naiste osakaal 25%

Finantsnäitajad (MEUR)

	2011	2012	2013	2014	2015
Tulud	94,4	109,5	134,4	130,8	132,4
Ärikulud	65,8	68,2	81,1	80,0	90,9
Ärikasum	28,6	41,3	53,3	50,8	41,6
Tulumaks	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0
Puhaskasum	20,5	34,9	49,0	40,7	25,1
Laenud	221,6	227,0	312,4	347,9	379,2
Omakapital	190,3	225,1	274,1	314,8	329,4
Varad	486,4	515,7	670,9	790,0	861,9

EBITDA	49,8	64,1	77,0	82,0	78,6
Investeeringud	78,1	73,9	203,3	100,5	93,1
Dividendid	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0

Suhtarvud

ROE	11,7%	16,8%	19,6%	13,8%	7,8%
Omakapital/Varad	39%	44%	41%	40%	38%
Neto laenu/EBITDA	4,0	3,3	4,0	3,9	4,1

$$ROE = \frac{\text{Puhaskasum}}{\text{Aasta keskmine omakapital}}$$

$$\text{Neto laenu} = \text{intressikandvad kohustused} - \text{raha ja raha ekvivalendid}$$

$$EBITDA = \text{Ärikasum} + \text{kulum}$$

Eesti energiasüsteemi võtmenäitajad

Eesti elektrisüsteemi bilanss

Möödunud aastal moodustas sisemaine elektritarbimine (koos võrgukadudega) Eestis kokku 8137 GWh, jäädes 2014. aastaga võrreldes samasse suurusjärku. Eleringi sisemaine ülekandeteenus jäi samuti eelneva aastaga võrreldes samale tasemele, küll aga kasvasid põhivõrgukaod 6% võrra. Kadude kasv tulenes peaaesjalikult suurenenud energiavoogudest Soome-Eesti suunal.

Elektritootmine langes aastases võrdluses kokku 17% 9062 GWh-ni. Toodangu langus tulenes madalatest hindadest elektribörsil, mis soodustas elektrienergia importi Põhjamaadest. Tootmine taastuenergiast suurenes seevastu 11%, sh tuuleelektrijaamades kerkis toodang 21% ning biomassist, biogaasist ja jäätmetest toodeti 4% rohkem elektrienergiat kui aastal 2014. Tootmise jaotuses suurenes taastuvel allikatel toodetud energia osakaal üldtoodangust kuuendikuni.

Aasta kokkuvõttes ületas elektri tootmine Eestis tarbimist 11%, andes netoekspordiks 925 GWh.

<i>Elektribilanss, GWh</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>Muutus</i>
Elektri tootmine Eestis	10 905	9 062	-17%
Eleringi võrku sisemiselt antud elektri tootmine	10 638	8 771	-18%
Taastuenergia tootmine Eestis	1 357	1 507	11%
Välisliinidelt võrku sisenenud elektrienergia	3 764	5 344	42%
• sh võrku sisenenud elektrienergia Soomest	3 517	5 018	43%
• sh võrku sisenenud elektrienergia Läti ja Venemaa liinidelt	247	326	32%
Võrku antud elektrienergia kokku	14 669	14 406	-2%

Elektritarbimine Eestis	8 120	8 137	0%
Eleringi sisemaine ülekandeteenus tarbimiseks	7 473	7 443	0%
Eleringi võrgukaod	381	402	6%
Välisliinidele võrgust väljunud elektrienergia	6 548	6 269	-4%
▪ sh võrgust väljunud elektrienergia Soome	42	39	-7%
▪ sh võrgust väljunud elektrienergia Läti ja Venemaa liinidele	6 506	6 230	-4%
Võrku läbinud elektrienergia kokku	14 669	14 406	-2%
Bilanss	2 784	925	-67%

Elektrikaubandusbilanss

2015. aasta elektrikaubandusbilansi alusel vähenes elektri eksport aasta varasemaga võrreldes 5%, samal ajal kui elektri import kasvas 44%. Koguekspordist 98% liikus Läti suunal (2% Soome) ning koguimportist 99% tuli läbi Soome (1% Lätist). Elektri netoeksport kahanes 2014. aastaga võrreldes 72%, mis tulenes Põhjamaade odavama hinnaga elektri importimisest.

Piiriülene kaubandusbilanss moodustub turuosaliste poolt ette planeeritud ning kaubeldud kaubandustarnetest.

Piiriülene elektrikaubandus suundade lõikes (GWh)

	2014	2015	Muutus
Eksport kokku	6 346	6 026	-5%
eksport Eesti-Läti piiril	6 252	5 926	-5%
eksport Soome	94	100	6%
▪ sh eksport läbi Elspot elektribörsi	6 242	5 917	-5%
▪ sh eksport läbi Elbas elektribörsi	103	109	6%
Import kokku	3 669	5 273	44%
import Eesti-Läti piiril	46	60	30%
import Soomest	3 622	5 213	44%
▪ sh import läbi Elspot elektribörsi	3 493	5 100	46%
▪ sh import läbi Elbas elektribörsi	176	173	-2%
Elektrikaubanduse Bilanss*	2 677	753	-72%
▪ sh netoeksport Eesti-Läti piiril	6 205	5 866	-5%
▪ sh netoeksport Eesti-Soome piiril	-3 529	-5 113	45%

* Kaubandusbilanss ei sisalda süsteemi eabilanssi ning süsteemi tasakaalustamiseks tehtud reguleerimistarneid, mille summa võrdub kaubandusbilansi ja elektrisüsteemi füüsilise bilansi vahega.

Elektribilansid Põhjamaades ja Baltikumis

Lätis kasvas elektritootmine aastases arvestuses 8% ja moodustas kokku 5,32 TWh. Tootmise jaotuses suurenes koostootmisjaamade toodangumaht. Kogutoodangu kasvu pidurdas aga hüdroressursi kehvem saadavus - möödunud aastal oli keskmine vee juurdevool Daugava jõkke 348 m³/s, 2014. aastal oli see keskmiselt 373 m³/s. Läti tarbimine vähenes 1% võrra ning aastaseks defitsiidiks kujunes 1,76 TWh. Leedu aastane defitsiit kahanes 7,18 TWh-ni. Puudujäägi vähenemine tulenes 10% toodangu kasvust, mida toetas ka tarbimise 2% langus.

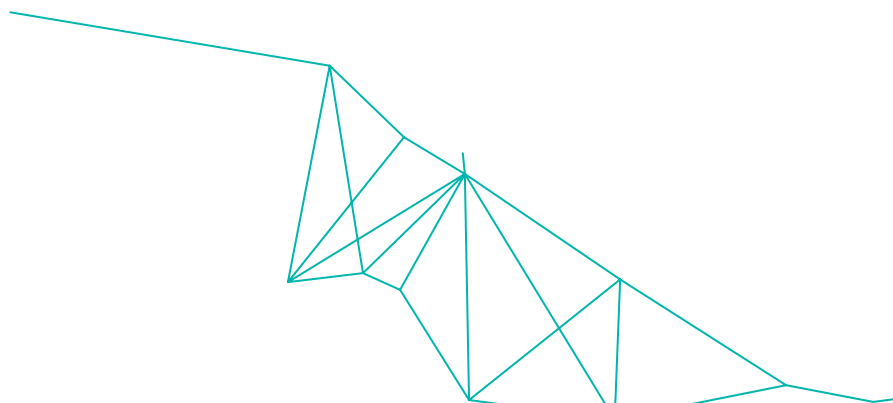
Baltikumi summaarne elektritootmine vähenes aastases arvestuses 6% 17,65 TWh-ni. Summaarne tarbimine moodustas kokku 25,67 TWh, langedes 2014. aastaga võrreldes ühe protsendi. Baltimaade elektribilansi defitsiit moodustas kokku 8,01 TWh, süvenedes aasta varasemaga võrreldes 13%. Baltikumi elektri defitsiit kaeti hinnanguliselt 61% ulatuses impordiga Põhjamaadest ning 39% ulatuses impordiga kolmandatest riikidest.

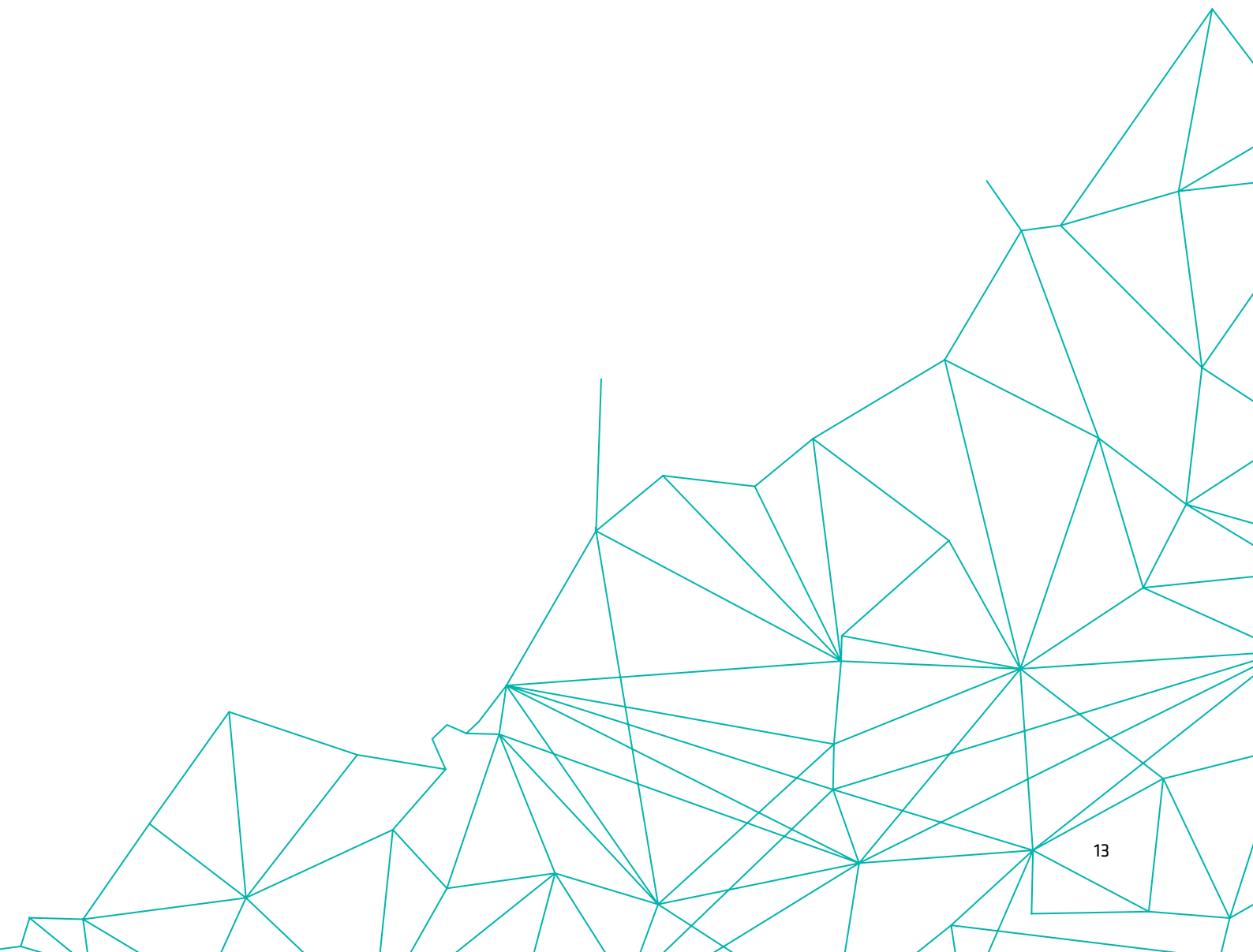
Põhjamaade elektribilanss oli 15,86 TWh ulatuses netoeksportiv, kasvades aasta varasemaga võrreldes enam kui kolmandiku võrra. Rootsisis kujunes ülejäägiks 22,95 TWh, Norras oli see 14,77 TWh. Soome ja Taani importisid sisemaise tarbimise katmiseks vastavalt 16,08 TWh ja 5,78 TWh.

Gaasibilanss

2015. aasta oli tavapärasest kõrgema temperatuuriga talvekuude tõttu keskmisest soojem. Kui elektri tarbimine võrreldes aastatagusega sellest ei vähenenud, siis gaasi tarbimine langes Eestis läbi aastate madalaimale tasemele, kujunedes aasta kokkuvõttes koos võrgukadudega ligi 480 milj kuupmeetriseks (ligi 5050 GWh).

See-eest jäi 2015.aasta gaasikaubandust iseloomustama uute tarnijate sisenemine gaasiturule - lisaks Eesti Gaasile alustasid gaasi tarnimisega Eestisse ka neli uut bilansihaldurit. Nende portfelli kaudu tarniti gaasi ligi 21% ulatuses Leedu gaasibörsilt sisemaise tarbimise katteks. Ülejäänud tarbimise osa kaeti suurima tarnija portfelliga gaasi impordiga Venemaalt ja Läti maagaasihoidlast.

PEEP SOONE
juhatuse liige

Majandus- aasta kokkuvõte

Gaasivõrgu omandamise aasta

2015. aasta tegi Eleringi jaoks eriliseks gaasivõrgu ost. Elering omandas aasta jooksul mitme erineva tehingu käigus 100% AS Võrguteenus Valdus aktsiatest, mis omakorda on Elering Gaas AS-i 100% aktsiate omanik. Selle tagajärjel väljendavad majandustulemused Elering AS konsolideeritud majandustulemusi, mis sisaldavad ka tütarettevõtjate majandustegevust. Aasta jooksul viidi tütarettevõtjate raamatupidamine, eelarvestamine ja finantseerimine üle Eleringi põhimõtetele. Kuigi gaasi ülekandetulud moodustavad kogu kontserni tuludest alla 7%, usume, et suudame luua sel alal tulevikus lisaväärtust. Elektri- ja gaasi ülekandeärid on olemuselt vägagi sarnased – mõlemad on Eesti riigi jaoks elutähtsad infrastruktuurid. Ka regulatsioonid on mõlemal praktiliselt identsed. Sünergiaid näeme eelkõige ühises finantseerimises ning tugiteenuste ühendamises.

2014. aastaga sai Eleringi jaoks läbi intensiivse investeerimise periood elektrivõrku, mille tulemusena investeerisime aastatel 2011-2014 põhivarasse keskmiselt 114 miljonit eurot aastas. Aastal 2015 vähenesid investeeringud elektrivõrku 37 miljoni euroni ning olulist suurenemist ei prognoosi me ka järgnevateks aastateks.

Tulud

Kõige rohkem tulu sai kontsern võrguteenuste müügist, kokku 104,7 miljonit eurot. See jagunes elektrivõrguteenuste (92%) ja gaasivõrguteenuste (8%) vahel. Vähenemine võrreldes eelmise aastaga on tingitud peamiselt piiriüleste ülekandevõimsuse oksjonitulude arvestuspõ-

himõtete muutusest. Kuni 30.06.2014 kajastati nime-
tatud oksjonitulum (15,8 miljonit eurot) kasumiaruandes
tuluna, sealt edasi aga bilansis pikaajaliste kohus-
tustena. Samas kasvas võrguteenuste müük seoses
gaasivõrgu omandamisega 8,9 miljoni euro võrra.

Bilansi- ja reguleerimisteenuse tulu
oli kokku 19,0 miljonit eurot.

Et tagada elektrisüsteemi stabiilne elektri sagedus,
peab süsteem olema tasakaalus, st tootmine võr-
duma igal ajahetkel tarbimisega. Selleks aga peavad
kõik turuosalisel olema samamoodi tasakaalus ning
enamus neist ostabki oma elektribilansi tasakaalusta-
mise teenust sisse bilansihaldurilt. Elering omakorda
osutab bilansihalduritele nende energiabilansi tasa-
kaalustamise teenust.

Gaasisüsteemi tasakaalustamise põhimõtted on üldiselt
samad. Erinevus on ainult selles, et gaasisüsteem ei
pea olema igal hetkel tasakaalus. Kui gaasi tarbimine
on suurem kui juurdevool, siis hakkab rõhk süsteemis
langema ja vastupidi. Eleringi kui gaasisüsteemihalduri
ülesandeks on hoida rõhk lubatud piires. Selleks Elering
ostab ja müüb gaasibilansihalduritele bilansigaasi.

Bilansiteenusel ei ole olulist mõju Eleringi kasumile,
sest bilansiteenus hind arvutatakse nii, et sellest tee-
nitav tulu kataks ära selle osutamiseks vajalikud kulud.

Kulud

Ärikulud oli kokku 90,9 miljonit eurot (2014: 81,1 miljo-
nit eurot) ning finantskulud 11,5 miljonit eurot (2014:
10,0 miljonit eurot).

Ärikulude suurenemisel oli kaks peamist põhjust
gaasivõrgu omandamine ning suurte investeerimisob-
jektide valmimine (eelkõige avariireservelektrijaamade
valmimine aastal 2014 maksumusega 134 miljonit
eurot). Nende lisandumine põhivarale põhjustas
kulumi kasvu ning kasumiaruandes kajastatavate
finantskulude kasvu.

Finantseerimine

Rahavoog äritegevusest oli 56,1 miljonit eurot
(2014: 60,4 miljonit eurot).

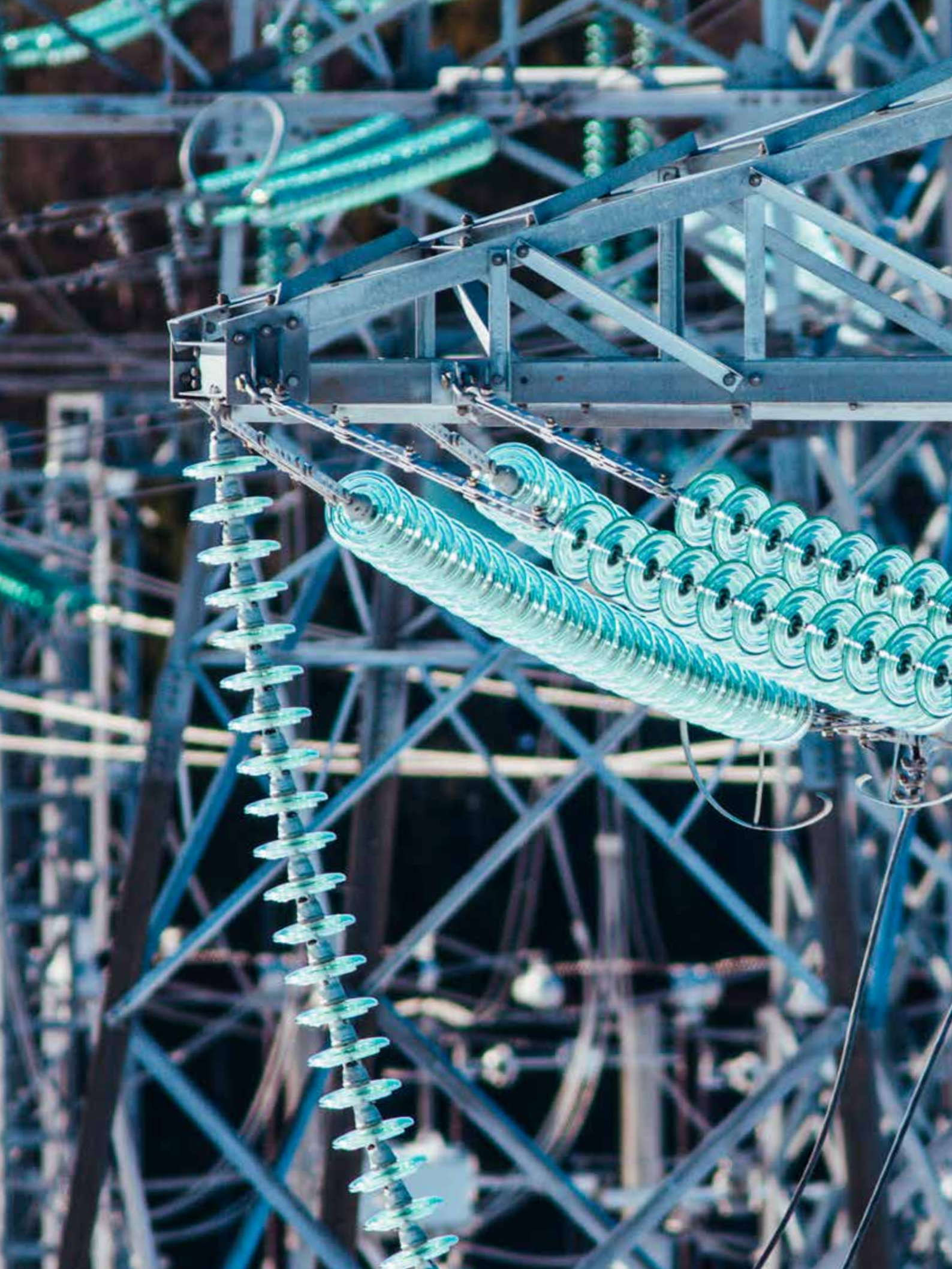
Rahavoog investeringutest oli kokku 20,2 miljonit
eurot (2014: 64,7 miljonit eurot). Sealjuures suurim
investeering oli gaasivõrgu enamusaluse (51,4%) ost

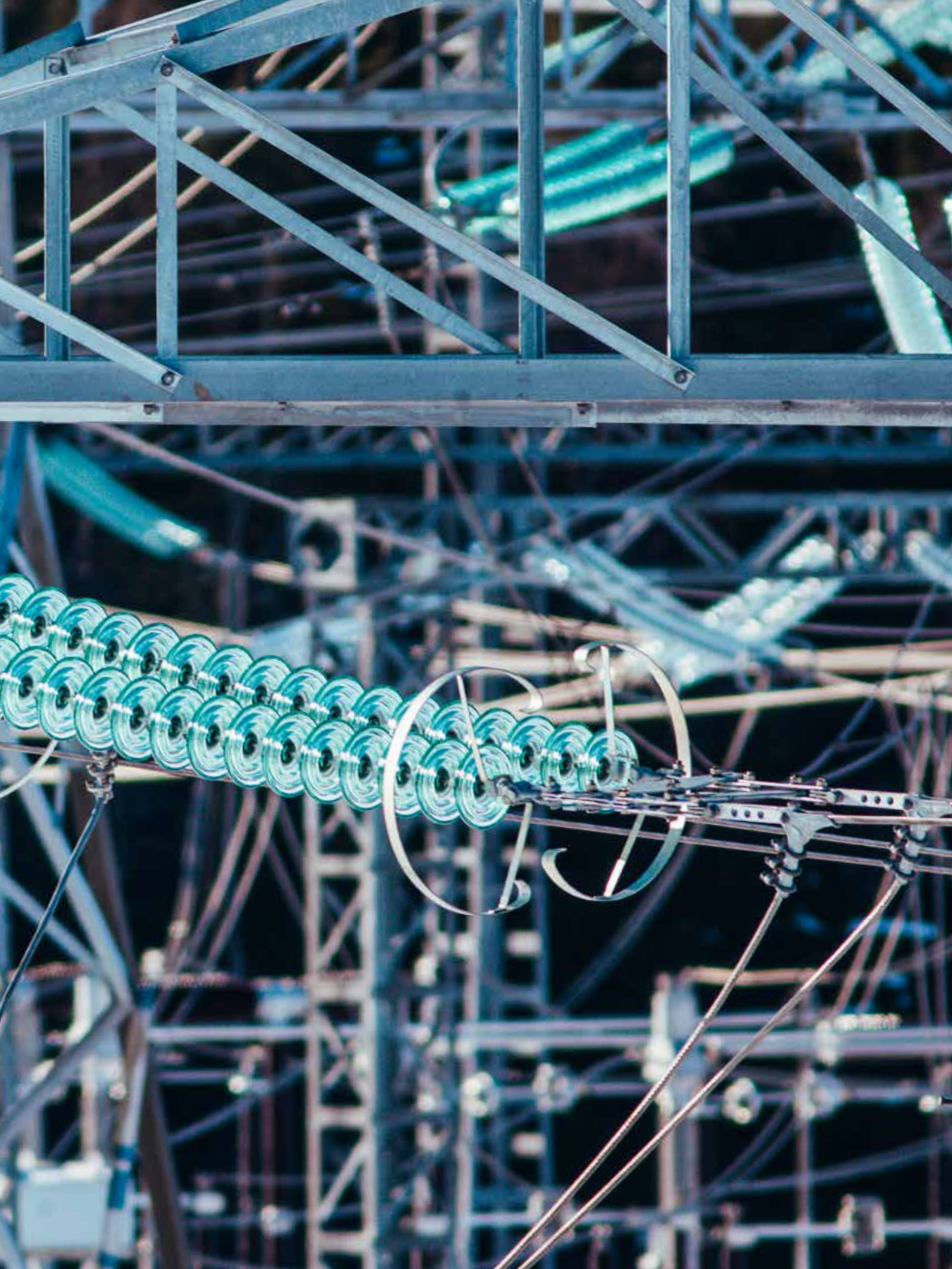
26,6 miljoni euroga, millele lisandus 39,8 miljonit eurot
muu põhivara soetuseks. Piiriüleste ülekandevõimsuse
oksjonitelt laekus 29,0 miljonit eurot ning Estlink 2 ehi-
tuseks laekus EL abi viimane osa summas 15,3 miljonit
eurot. Põhivara müügist laekus 1,8 miljonit eurot.

Rahavoog finantseerimisest oli kokku 7,3 miljonit eurot
(2014: 35,0 miljonit eurot). Aasta jooksul võeti välja
Euroopa Investeeringuspanga laen 32,0 miljonit eurot,
omanik laiendas aktsiakapitali 8,0 miljoni euro võrra
ning Elering maksis dividende 20,0 miljonit eurot. Lisaks
kajastatakse antud grupis ka ülejäänud gaasivõrgu
(48,6%) ostuks kulunud 26,1 miljonit eurot. Amortisee-
ruvaid laene maksti tagasi 1,2 miljoni euro eest.

Kokkuvõte

Aasta 2015 oli Eleringile majanduslikult igati edukas.
Omakapitali tootlus oli 7,8% ning hea finantsseis või-
maldas omanikule maksta dividende 20 miljonit eurot
aastal 2015 ning 31 miljonit eurot aastal 2016. Reitin-
guagentuur Moody's tõstis Eleringi krediitireitingu
A3-lt A2-le, mis on kõrgeim Baltikumi äriühingule
omistatud reiting aastal 2015.

KALLE KILK
juhatuse liige

Elektri- ja gaasivõrgu arendamine

Valminud projektid

2015. aastal investeeris Elering elektrivõrku 36,7 miljonit ja gaasivõrgu arendusse 2,1 miljonit eurot.

Elektrivõrgu investeeringute realiseerimise raames valmisid mitmed kaabliprojektid. Eestis esmakordselt kasutusele võetud 110 kV merekaablina valmis uus elektriliin Virtsu ja Võiküla alajaamade vahel, mis on oluliseks Muhu, Saaremaa ja Hiiumaa varustuskindluse parandajaks. Seni olid kasutusel üksnes 35 kV kaablid, mille eluiga ja ka võimsusressurss on praeguseks ammendunud. Tallinnas jõudsid eduka lõpuni kaks kaabliprojekti, mille käigus paigaldati kaks 110 kV kaablit Lasnamäel asuva Ida alajaama ning kesklinnas asuva Ranna alajaama vahele ning üks kaabel Endla ja Veskimetsa alajaamade vahele. Endla-Veskimetsa kaabelliini valmimine võimaldas demonteerida Kristiine tiheasustusega piirkonnast amortiseerunud vana õhuliini, mis on märkimisväärne samm linnaruumi parandamise suunas.

Alajaamade ehitusprojektidest oli suuremaks tööks Sindi alajaama 330kV jaotla laiendus, mille valmimine võimaldas kasutusele võtta 2014. aasta lõpus valminud Tartu-Viljandi-Sindi 330/110 kV liini kõrgema pingega ahela. See tagab Pärnu piirkonna tugevama toitekindluse.

Liitumisprojekti raames ehitati uus Põhja 110 kV alajaam ning renoveeriti selle ühendamiseks ka LVT alajaam. Samuti valmis üks tuulepargi võrku ühendamiseks vajalik lahter Eesti Elektriijaama 330kV alajaamas.

Eesti-Läti ühendused

Selleks, et parandada Eesti ja Läti vaheliste liinide ülekandevõimsust, on vaja kahe riigi vahele rajada kolmas elektriliin ja samuti parandada kahe olemasoleva liini läbilaskevõimet. Uue elektriliini projekti raames toimus 2015. aastal planeeringute menetlus. Harku-Lihula-Sindi lõigul lõppesid 2015. aasta lõpuks elektriliini planeeringu avalikud arutelud. Sellele järgneb 2016. aastal planeeringu materjalide saatmine rahandusministeeriumisse järelevalvesse ja positiivse otsuse korral on võimalik alustada eelprojekti koostamise ning maalepingute sõlmimisega. Ehitustegevus liini rajamiseks algab kava kohaselt aastal 2017 ja liin peaks valmima aastal 2020. Lõigul Kilingi-Nõmmelt Eesti-Läti piirini jõuti 2015. aastal juba planeeringu kehtestamiseni ning edasised tegevused on seotud eelprojekti, maalepingute ja ehitushankega.

Eesti-Läti olemasolevate liinide läbilaskevõime parandamiseks on kaks võimalikku lahendust: täielik rekonstrueerimine või kõrgtemperatuurilise juhtme paigaldamine. Täielik rekonstrueerimine tähendab täiesti uue liini ehitamist, mis võib koos planeeringuprotsessiga aega võtta 6-10 aastat. Seetõttu on tõsiselt kaalumisel juhtme vahetamise võimalus, mida on võimalik teostada mõne aastaga eeldusel, et olemasolevad mastid on rahuldavas seisus. Kõrgtemperatuuriline juhe erineb tavapärasest selle poolest, et selle südamik on terase asemel valmistatud uudest komposiitmaterjalist, mis võimaldab oluliselt suuremat võimsust üle kanda ilma juhtme kuumenemisel tekkiva rippe ohtliku suurenemiseta. Kuna lähipiirkonnas sellise juhtme paigaldamise ja kasutamise kogemusi veel pole, otsustati uudne juhe

pilootprojektina kasutusele võtta esialgu ühel lühikesel lõigul. Selleks korraldati 2015. aasta keskel hange Tsirguliina-Valmiera 330 kV liinile komposiitsüdamikuga juhtme paigaldamiseks ligi 11 km pikkusel lõigul Tsirguliina alajaamast Eesti-Läti piirini. Juhtme paigaldus lõppes 2016. aasta jaanuaris ja mõne aasta vältel on võimalik veenduda, kas sarnane tehnoloogia on meie oludes sobilik ka teiste liinide võimsuse kasvatamiseks.

Gaasivõrk

Gaasivõrgu arendamise peamine prioriteet on seotud Eesti ja Soome vahelise gaasiühenduse Balticconnector ehituse ettevalmistusega. Seda investeeringut on vaja peamiselt gaasi varustuskindluse tagamiseks. Turupiirkondade ühendamise vähenevad nii piiratud tarnijate kui füüsiliste ühenduste hulgast tingitud riskid. Selle projekti tegevused olid 2015. aastal peamiselt ettevalmistavat laadi: maaküsimuste lahendamine maismaatrassi osas, keskkonnamõjude hindamine mereosas ning Euroopa Liidu poolse kaasrahastuse taotlemine. Projekti loomulikuks osaks on ka Eesti-Läti toruühenduse arendamine, et suurendada selle läbilaskevõimet ning võimaldada gaasi kahesuunalist liikumist. Kogu projekt valmib kava kohaselt aastal 2019.

Lisaks Balticconnectorile jätkusid ka Eesti-sisese gaasivõrgu renoveerimistööd, mille eesmärgiks on olemasolevate seadmete eluea maksimaalne ärakasutamine ja ohutuse parandamine.

- Vahetati välja gaasitoru läbiviik Kunda jõe all. Lõigu kogupikkus oli 198 m, millest 60-meetrine lõik rajati jõe alla kinnisel meetodil puurimise teel.
- Rekonstrueeriti piiri liinikraanisõlm Värskas gaasimõõdujaama juures – likvideeriti vana sõlm ja ehitati samal kohal täiesti uus piirinõuetele vastav sõlm koos kaugjuhtimise võimalusega.
- Teostati üleisoleerimistöid Vireši-Tallinna gaasitorustikul kokku 793 m ulatuses (69 erinevas sisediagnostika andmete alusel tuvastatud asukohas).
- Rakvere-Tartu torustikul vahetati kolmes asukohas ja Irboska-Tartu torustikul kahes asukohas välja sisediagnostika andmete alusel tuvastatud korrodeerunud gaasitorustikku, tööde kogumaht kokku 126 m.
- Paigaldati 120 remondimuhvi sisediagnostika andmete alusel tuvastatud korrosiooni poolt nõrgestatud kohtade tugevdamiseks:
 - Irboska-Tartu-Rakvere torustikul – 95 tk
 - Vireši-Tallinna torustikul – 5 tk
 - Pihkva-Riia II torustikul – 20 tk

Elektrivõrgu pikaajaline arengukava

Elektrivõrgu perspektiivplaneerimise valdkonnas valmis 2015. aastal Eleringi ja Elektrilevi koostöös oluline projektina elektrivõrgu pikaajaline arengukava aastani 2030. Arengualternatiivide hindamisel ja analüüsil kasutati summaarsete kulude ja seega ka ühiskondliku kulu minimeerimise meetodit. Kui vaadelda põhivõrgu ja jaotusvõrgu investeeringutest koosnevat tervikla-

— Andmata energia, MWh
— Väljalülitused, tk

hendust ainult ühe võrguosa kulude minimeerimise aspektist, ei pruugi niimoodi valitud arengualternatiiv olla kokkuvõttes kõige mõistlikum, kuna sellega võivad kaasneda oluliselt suuremad kulud võrgu teises osas. Seega ühiskonna kogukulude vaatevinklist on oluline vaadelda võrgu arengut kui terviklahendust isegi siis, kui arendatavad võrgu osad jäävad erinevate arendajate vastutusalasse.

Valminud arengukava ja selles esitatud lahendused on võetud suuniseks investeeringukava koostamisel ning läbi selle realiseeritakse võrgu areng, mis tagab vähima kulu ühiskonnale. Arengukavas ette nähtud pikaajalised arendused antakse sisendiks ka maakonna planeeringutesse. Eleringil on kavas tulevikus arengukava regulaarselt uuendada ja ajakohastada, et arvestada juba toimunud muutustega ja uuenenud tuleviku perspektiividega ning kaugemate ajahorisontidega.

Võrkude töökindlus

Võrkude töökindlus oli aastal 2015 väga hea. Gaasivõrgus ei esinenud ühtegi suuremat häiret, mis oleks oluliselt mõjutanud gaasitarbijaid või kolmandaid isikuid. Elektrivõrgu töökindlusnäitajad olid parimal tasemel üle pikkade aastate.

Elektriliinide töökindluse suurendamise programmi raames vahetati Eleringi 110 kV pingega liinidel kokku 14 km juhtmeid ja 244 km ulatuses isolatsiooni ning paigaldati 272 km ulatuses linnutõkkeid.

Hea töökindluse saavutamisele avaldas kindlasti mõningast mõju keskmisest jahedam suvi, mistõttu oli äikest ja lindude reostust vähem. Samas on kõrgete töökindlusnäitajate taga viimastel aastatel varasemast suuremas mahus tehtud tööd liinitrasside ohtlikest puudest ja võsast puhastamiseks. Tänu neile töödele polnud aasta lõpu tugevatel tormidel Eleringi võrgule märkimisväärset mõju. 2015. aasta jooksul raadati liinide kaitsevöönditest metsa ligi 220 hektari ulatuses.

ELIS PAAS
energiaturgude
osakonna juhataja

Elektri- ja gaasituru arengud

Regionaalne areng

Elektrituru regionaalses arengus oli 2015. aastal võtmesõnaks Euroopa Liidu energiapaketi uute võrgueeskirjade rakendamise alustamine ning turupiirkonda laiendavad uued ühendused. Koostöös Balti süsteemihalduritega analüüsis Elering, kuidas mõjutavad uued Leedu-Poola ja Leedu-Rootsi kahesuunalised alalisvoolukaablid Balti regionaalset turgu ja elektrisüsteemi. LitPol kaablile Poola ja Leedu vahel anti esimest korda järgmise päeva turule võimsust 9. detsembril 2015 ning Leedu ja Rootsi vahelisel ühendusel NordBalt liikusid esimesed megavatt-tunnid elektrit 2016. aasta alguses. Lisaks on alates 2015 aasta juunist avatud Nord Pool (NP) Soome ja Venemaa vahelise kaubanduse piirkond ehk FRE hinnapiirkond, kuhu kaubanduslik võimsus anti esmakordselt 8. augustil 2015.aastal.

2015. aasta augustis rakendus esimene elektrituru korraldust käsitlev võrgueeskiri - Euroopa Komisjoni määrus nr 2015/1222, millega kehtestati võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise üleeuroopalised suunised. Uue määruse valguses kohandasid Balti riikide süsteemihaldurid kolmepoolse koostöö raames kehtivaid piiriülese võimsuse jaotamise ja arvutamise reegleid nii Euroopa Liidu kui ka kolmandate riikide piiridel, mis said kooskõlastuse ka kõigilt Balti riikide regulaatoritelt. Euroopa Liidu piiridel kasutatakse nii järgmise päeva kui ka päevasisese turu kasutusse antud võimsuste jaotamiseks täielikult kaudse oksjoni (implicit) meetodit. Kolmandate riikidega kauplemine on seni võimalik vaid järgmise päeva ajaraamis ja võimsuste jaotamiseks kasutatakse võimsuste optimeerimise meetodit.

Gaasi valdkonnas oli 2015. aasta esimene, mille puhul saab hakata rääkima võrdsetel konkurentsitingimustel toimivast Eesti gaasiturust. Põhivõrguhalduri eraldamisega sai alguse uute gaasimüüjate tulek turule ja reaalse konkurentsi teke. Lisaks andis Leedusse rajatud veeldatud maagaasi terminal piirkonda uue tarneallika, mis löi hinnareferentsi Venemaalt Gazpromilt imporditavale gaasile. Seoses Baltikumi ja Soome gaasiturude liberaliseerimise väljakutsetega tellis BASREC (Baltic Sea Region Energy Cooperation) koostöös riikide gaasisüsteemihalduritega gaasituru arendamise teemalise uuringu.

Turuandmete läbipaistvus

Kui 2014. aastal keskendus Elering Euroopa Komisjoni määruse 543/2013 kohaselt Eesti elektrisüsteemi ja turu andmete avalikustamisele üleeuroopalisel ENTSO-E Transparency Platformil alates 2015. aasta

5. jaanuarist, siis 2015. aastal oli märksõnaks REMIT ehk Euroopa Komisjoni määrus 1227/2011 energia hulgemüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta ning gaasisüsteemi ja -turu andmete avalikustamise ettevalmistamine ENTSO-G Transparency Platformil.

REMIT määruse ja selle rakendusaktide kohaselt on kõik elektri- ja gaasituruosalised ning seejuures ka süsteemihaldur Elering kohustatud Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööametile (ACER) esitama teabe kõigi tehtavate tehingute kohta turul. Energia ostu- ja müügitehingutest tuleb teatada alates oktoobrist 2015 ning ülepiiriliste ülekandevõimsuse tehingute andmed (ülekandevõimsuse ost/müük, sh limiteeritud PTR-id ja nominatsioonid) alates 2016. aasta aprillist.

ENTSO-G Transparency Platformile saadab Elering Eesti gaasisüsteemi voogude ja gaasi kvaliteediandmeid alates 2016. aasta jaanuarist.

Pikaajalise võimsuse jaotamise instrumendid elektriturul

<i>Limiteeritud PTR oksjoni tulemused 2015. aastal</i>	<i>Müüdnud võimsus</i>	<i>Oksjonil kujunenud hind</i>	<i>Tegelik hinnavahe NPS EE-LV</i>	<i>Netotulem süsteemihalduritele</i>
Toote nimi	(MW)	(EUR/MWh)	(EUR/MWh)	(EUR)
PTR-L Y-2015	200	7,11	10,76	-6 400 036
PTR-L Q1-2015	100	2,41	4,57	-467 774
PTR-L Q2-2015	65	9,94	8,27	237 558
PTR-L Q3-2015	65	16,63	14,69	278 196
PTR-L Q4-2015	100	6,67	15,35	-1 917 550
PTR-L Jan-2015	150	2,70	5,94	-362 083
PTR-L Feb-2015	150	4,81	6,01	-121 026
PTR-L Mar-2015	150	5,26	1,91	373 365
PTR-L Apr-2015	135	4,25	4,31	-5 647
PTR-L May-2015	135	8,20	5,06	315 167
PTR-L Jun-2015	135	16,17	15,54	114 080
PTR-L Jul-2015	50	13,54	16,20	-99 013
PTR-L Aug-2015	50	14,33	15,20	-32 511
PTR-L Sept-2015	135	12,70	12,60	9 540
PTR-L Oct-2015	150	6,58	21,47	-1 663 835
PTR-L Nov-2015	150	6,10	12,87	-731 630
PTR-L Dec-2015	150	2,83	11,62	-981 022

2015. aastal otsustasid Eesti ja Läti süsteemihaldurid Elering ja Augstsprieguma tikls (AST) seni kasutusel olnud Limiteeritud PTR-ide reeglid asendada üleeuroopaliste piiriülese võimsuse jaotamise harmoniseeritud reeglitega (Harmonised Allocation Rules- EU HAR). EU HAR-i koostas ja väljastas ENTSO-E, võttes arvesse EL ülekandevõimsuse jaotamise võrgueeskirja eelnõud (Forward Capacity Allocation) varajase juurutamise projekti raames. Eesti- Läti piiriüleste reeglite jaoks on loodud piirkondlik lisa (Regional Annex), mis võtab arvesse piirkondlikke eripärasid. Näiteks on Eesti-Läti piiril lisaks EU HAR´s toodud aasta ja kuu tootele võimalik osta ka kvartali tooteid ning kõigile toodetele on tagatud täielik püsikindlus (*full firmness*). Uued reeglid koos piirkondlike lisadega kehtivad pikaajalistele ülekandevõimsuste instrumentidele alates 1. jaanuarist 2016.

Limiteeritud PTR-ide netotulem kokku oli Eleringile 2015. aastal -5,73 miljonit eurot (2014. aastal - 4,24 miljonit eurot).

NP Eesti hinnapiirkonna 2015. aasta kokkuvõte

- NP Eesti hinnapiirkonna keskmine hind 2015. aastal oli 31,08 EUR/MWh, mis on 17% madalam 2014. aasta keskmisest hinnast.
- Põhjamaade elektribörsi süsteemi keskmiseks hinnaks kujunes 20,98 EUR/MWh, mis on 29% madalam 2014. aasta keskmisest hinnast.
- Eesti turuosalistes ostsid 2015. aastal järgmise päeva ja päevasiseselt turult siseriikliku tarbimise katteks elektrienergiat kokku 87,1% ulatuses tarbimisest ehk 7,09 TWh.
- 2015. aastal Eestis toodetud 9,1 TWh elektrienergiast müüdi järgmise päeva ja päevasisesel turul 86,6% ehk 7,85 TWh.
- NP Eesti ja NP Läti hinnapiirkondade hinnad ühtisid järgmise päeva turul 33,9% tundidest (2014. aastal 30,4%).
- NP Eesti ja NP Soome hinnapiirkondade hinnad ühtisid järgmise päeva turul 88,0% tundidest (2014. aastal 91%).

NP Eesti hinnapiirkond	2013	2014	2015
Elektrituru avatus	100 %	100 %	100 %
Vabatarbijaid	kõik	kõik	kõik
NP EE järgmise päeva turult ostetud elektrienergia kogus (TWh)	7,34	7,14	7,09
NP EE järgmise päeva turul müüdüd elektrienergia kogus (TWh)	10,7	9,82	7,85
Ülekoormustulu Eesti ja Soome vaheliselt ülekandevõimsuste kaudselt oksjonilt (MEUR)	7,40	2,39	4,18
Ülekoormustulu Eesti ja Läti vaheliste ülekandevõimsuste kaudselt oksjonilt (MEUR)*	28,24	38,91	31,93
Ülekoormustulu Eesti ja Läti vaheliste ülekandevõimsuste otseselt oksjonilt (MEUR)**	0,17	-	-

* Alates NP ELE hinnapiirkonna loomisest 18. juunil 2012

** Alates 3. juunist 2013 jaotatakse kogu võimsus NP kaudselt oksjonil

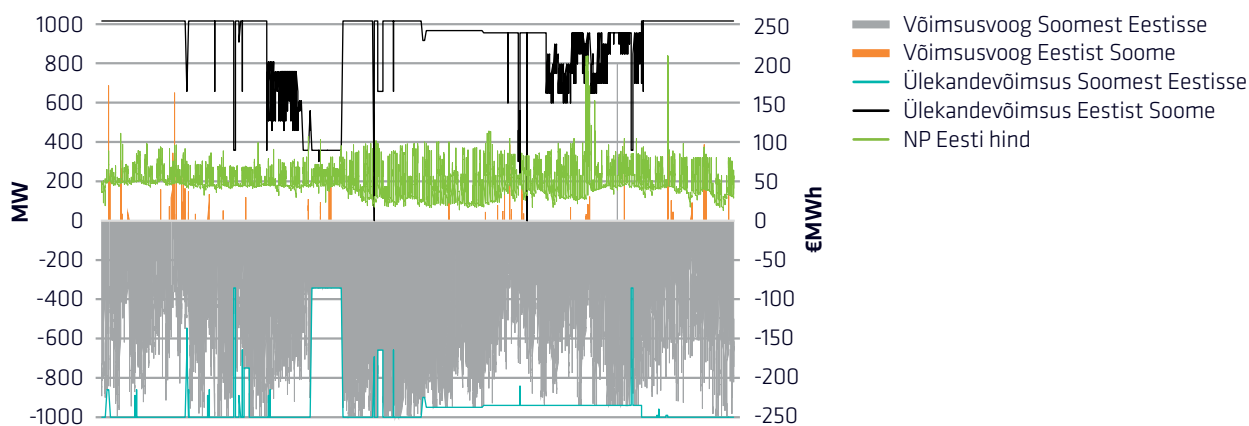
Elbas turult ostetud kogused moodustasid 2015. aastal kokku 108,9 GWh ehk 1,5% kogu Eesti hinnapiirkonnas ostetud kogustest. Müüdüd kogused moodustasid möödunud aastal kokku 44,3 GWh ehk 0,6% kogu Elspot ja Elbas NP hinnapiirkonnas müüdüd kogustest.

Võrreldes 2014. aastaga langesid elektrienergia aasta keskmised hinnad kõikides hinnapiirkondades: süsteemihind langes 29% tasemele 20,98 €/MWh (2014. aastal 29,31 €/MWh). Hinnalanguse peamiseks põhjuseks võrreldes 2014. aastaga olid head võimalused hüdroenergia toomiseks Põhjamaades, samal ajal kui tarbimine kasvas tagasihoidlikult (alla protsendi). Lisaks mõjutas hinda nafta hinna langus maailmaturul.

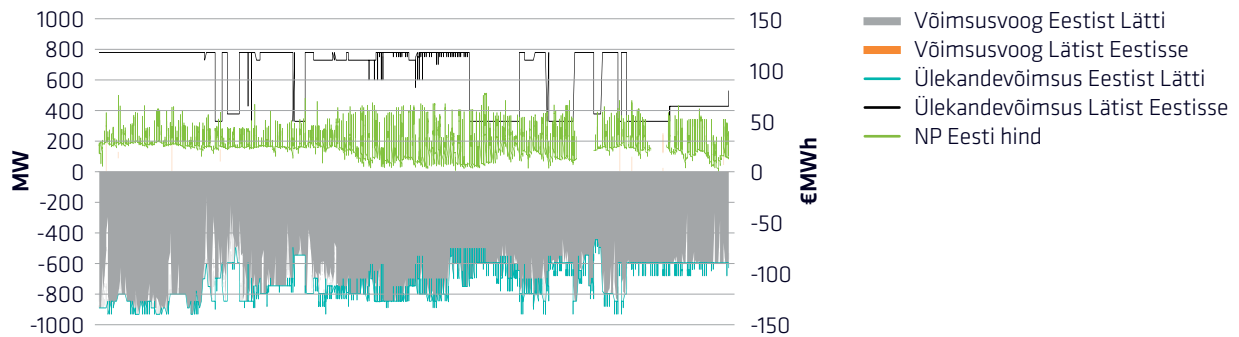
2015 (EUR/MWh)	Keskmine hind	Max hind	Min hind	2014 keskmine hind
NP Süsteem	20,98	69,94	1,14	29,61
NP Soome	29,66	150,06	0,32	36,02
NP Eesti	31,08	150,06	0,32	37,61
NP Läti	41,85	200,11	4,05	50,12
NP Leedu	41,92	200,11	4,05	50,13

2015. aasta keskmine hinnaerinevus Eesti ja Soome vahel oli kõigest 1,43 eurot ja hinnad erinesid vaid 12% ajast. Võrdluseks, 2014. aastal erinesid Eesti ja Soome hinnad 9,3% ajast, kuid hinnaerinevus oli keskmiselt 1,59 eurot. Ka NP Eesti ja Läti pakkumuspiirkondade keskmine hinnaerinevus 2015. aastal vähenes - Läti hinnapiirkonna hind oli Eesti hinnapiirkonna hinnast keskmiselt 10,76 eurot kõrgem (2014. aastal 12,50 eurot). 2015. aastal erinesid NP Eesti ja Läti pakkumuspiirkondade hinnad 66,1% tundidest, samas kui 2014. aastal erinesid hinnad 69,6% ajast.

2015. aastal olid võimsusvood valdavalt Soomest Eestisse ehk ligi 98 %, Eestist Soome aga kahel protsendil ajast. Neljal tunnil oli Eesti ja Soome vaheline kaubandus merekaablite avariiliste hooldustööde tõttu häiritud. NP Eesti ja NP Soome vahelised EstLink ühendused olid järgmise päeva turu kauplemise tulemuste põhjal maksimaalselt jaotatud suunal Soomest Eestisse 11,7% ja Eestist Soome maksimaalset kooramatust ei olnud.

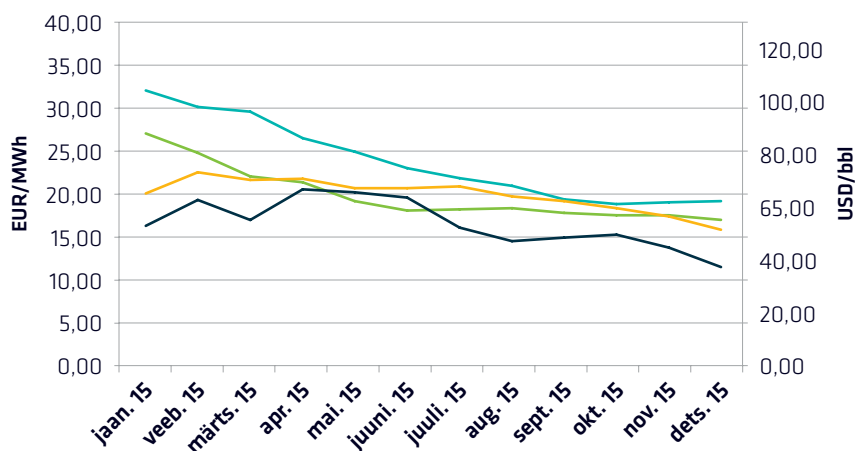

2015. aasta kokkuvõttes liikus elektrienergia kaubanduslik voog Eestist Lätti pärast järgmise päeva ja päevasisest kaubandust 99,8 protsendil tundidest. Eesti ja Läti ühendused olid Nord Pooli järgmise päeva kauplemise tulemuste põhjal suunal Eestist Lätti maksimaalselt jaotatud 66% tundidest ja pärast päevasisest kauplemist 55% tundidest. Seejuures normaalrežiimil (ehk ajal, kui ülekandevõimsus ei olnud remonttööde tõttu piiratud) esines ülekandevõimsuse puudujääk 5% tundidest.

Maagaasi hinnad turul

2015. aastal toimus maailmaturul nafta hinna langus 12 aasta tagusele tasemele, mis kajastub ka maagaasi hinna languses. Toornafta hinnad hakkasid 2014. aasta sügisel langema ületootmise tõttu ja langus kiirenes peale OPECi otsust mitte kärpida tootmismahete turgude tasakaalustamise eesmärgil. Eesti Gaasi impordi hind langes aastaga 40% ehk jaanuaris oli hind 32,07 EUR/MWh ja detsembris juba 19,14 EUR/MWh. Kuigi Eestis gaasibörsi ei ole, on turuosalistel võimalik kaubelda Leedu gaasibörsil Get Baltic. Get Balticul langes hind aasta jooksul 37%, olles detsembris keskmiselt 16,97 EUR/MWh. Võrdluse huvides on joonisel esitatud ka Saksamaa EEX GasPool gaasibörsi järgmise päeva tehingute kuu keskmine hind ning Brent toornafta hinnad (USD/bbl).

- AS Eesti Gaasi hinnanguline kuu impordi hind
- Leedu get Baltic kuu keskmine hind
- Saksamaa EEX GasPool D-1 kuu keskmine hind
- Brent Crude Oil (USD/bbl)

Taastuenergia aastal 2015

Taastuenergia valdkonnas maksti 2015. aastal välja rekordiline arv toetusi: toetati 1253 GWh ulatuses taastuenergia tootmist ja 151 GWh ulatuses tõhusat koostootmist kogusummas üle 72 mln euro. Esma- kordselt täitus tuuleenergia toetustele seatud aastane 600 GWh mahupiirang. Taastuenergia kogutoodang aastal 2015 oli 1507 GWh. Toetust saavate päikesepaneele kasutavate mikrotootjate arv kasvas kaks korda ja ületas 400 piiri. Elering lihtsustas ja automatiseeris väiketootjatele oma tootmisseadmete registreerimise ja toetuse taotlemise protsessi.

Märtsikuus sai Elering AIB (Association of Issuing Body) täisliikmeks, mis annab Eesti turuosalistele võimaluse eksportida-importida taastuenergia kasutamist tõendavaid päritolutunnistusi 22 Euroopa Liidu liikmesriigi registrite vahel. Elering uuendas ja muutis kasutajasõbralikumaks enda poolt hallatava päritolutunnistuste Eesti registri, mille tulemusena aastal 2015 ligikaudu 70% Eestis toodetud taastuenergiale väljastati päritolutunnistused ja päritolutunnistuste ülekandeid teostati mahus üle 1 TWh.

Juunikuus töötas Elering esimest korda välja segajäägi arvestuse meetodika ja avalikustas arvestused 2014. aasta segajäägi osas (segajääk väljendab tõendamata päritoluga energiaallikate osakaalusid elektrienergia tarbimises). Segajäägi ja päritolutunnistuste kasutamine võimaldab elektrimüüjatel informeerida tarbijaid taastuenergia osakaaludest tarneportfellis.

MÄRT ALLIKA
juhtimiskeskuse juhataja

Eesti elektri- süsteemi juhtimine

Bilansienergia tarned

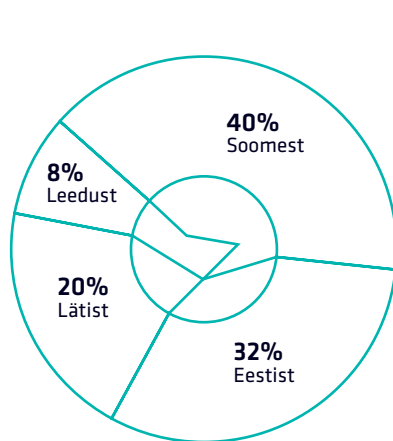
Bilansihaldurite summaarne sisemaine bilansienergia kogus püsis eelneva aasta tasemel, küll aga kasvas süsteemihalduri poolt bilansihalduritelt bilansienergia ost 5%. Bilansihaldurite portfelli puudujäägi katteks müüdud bilansienergia kogus langes 9%. 2015. aasta kokkuvõttes moodustas Eesti elektrisüsteemi piiriülene bilansienergia import kokku 58 GWh, vähenedes aasta varasemaga võrreldes 6%. Piiriülene bilansienergia eksport kerkis 8% 149 GWh-ni.

Eesti elektrisüsteemi võimsusbilansi tasakaalustamiseks ostis süsteemihaldur ülesreguleerimistarneid ja avariireservide käivituse tarneid kokku 33 GWh ulatuses. Ligikaudu 40% aktiveeritud ülesreguleerimistarne mahust osteti Soomest EstLink ühenduste kaudu. Siseriiklikult ostetud ülesreguleerimine moodustas kokku 32%, millele järgnes 20% Lätist ning seejärel 8% Leedust aktiveeritud pakkumised. Tundidel, mil süsteemis oli bilansienergia suur ülejääk, müüdi Eesti elektrisüsteemi võimsusbilansi tasakaalustamiseks allareguleerimistarneid kokku 76 GWh ulatuses. Suurem osa ehk 95% nendest tarnetest müüdi Soome elektrisüsteemile.

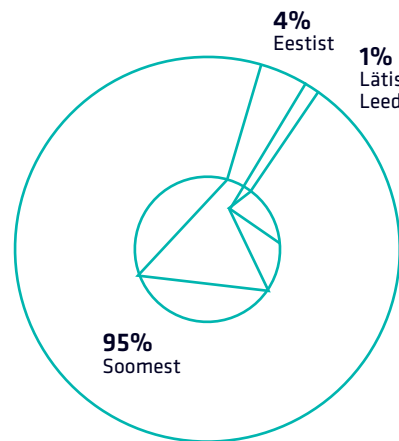
2015. aastal kasvasid süsteemiteenuste kogused aastatagusega võrreldes veidi enam kui kaks ja pool korda. Sisult moodustasid möödunud aasta süsteemiteenustest valdava osa vastukaubandustehingud ülekoormuse likvideerimiseks Eesti ja Läti vahelistel piiriülestel ülekandeliinidel ning Eesti ja Soome vaheliste EstLink merekaablite avariiliste väljalülitumiste

kompenseerimiseks. Naabersüsteemihalduritele vahendatud reguleerimisteenuse maht moodustas kokku 23 GWh, kasvades 2014. aastaga võrreldes 41%.

Eesti elektrisüsteemi bilansi hoidmiseks ostetud ülesreguleerimistar- nete (sh käivitatud avariireservide) osakaalud riikide lõikes 2015

Eesti elektrisüsteemi bilansi hoidmiseks müüdud allareguleerimistar- nete osakaalud riikide lõikes 2015

Bilansienergia hinnad

Kõrgeimaks bilansienergia müügihinnaks kujunes 216,20 EUR/MWh, mille põhjustas kõrge ülesreguleerimistarne hind 8. oktoobril ajavahemikus 15.00-16.00.

Madalaimaks bilansienergia ostuhinnaks oli 2015. aastal -6,00 EUR/MWh, mis saavutati 13. augustil ajavahemikus 21.00-22.00 ning mis tulenes sel tunnil Eesti elektribilansi tasakaalustamiseks tehtud allareguleerimistarne hinnast.

Keskliste bilansienergia hindade langus tulenes tänu möödunud aasta algusest kehtima hakanud Baltikumi ühisele avatud tarne lepingule. Baltikumi ühise avatud tarne bilansiselgituse tulemusena kaubeldi 29% Eesti elektrisüsteemi eabilansist ühise Baltikumi bilansi- piirkonna siseselt Baltikumi Elspot hinnapiirkondade aritmeetilise keskmise hinna alusel.

Bilansienergia hinnad 2015, EUR/MWh	Keskmine hind	MAX hind	MIN hind
Bilansienergia müügihind	32,40	216,2	0,54
Bilansienergia ostuhind	28,85	215,2	-6,00

Bilansienergia hinnad 2014, EUR/MWh

Bilansienergia müügihind	44,65	200,85	4,51
Bilansienergia ostuhind	40,88	189,50	3,11

KALLE KUKK
strateegiajuht

Eleringi teadus- ja arendustegevus

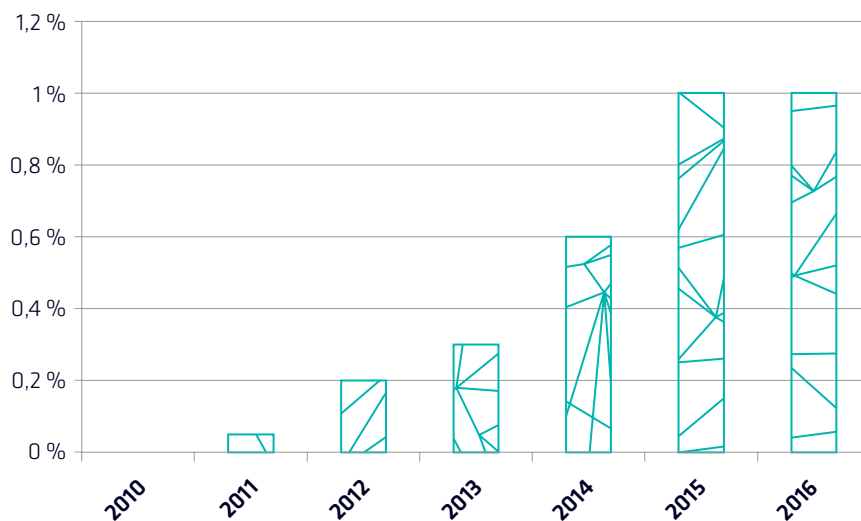
Elering on alates 2012. aastast koostanud iga-aastaselt teadus- ja arendustegevuse (edaspidi T&A) plaani ning selle juurde eelarve. Samuti osaleb Elering ENTSO-E T&A komitee töös ning Euroopa Liidu poolt kaasrahastatavates põhivõrguettevõtjate T&A ühisprojektides. Eesmärk on panustada T&A projektidesse üks protsent käibest (arvestamata bilansiteenus ja ITC tulused), milleni jõuti 2015. aastal.

Elering on oma strateegias ühe peamise energeetika valdkonda mõjutava trendina defineerinud tarkvõrgu arengu. Tarkvõrk tähendab muutusi energiasüsteemis, mis tulenevad info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate

laialdasest kasutuselevõtust, tarbimise juhtimise ja salvestustehnoloogiate arengust, hajutatud ja taastuvenergiast põhinevast tootmisest. See viib tõenäoliselt oluliste muudatusteni võrgu struktuuris ning väiksema hulga ja ettearvamatul ajal energia ülekandmiseni võrgus.

Sellest lähtuvalt panustab Elering olulise osa T&A eelarvest tarkvõrguga seotud projektidele. Seejuures ei ole need projektid olulised ainult põhivõrgu arendamise seisukohalt, vaid teenivad laiemalt kogu ühiskonna huve. Näidetena saab nimetada tarkvõrgu platvormi Estfeed arendamist, tarbimise juhtimise edendamist ning elekter- ja gaastranspordi alaseid uuringuid.

T&A osakaal käibest

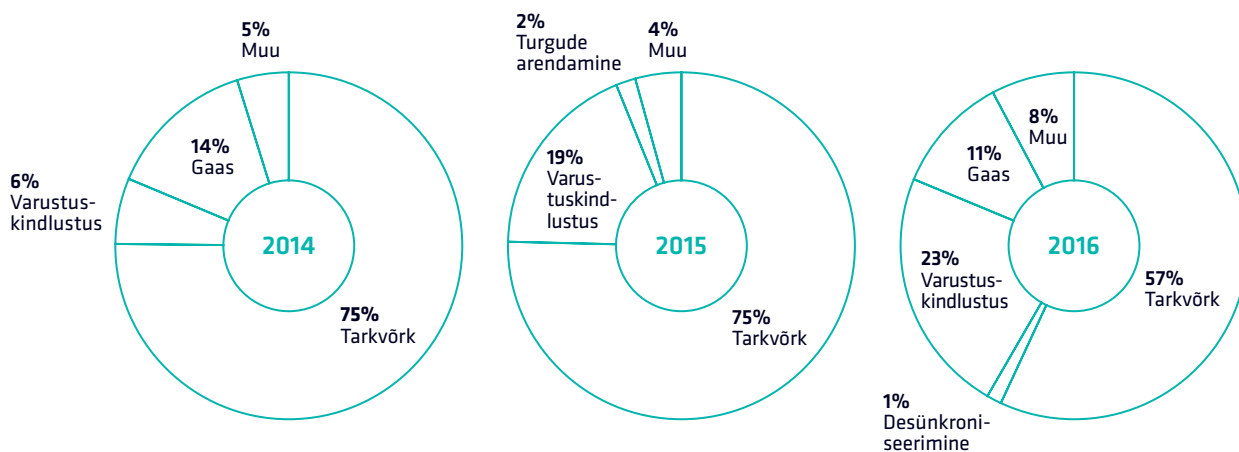
T&A ning tehniliste uuringute kulud 2012-2016 funktsionaalsuse kaupa (EUR)

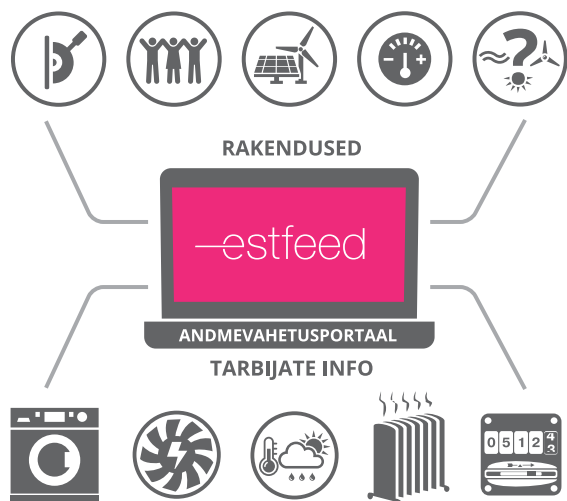
	2012 tegelik	2013 tegelik	2014 tegelik	2015 tegelik	2016 eelarve
Arendustegevus	6 500	11 472	5 003	131 394	400 000
Alus- ja rakendusuuringud	175 670	284 482	380 799	593 132	585 000
Teadus- ja arendustegevus kokku	182 170	295 954	385 802	724 526	985 000
Tehnilised uuringud	201 575	404 901	88 793	32 173	112 000
KÕIK KOKKU	383 745	700 855	474 595	756 699	1 097 000

T&A ning tehniliste uuringute kulud 2012-2016 uurimisvaldkondade kaupa (EUR)

	2012 tegelik	2013 tegelik	2014 tegelik	2015 tegelik	2016 eelarve
Tarkvõrk	88 170	187 916	356 803	570 526	625 000
Desünkroniseerimine	103 235	363 025	0	0	17 000
Varustuskindlus	5 000	12 400	28 999	140 000	250 000
Turgude arendamine	82 500	94 500	0	14 000	0
Gaas	92 540	21 065	65 644	0	120 000
Muu	12 300	21 950	23 149	32 173	85 000
KÕIK KOKKU	383 745	700 855	474 595	756 699	1 097 000

T&A ning tehniliste uuringute kulude osakaalud funktsionaalsuse järgi, 2014-2016

Estfeed

Energiasüsteem on revolutsioonilises muutuses nii maailmas kui Euroopas. Teiste trendide hulgast on võimalik välja tuua energiaturgude integreerumine (ühtne Euroopa energiaturg), mitteplaneeritava tootmistsükliga ja hajusalt paiknevate seadmete massiivne lisandumine energiasüsteemi, kasvavad akumuleerimise ja tarbimise juhtimise võimalused, kliimapolitika ja energiatõhususe eesmärgid, uut tüüpi turuosaliste lisandumine (ESCO-d ehk energiateenusettevõtjad, energiaühistud, agregaatorid, virtuaalsed jõujaamad), energiatarbijate teadlikkuse kasv ja nõudlus uut tüüpi teenuste järele, piiride kadumine elektri-, gaasi- ja soojusenergia turgude vahel.

Kõik see tähendab üha enam ettearvamatuid energijaovoogusid, aga ka eksponentsiaalselt kasvavaid infovoogusid energiasüsteemis. Energiavõrkude haldamine peab uute oludega kohanema, võrgud peavad muutuma targemaks. Tarkvõrk tähendab kombineeritud muutusi energiasüsteemis, mis tulenevad info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate laialdasest kasutuselevõtust. Tarkvõrk võimaldab pakkuda tarbijatele uusi teenuseid. Inimesed ei vaja mitte elektrit ja gaasi, vaid toasooja ja valgust ning teisalt taskukohaseid energiaarveid. Selleks tuleb leida võrgus üles efektiivsus ning tagada turulepääs neile osalistele, kes seda efektiivsust soovivad pakkuda. Odavaim, keskkonnasõbralikum ja kindlaim energia on tarbimata energia.

Kõik eelnev seab ka energiasüsteemihalduri valiku ette, kuidas hallata muutuvat ja oluliselt nutikamat energiasüsteemi. Juhtimaks energiasüsteemi ümberkujundamist, on Elering loonud ettevõtetest võrgustiku, mille abil välja arendada tark energiavõrgu platvorm Estfeed. Estfeedi platvorm võimaldab

lõpptarbijatel, energiateenuste pakkujatel, hajutatud (väike)tootjatel ja võrguettevõtjatel energiatarbimise reaalaajalähedaste andmete abil energia tootmise, transportimise ja tarbimise tõhusust kasvatada. Läbi selle kujuneb Eleringist lisaks elektri- ja gaasisüsteemide haldamisele ka energeetika tarkvõrgu haldur.

Projekt on algatus kujundada, juurutada ja testida avatud tarkvara platvormi, mida saab kasutada energia tarbimise monitoorimiseks ja haldamiseks. Seda selleks, et saaks võimalikuks kahepoolne suhtlus energiavõrkudega ja oleksid kasutatavad andmevood efektiivsemaks energia tarbimiseks. Projekti eesmärk on ehitada tarkvara platvorm, mille abil integreerida erinevad andmeallikad (energiatarbimise andmed, energia hinnainfo, ilmainfo, kaugloetavad seadmed, avalikud registrid ja andmebaasid) ja pakkuda läbi spetsiifiliste rakenduste sobivaid teenuseid energia- ja kulutõhususe saavutamiseks.

Keskse platvormi aluseks on valitud riigi poolt kasutatav x-tee infrastruktuur (serverid, turvalised andmeside kanalid, sõnumite formaadid, kiipkaardid), millele lisatakse projekti käigus tarbija privaatsuse ja valdkonna toimivuse tagamiseks vajalikud tarkvaralised komponendid.

Esimesed platvormile ehitatavad pilootrakendused on kavas tuua kasutajateni 2016. aasta suveks. Platvorm on avatud kõikidele huvitatud osapooltele oma rakenduste arendamiseks.

Euroopa Komisjoni teatis: *Delivering a New Deal for Energy Consumers*

„An important part of value in the future energy market will stem from large data flows and the wider integration of information and communication technology into energy systems. Therefore, the data collection and processing party in the context of smart metering systems or other services empowering consumers to act should provide direct access to these data to the customer and any third party designated by the consumer. /.../ While data handling can follow different models, the neutrality of the entities managing data access is of the utmost importance.“

MIGRATE

2015. aastal sai positiivse rahastusotsuse Euroopa põhivõrguettevõtjate ja teiste partnerite ühisprojekt MIGRATE (*Massive InteGRATion of large power Electronic devices*). Projekti rahastatakse Euroopa Liidu

programmist Horizon2020 ja see teostatakse aastatel 2016-2019. Projekti eesmärgiks on välja töötada ja valideerida uusi tehnilisi lahendusi, mis on tarvilikud üleeuroopalise elektrisüsteemi juhtimiseks olukordades, kus läbi konverterite ühendatud tootmisüksuste osakaal on enamuses või kuni 100%. Projekti raamistikus vaadeldakse lühi- ja pikaajalist ajahorisont. Lühemas perioodis on vaatluse all tänapäeva elektrisüsteem ja selles vajaminevad tehnilised lahendused, mille abil on võimalik toime tulla läbi konverteri ühendatud tootmisüksuste hulgaga. Käsitletakse nii süsteemi stabiilsuse, releekaitse, laiseire kui ka elektri kvaliteediga seotud temaatikaid. Pikemas perspektiivis on vaatluse all olukorrad, kus läbi konverterite ühendatud tootmisüksuste osakaal on 100%. Eesmärk on välja töötada uudseid juhtimisalgoritme ja lähenemisviise, millega see kõik võimalikuks teha.

Elekter- ja gaastranspordi sotsiaalmajanduslik mõjuanalüüs

Projekti eesmärgiks on hinnata elekter- ja gaastranspordile ülemineku sotsiaal-majanduslikke mõjusid Eesti ühiskonnale. Elekter- ning gaastranspordile ülemineku all peetakse silmas transpordi arendusprojekte või arengustsenaariumeid, mis võivad Eestis realiseeruda aastaks 2030, mille tulemusena elektri ja/või gaasi kui transpordikütuse osakaal transpordikütuste bilansis suureneks oluliselt 2014. aastaga võrreldes. Töö tulemuseks on Eesti transpordisektori arengustsenaariumide sotsiaal-majanduslik analüüs, hinnang nende mõjust elektri ja gaasi tarbimise kasvule ning soovitusel Eleringile Eesti transpordisektori arengute valguses.

Eesti elektrivõrgu koormuste staatilised ja dünaamilised karakteristikud

Projekti sisuks on määratleda Eesti põhivõrgu alajaamade koormuste staatilised ja dünaamilised pinged ja võimalusel sageduse sõltuvuse karakteristikud keskpinge liitumispunktides ja/või 110 kV pingel liitumislajaamades. Nende karakteristikute määratlemine võimaldab täpsemini teostada võrguarvutusi ning seeläbi analüüsida ja plaanida elektrivõrgu talitlust. Arvutuste tulemusena on täpsemini võimalik määrata liinide läbilaskevõimeid, elektrisüsteemi dünaamilisi piire ning muid stabiilsusega seotud küsimusi. Olulisel kohal projektis on reaalse mõõtmiste teostamine Eleringi alajaamades ning aastate jooksul SCADA vahendusel kogutud mõõteandmete kasutamine.

Lisaks tuleb koormuste dünaamiliste karakteristikute määratlemisel kasutada ka kvaliteedianalüsaatorite, häiresalvestite ja laiseiresüsteemi vahendusel saadavaid andmeid. Mõõteandmete alusel analüüsitakse koormuse omadusi ning koostatakse Eesti elektrisüsteemi alajaamade koormuste staatilised ja dünaamilised karakteristikud, arvestades arvutustarkvarade PSCAD ja PSS/E tehnilisi nõudeid. Projekti raames määratletakse teaduslikke meetodeid kasutades ülekandevõrgu koormuste määratlemise metoodika ning rakendatavus Eesti elektrisüsteemi kontekstis. Hinnatakse karakteristikute erinevate parameetrite määramise aluseid ning võimalusi saadaval olevate mõõteandmete alusel. Oluliseks projekti osaks on kasutatavate koormusmodelite ja uute väljatöötatavate modelite omavaheline võrdlus ning analüüs. Projekt tuleneb otseselt vajadusest täpsustada võrguarvutuste teostamiseks kasutatavaid mudeleid. Praegusel ajal kasutatavad koormuse mudelid on suhteliselt üldised ning ei kajasta tänapäeva alajaamade koormuste füüsikalisi omadusi. Samuti ei ole varem Eesti ülekandevõrgu tasemel koormuste dünaamilisi karakteristikuid määratletud. Täpsemate mudelitega on võimalik täpsemalt hinnata Eesti elektrisüsteemi talitlust ning seeläbi tagada suuremad võimsusvood süsteemi siseselt ja süsteemide vahel ning analüüsida süsteemi stabiilsuse varu.

Vananevate juhtmete füüsikalised omadused

Projekti raames uuritakse nõukogudeaegsete õhuliinide juhtmeid, et selgitada välja nende seisukord ehk nõrkväärtus ja Euroopa normide kohaselt juhtmetele antud tehnilised parameetrid, et oleks tagatud laserskaneerimisel kogutud andmete korrektne järeletootlus ning ümberarvutatud juhtmeripete usaldusväärsus etteantud juhtme-temperatuuridel. Positiivsete uurimistöö tulemuste korral saab Elering väljatöötatava metoodika alusel hinnata liinijuhtmete mehaanilist seisukorda ja kasulikkust eluiga ning seeläbi planeerida vastavalt reaalsele olukorrale finantsiliselt optimaalset liiniehitust ja -rekonstrueerimistööd.

WAMS süsteemi analüüs ja arendamine

Projekti eesmärgiks on uurida WAMS süsteemi rakendusi ja võimalikke arendussuundasid tuleviku tarvis ning arendada Eleringis olemasolevat süsteemi kõige optimaalsemal viisil. Eesmärgiks on vaadelda laimõõtesüsteemi võimalusi laijuhtimissüsteemi arenda-

miseks, millega oleks võimalik parendada süsteemi operatiivplaneerimist, juhtimist ja kaitset. Projekt annab ülevaate juhtimissüsteemi uuest kontseptsioonist ning peab andma vastuse, millised peavad olema nimetatud süsteemi parameetrid, et neid juurutada Eleringi juhtimissüsteemi. Uurimistöö üheks osaks on ka avariitõrjeautomaatika rakendused WAMS/WAMPAC süsteemi baasil.

Kaabelvõrgud ja nende mõju ülekandevõrgu talitlusele

Projekti sisuks on määratleda kaabelvõrkude kasutamise kaasnevad kitsaskohad elektrivõrgu plaanimise ja analüüsi seisukohast. Vaatluse all on ülekandevõrkude kaabelliinide (110 kV ja 330 kV) modelleerimise põhimõtted arvutustarkvarades PSCAD ja PSS/E. Eesmärgiks on analüüsida Tallinna ja Tartu ülekandevõrkudes kaablitele ülemineku tehnilisi asjaolusid ning määratleda põhimõtted, millest peab lähtuma tulevikus. Samuti on oluliseks uurimuse objektiks Eleringi võrguga liituvate tarbijajagaaldate (sh tuuleelektrijaamad) mõju ülekandevõrgu talitlusele. Hinnatakse ja analüüsitakse aset leidvate siirdeprotsesside mõju ja nende leevendamise meetodeid. Projekti tähtsaks osaks on ülekandevõrkudes kasutatavate kaabelliinide modelleerimise põhimõtete analüüs ja modelleerimine Eleringis kasutatavates võrguarvutustarkvarades.

Nõudluse juhtimise kasutatavus elektrituru paindlikkuse suurendamiseks

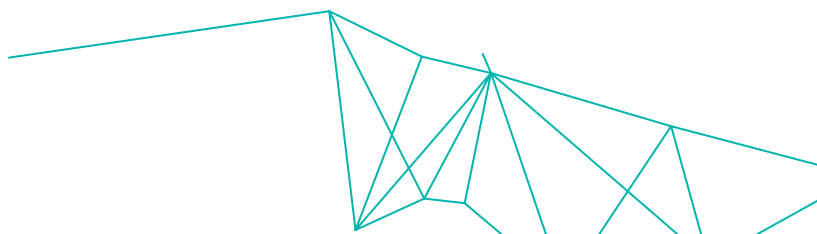
Uuringu eesmärk on soovitude andmine nõudluse juhtimise (DSR – *demand side response*) eeliste ärakasutamiseks, et tagada Eesti elektrisüsteemi pikaajaline varustuskindlus, toimiv energiaturg ning taastuenergiaallikate integreerimine. Pakutakse välja DSR mehhanismid, mis on suurima sotsiaalmajandusliku kasuga keskpikas ja pikas perioodis ning mis arvestavad pidevalt muutuvat keskkonda. Tarbimise juhtimise rakendamine on Eleringi jaoks oluline energiaturu arendamise ja süvendamise ning süsteemijuhtimise eesmärgil (võimsusreservide hankimiseks desünkroniseerimise korral, süsteemi bilansi reguleerimiseks, võrgupiirangute juhtimiseks, võimalus teha hinnasignaali põhjal tarbimisotsuseid).

Baltikumi bilansihalduse harmoniseerimine

Baltikumi ühises koordineeritud bilansipiirkonnas peab olema bilansihaldus harmoniseeritud, sealhulgas bilansihalduse mudeli väljatöötamine regioonile (planeerimine, mõõtmine, selgitus) ning eabilansi hinnametoodika mudeli väljatöötamine kogu regioonis. Harmoniseeritud bilansihaldus on eeldus ühise reguleerimisturu toimimiseks, mis tagaks turuosaliste võrdse kohtlemise. Euroopa ühise energiaturu toimimiseks on ENTSO-E poolt väljatöötamisel (esitatud ACER-ile) Elektrisüsteemi bilansihalduse võrgueeskiri, mis sätestab regionaalses bilansipiirkonnas ühtsete põhimõtete rakendamise nõude. Uuringu tulemusel peaks selguma, milline metoodika on parim Balti regioonis rakendamiseks.

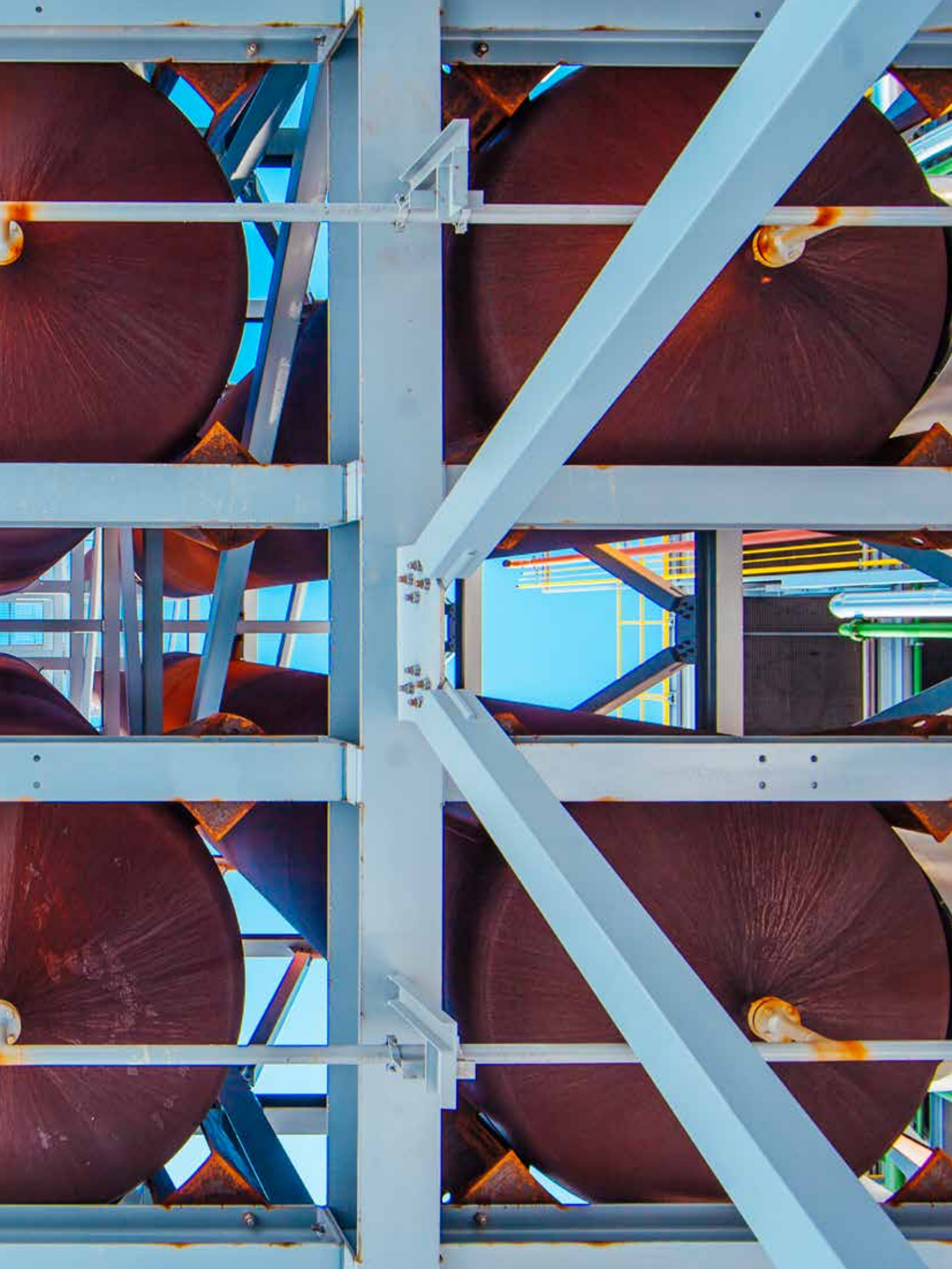
Elektromagnetväljade mõõtmine ja kaardistamine Elering AS 330 kV alajaamades

Elektromagnetväljade tugevuste mõõtmine ja kõrgendatud terviseriskiga piirkondade kaardistamine toimub viies Eleringi 330 kV alajaamas (Kiisa, Harku, Paide, Püssi, Balti) ning nende alajaamade piirdeaedade taga. Raport peab andma tulemuseks hinnangu, kas tegemist on terviseriskiga seal viibivatele inimestele. 2014. aastal mõõdeti madalsageduslike magnet- ja elektriväljade tugevust Aruküla 330/110/20/10 kV alajaamas, Endla 110/35/6 kV alajaamas ja Tartu 330/110/35/20/15/10 kV alajaamas. Nende alajaamade 330 kV osas on elektriväljad küllaltki tugevad (maapinnast 1,65 m kõrguselt mõõdetuna 10–30 kV) ja ületavad Euroopa direktiivi kohaselt töökeskkonnale kehtestatud piirnorme. Seetõttu on soovitatav 330 kV alajaama territooriumil töötajate kaitseks võtta kasutusele kaitsemeetmed, milleks on kas erirituse kasutamine või siis töö väga lühiajaline teostamine antud tsoonis.

Ühiskondlik vastutus

Elering energeetikaalase teabe leviku toetajana

Ühiskondlikult vastutustundliku ettevõtteks annab Elering toetusi energiavarustuskindluse tagamiseks, energeetikaalase hariduse edendamiseks ning üldise energeetikaalase teadlikkuse tõstmiseks. Selleks maksab Elering toetusi ja teeb annetusi kooskõlas Riigivara seaduse ja ettevõtte siseregulatsioonidega.

Eleringi energeetikastipendium

2015. aastal andis Elering välja kolm stipendiumi energeetikaga seotud teemade uurimiseks. Stipendiumi pälvinud doktorandi ja magistrantide uuritavad teemad olid:

- FACTS seadmete paigutuse optimeerimine, arvestades Eesti elektrisüsteemi stabiilsuse nõudeid;
- Põhivõrgu liinide ja alajaamade kasuliku eluea määramise meetodika;
- Soome ja Balti riikide gaasiturgude korraldus ning ühtne gaasivõrk.

2015. aastal välja antud toetused

- Keskkonnainvesteeringute Keskuse korraldatava ressursi- ja energiasäästu konkursile Negavatt.

Teist korda läbiviidud konkursiga Negavatt soovitakse tõsta energiasäästualast teadlikkust ülikoolides ning tekitada seal roheinnovatsiooni. Negavatt on võistluspõhine konkurss, kuhu oodatakse tudengitelt põnevaid ideid ja projekte, mis aitavad vähendada ressursikulu nende ülikoolis või selle vahetus läheduses.

- Eesti Rahvusringhäälingu hariduslikule saatele Rakett 69.

Saate eesmärk on noorte uudishimu ergutamine ja suunamine reaalinete omandamisel ja väärtustamisel ning leida üles Eesti tulevased teadlased. Võistlejad töötavad saates välja füüsikalisi ja inseneritehnilisi lahendusi.

- Rahvusvahelise Kaitseuuringute Keskuse korraldatud Lennart Meri konverentsile.

2015. aasta Lennart Meri konverentsi põhiteemaks oli „The Limits of Order“. Konverentsi energeetikaplokis vaadeldi Venemaa teema raames energiapoliitikat kui instrumenti ning käsitleti energijulgeoleku tähtsust nii hirmupoliitika osana Venemaa ohjeldamises kui enamhaavatavate lääneriikide kaitsel.

- Tallinna Tehnikaülikooli elektrimasinate alase õpiku väljaandmiseks energeetikaalase õppe arendamiseks ja erialase haridusega järelkasvu tekkimise soodustamiseks.
- Eesti Energeetika Veteranide Ühenduse kodulehekülje loomisele kaasa aitamiseks energeetikaalase teabe levitamise eesmärgil.

Varustuskindluse konverents

Energeetikaalaste teadmiste levitamiseks on Elering aastaid korraldanud Varustuskindluse konverentse, kus lisaks iga aasta mais valmiva Varustuskindluse aruande tutvustamise kõrval esinevad ettekannetega energeetika valdkonna tippspetsialistid väljastpoolt ettevõtetest. 2015. aasta Varustuskindluse konverentsil pidasid välisesinejatena ettekande Euroopa Komisjoni voliniku Miguel Arias Cañete meeskonna kabinetiülema asetäitja Pierre Schellekens energialiidust ja selle Balti mõõtmest ning Pöyry Suurbritannia haru direktor Stephen Woodhouse Balti energiaturgude tulevikust.

Eleringi avariielektrijaamad

Eleringile kuulub kaks avariireservelektrijaama Harjumaal Kiisa asula lähistel. Tegemist on Tallinna piirkonna ühe atraktiivseima objektiga energeetika valdkonnas, mida on aastate jooksul külastanud hulk inimesi nii energeetika sektorist kui teistelt eluvaladelt. 2015. aastal tutvusid avariireservelektrijaamadega õpilased mitmest Tallinna ja Harjumaal koolist, tudengid

Energianädala raames, samuti riigiametnikud, Eleringi koostööpartnerite ja klientide esindajad.

Õppefilm elektrisüsteemi toimimisest

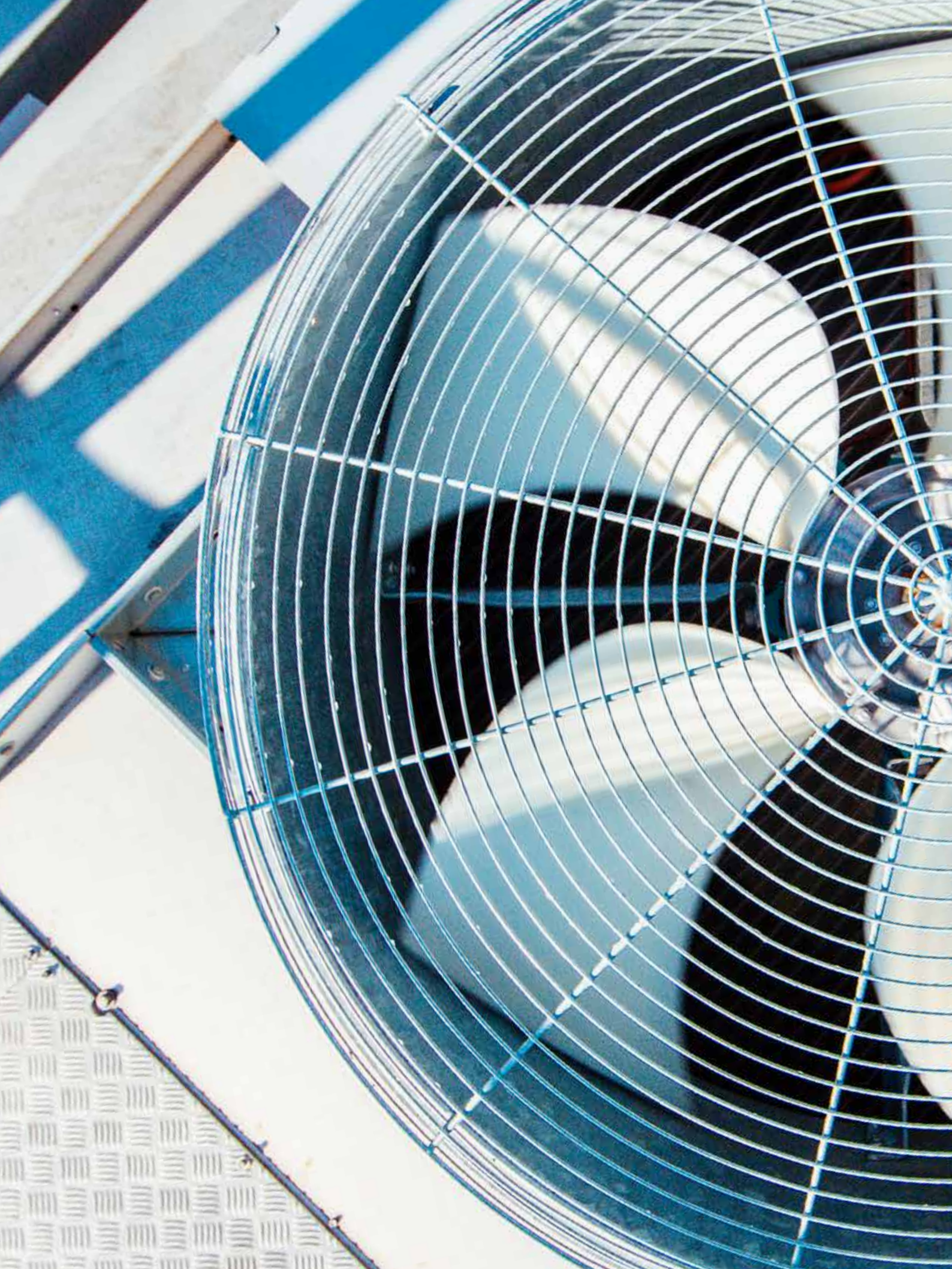
Põhitegevuse kõrval püüab Elering teadvustada laiemale avalikkusele energiataristu, sealhulgas elektrisüsteemi rolli ja olulisust, mis tavapäraselt avalikkuses palju tähelepanu ei pälvi. Samuti peame oluliseks insenerihariduse propageerimist noorte hulgas. 2015. aasta lõpul valmis Eleringil õppefilm, milles elektriinsener selgitab noorte esitatud küsimuste kaudu elektrisüsteemi toimimist ning Eleringi rolli selles. Oleme püüdnud luua noorte tegemiste ja energeetika vahele seoseid, et film noort põlvkonda paremini kõnetaks.

Koostöö Eestimaa Looduse Fondiga

Elering väärtustab loodust ja keskkonda ning lähtub oma tegevuses ühiskonna heaolu suurendamise ja terve elukeskkonna edendamise põhimõtetest. Seetõttu panustavad ka Eleringi töötajad iga-aastaselt looduskeskkonna seisundi tagamise ja parandamisse.

2015. aastal toimus koostöös Eestimaa Looduse Fondiga juba traditsiooniks saanud talgupäev, mille jooksul lõikasid Eleringi töötajad Läänemaal Vatla karjääris võsa, et parandada juttuselg-kärnkonna ehk kõre elutingimusi. Kõrde arvukus on viimasel poolesajal aastal drastiliselt langenud ning neile sobilike elupaikade taastamine nõuab palju käsitööd, milleks on talgulistele abi väga vajalik.

Hea ühingujuhtimise aruanne

Eleringi juhatus kinnitas uuendatud Hea ühingujuhtimise tava (HÜT) 2015. aastal. HÜT on juhiste ja soovituslike reeglite kogum, mis on mõeldud järgimiseks eelkõige börsiettevõtetele.

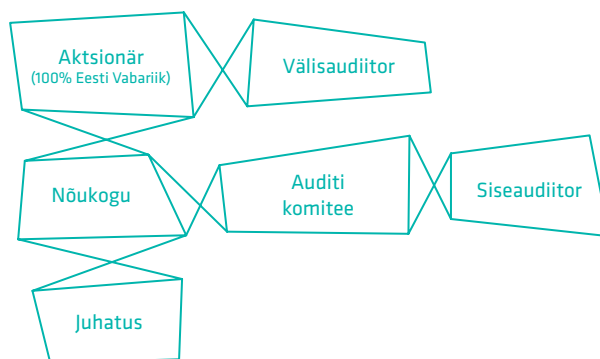
Elering on pühendunud ühingujuhtimise heade tavade järgimisele ning soovime selles valdkonnas pidevalt edasi areneda. Peame seda eelduseks oma strateegiliste eesmärkide saavutamisel ja organisatsioonikultuuri kujundamisel.

Kinnitame, et:

- ühingu riskijuhtimine ja sisekontrollisüsteem toimivad ning on tõhusad;
- ühingu finantsaruandlus ja majandusaasta aruanne põhinevad toimival riskijuhtimisel ja sisekontrollisüsteemil.

Elering avaldab HÜT-i ja aruande veebilehel www.elering.ee

Aksionäride õiguste teostamine

Elering on täielikult riigile kuuluv ettevõtte. Eleringil oli 2015. aasta lõpu seisuga 100% osalus AS-is Võrguteenus Valdus, mis oli omakorda Elering Gaas AS-i ainus omanik.

Üldkoosolekul esindab omanikku majandus- ja taristuminister. Üldkoosolek on Eleringi kõrgeim juhtimisorgan. Korraline üldkoosolek toimus 20. aprillil 2015. Erakorralisi üldkoosolekuid juhatus kokku ei kutsunud. Üldkoosolekul osalesid majandus- ja taristuminister Kristen Michal, nõukogu esimees Kajar Lember, juhatuse liikmed Taavi Veskimägi, Peep Soone ja Kalle Kilik ning majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi ametnikud Timo Tatar ja Regina Raukas.

Üldkoosolekul otsustati 2014. aasta majandusaasta aruande kinnitamine ning kasumi jaotamine.

Ühingu omaniku pädevus hõlmab põhikirja muutmist, aktsiakapitali suurendamist ja vähendamist, nõukogu liikmete valimist ja tagasikutsumist, audiitorite valimist, erikontrolli määramist, majandusaasta aruande kinnitamist ja kasumi jaotamist, ettevõtte ühinemise, jagunemise, ümberkujundamise ja/või lõpetamise otsustamist. Üldkoosolek lähtub oma tegevuses (kokkukutsumine, avalikustatav teave jm) lisaks äriseadustikule ka riigivaraseadusest.

Juhatus

Juhatus on Eleringi juhtimisorgan, mis esindab ja juhib ühingu igapäevast tegevust kooskõlas seaduse ja ettevõtte põhikirja nõuetega ning korraldab ka ettevõtte raamatupidamist. Eleringi juhatusel on täielik otsustusvabadus ning igapäevaseid juhtimisotsuseid tehakse iseseisvalt ilma omaniku ja nõukogu sekkumiseta. Juhatus vajab nõukogu nõusolekut tehinguteks ja toiminguteks, mis väljuvad ühingu igapäevase majandustegevuse raamest. Juhatus tagab nõukogu liikmete piisava informeerituse ettevõtte majanduslikust olukorrast ning majandustegevusega seotud olulisematest asjaoludest ning informeerib nõukogu vastavalt vajadusele majandustegevuse olulisematest asjaoludest.

Juhatuse koosseis ja tasustamine

Vastavalt põhikirjale võib juhatus koosneda ühest kuni kolmest liikmest. Juhatuse liige valitakse kuni viieks aastaks nõukogu poolt. Eleringi põhikirja kohaselt võib ettevõtet kõigis õigustoimingutes esindada kaks juhatusel liiget ühiselt või juhatusel esimees üksinda.

Juhatusel liikmetega sõlmib nõukogu poolt volitatud isik lepingud, milles nähakse täpsemalt ette juhatusel liikme õigused ja kohustused ettevõtte suhtes ning tema töötasud.

Kogu 2015. aasta vältel koosnes Eleringi juhatus kolmest liikmest:

- Taavi Veskimägi, juhatusel esimehena täidab muuhulgas Eleringi tegevjuhi igapäevaseid kohustusi, s.t. juhib ja esindab ettevõtet, tagab tegevuste vastavust lepingutele ja seadustele, korraldab juhatusel tööd, koordineerib ühingu strateegia arendamist ja esineb selle rakendamise eestvedajana;
- Peep Soone, juhatusel liikmena täidab muuhulgas finantsjuhi rolli, juhtides Eleringi majandusarvestuse- ja

finantsitegevust, haldus- ja IT valdkondi;

- Kalle Kilk, juhatusel liikmena täidab muuhulgas varahaldusjuhi igapäevaseid ülesandeid.

Põhikirjale vastavalt võib juhatusel liikmele tasu maksta üksnes temaga sõlmitud juhatusel liikme lepingu alusel. Juhatusel liikmele võib ka maksta täiendavat tasu kuni nelja kuutasu ulatuses, arvestades tema töö tulemuslikkust. Preemiat võib maksta aasta tulemuste alusel või muudel alustel nõukogu otsusest lähtuvalt. Juhatusel liikmete tasud on fikseeritud ja sätestatud juhatusel liikme lepingus. Pikaajalisi preemiasüsteeme Eleringis loodud ei ole. Juhatusel liikmele võib maksta lahkumishüvitist üksnes tagasikutsumisel nõukogu algatusel enne tema volituste tähtaja möödumist kolme kuutasu ulatuses.

Eleringi juhatus tegutseb ka Võrguteenus Valdus AS-i aktsionäri esindajana. Võrguteenus Valdus AS-i juhatus tegutseb Elering Gaas AS-i aktsionäri esindajana. Nii Võrguteenus Valdus AS-i kui ka Elering Gaas AS-i juhatusel liikmete ülesandeid täitsid alates 19.01.2015 Mart Landsberg ja Taavi Vospert (enne seda Sergei Jefimov ja Eerika Pentel).

Elering ei avalda juhatusel liikmete tasusid eraldi tulenevalt lepingute konfidentsiaalsusest, aga avaldab ühingu aastaaruandes juhtorganitele arvestatud tasud koos maksudega kokku. 2015. aastal olid Elering AS-i, Võrguteenus Valdus AS-i ja Elering Gaas AS-i juhatusel liikmetele arvestatud tasud, sh preemiad ja lahkumishüvitised, koos sotsiaalmaksudega 612 187 eurot.

Huvide konflikt

Juhatusel liikmed ei tee otsuseid, lähtudes enda isiklikest huvidest ega kasuta Eleringile suunatud ärilisi pakkumisi isiklikes huvides. Juhatusel liige teatab nõukogule ja teistele juhatusel liikmetele huvide konflikti olemasolust enne ametilepingu sõlmimist ning samuti viivitamatult selle hilisemal tekkimisel. Juhatusel liikmele, tema lähedasele või temaga seotud isikule tehtavast ärilisest pakkumisest, mis on seotud ettevõtte majandustegevusega, teatab juhatusel liige viivitamatult teistele juhatusel liikmetele ja nõukogu esimehele.

Juhatusel liikmete huvide konflikti vältimine on tagatud juhatusel liikme lepingus sätestatud põhimõtetega.

Juhatusel liige väldib konflikti tekkimist ettevõtte ja juhatusel liikme huvide vahel ning teavitab Eleringi nõukogu oma otsesest või kaudselt huvist ettevõtte poolt tehtavate tehingute suhtes ja teavitab nõukogu

koheselt taolise konflikti tekkimisest või olukor-
rast, mis võib põhjustada taolise konflikti tekkimise.
Juhatuse liikmega tehingute tegemise või tehingute
tegemise, milles esineb juhatuse liikme isiklik huvi,
otsustab nõukogu, määrates kindlaks ka tehingute
tingimused.

Sõltumatuse tagamiseks deklareeritakse seotud osa-
pooltega teostatud tehingud majandusaasta aruande
kinnitamisel ja auditeerimisel.

Elering ei ole 2015. aastal teinud juhatuse liikmetega
ega nendega seotud osapooltega ühtegi tehingut.

Nõukogu

Omaniku huvid on ettevõttes tagatud nõukogu liik-
mete näol (rahandusministeeriumi ning majandus- ja
kommunikatsiooniministeeriumi esindajad). Nõukogu
annab juhatusele suunised ettevõtte juhtimise korral-
damiseks ning teostab järelevalvet ettevõtte juhatuse
tegevuse üle. Nõukogu vaatab korrapäraselt üle ning
annab hinnangu ühingu strateegiale, põhitegevustele,
riskihinnangutele, aastaaruandele ja eelarvele.

Põhikirja kohaselt toimuvad nõukogu korralised koos-
olekud vastavalt vajadusele, aga mitte harvemini kui
üks kord kolme kuu jooksul. Nõukogu koosoleku kok-
kukutsumise teade ja materjalid saadetakse nõukogu
liikmetele vähemalt kolm tööpäeva enne koosoleku
toimumist.

Nõukogu koosseis ja tasustamine

Nõukogu koosneb kolmest kuni viiest liikmest. Nõu-
kogu liikmete arvu otsustab ning nõukogu liikmed
valib ja kutsub tagasi omaniku esindaja ehk majandus-
ja taristuminister. Nõukogu tööd korraldab nõukogu
esimees. Nõukogu esimees määrab kindlaks nõukogu
koosoleku päevakorra, juhatab nõukogu koosolekuid,
jälgib nõukogu töö tõhusust, korraldab andmete
operatiivset edastamist nõukogu liikmetele, tagab, et
nõukogul oleks piisav aeg otsuste ettevalmistamiseks
ja andmetega tutvumiseks ja esindab nõukogu suhtle-
misel Eleringi juhatusega. Nõukogu töö korraldamiseks
on üldkoosolek kehtestanud ka nõukogu töökorra.

2015. aastal toimus 4 korralist nõukogu koosolekut:

- 8.04 - majandusaasta aruande
heakskiitmine, põhitegevuste täitmise
ülevaade, tehingud registrivaraga, ülevaade
tegevustest AS-is Võrguteenus Valdus;

- 3.06 - Elering Gaas AS tegevuse
ülevaade, 4 kuu majandustulemuste
ülevaade, tehingud registrivaraga;
- 23.09 - 6 kuu majandustulemuste ülevaade,
Eleringi strateegia ja riskihinnangute kinnitamine,
AS Võrguteenus Valdus aktsiate valitsemise
ülevaade, tehingud registrivaraga;
- 16.12 - äritegevuse eelarve ja investeeringute
eelarve kinnitamine, 9 kuu majandustulemuste
ülevaade, ülevaade energia tarkvõrgu platvormist
Estfeed, AS Võrguteenus Valdus aktsiate
valitsemise ülevaade, tehingud registrivaraga.

Kogu 2015. aasta vältel koosnes Eleringi nõukogu viiest
liikmest:

- Kajar Lember, nõukogu esimees (Tartu
abilinnaapea), osales 4 koosolekul;
- Timo Tatar (Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeeriumi energeetika
osakonna juhataja), osales 4 koosolekul;
- Heiki Tammoja (Tallinna Tehnikaülikooli
emeritprofessor), osales 4 koosolekul;
- Thomas Auväärt (Rahandusministeeriumi
finantsturgude poliitika osakonna
juhataja), osales 4 koosolekul;
- Tarmo Mänd (poliitik), osales 4 koosolekul.

17.12.2015 nimetati Heiki Tammoja asemel nõukogu
liikmeks Nortal AS-i juhatuse esimees Priit Alamäe.

Võrguteenus Valdus AS-i ja Elering Gaas AS-i nõuko-
gude liikmed olid alates 14.01.2015 Taavi Veskimägi,
Peep Soone, Kalle Kilik ja Kalle Kukk.

2015. aastal on arvestatud Elering AS-i, Võrguteenus
Valdus AS-i ja Eleringi Gaas AS-i nõukogude liikmetele
tasu koos sotsiaalmaksudega 77 770 eurot. Eleringi
nõukogu liikmete tasud sisaldavad ka auditikomitee
töös osalemise eest makstavaid tasusid. Lahkumishü-
vitusi või muid makstavaid hüvesid nõukogu liikmetele
ette nähtud ei ole.

Nõukogu liikmed peavad vastama nii äriseadustikus
kui ka riigivaraseaduses toodud nõukogu liikmetele
esitatavatele nõuetele ning järgima liikmetele seatud
kohustusi.

Auditikomitee

Nõukogu valib kuni 5-liikmelise auditikomitee, mille ülesandeks on riskijuhtimise, sisekontrolli ning finantsaruandluse üle järelevalve teostamine. Auditikomitee on nõukogu nõuandev organ raamatupidamise, vandeaudiitori sõltumatuse kontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seasdukkuse osas.

Komitee liikmed valitakse tähtajaliselt kolmeks aastaks ning nad valivad endi seast esimehe, kes korraldab auditikomitee tegevust. Auditikomitee esimeheks ei või olla nõukogu esimees. Auditikomitee liikmetele makstakse auditikomitees osalemise eest tasu.

Kogu 2015. aasta vältel oli Eleringi auditikomitee koosseisus esimees Thomas Auväärt ning liikmed Timo Tatar, Heiki Tammoja, Kajar Lember ja Tarmo Mänd, alates 17.12.2015 Heiki Tammoja asemel Priit Alamäe.

2015. aastal kohtus auditikomitee 4 korda: 8.04, 3.06, 23.09 ja 16.12. Auditikomitee käsitles järgmisi teostatud siseauditeid: töötervishoiu ja tööohutuse audit, infoturbe korralduse audit, tariifide audit ning elektri varustuskindluse tagamise audit.

Juhatus ja nõukogu koostöö

Juhatus ja nõukogu teevad Eleringi huvide parima kaitsmise eesmärgil tihedat koostööd. Juhatus ja nõukogu töötavad ühiselt ettevõtte strateegia arendamises. Juhatus lähtub juhtimisotsuste tegemisel nõukogu poolt antud strateegilistest juhistest.

Juhatus teavitab nõukogu korrapäraselt kõikidest olulistest asjaoludest, mis puudutavad ettevõtte tegevuse planeerimist ja äritegevust ning juhib eraldi tähelepanu olulistele muutustele Eleringi äritegevuses. Juhatus edastab nõukogule andmed, sh. finantsaruanded, piisava ajavaruga enne nõukogu koosoleku toimumist. Juhatus liige annab nõukogu nõudmisel nõukogule kas suuliselt või kirjalikult teavet juhatuse ja ühingu tegevuse kohta ning tagab nõukogule juurdepääsu juhatuse ja ettevõtte tegevust kajastavale teabele.

Ettevõtte juhtimisel lähtutakse seadusest, põhikirjast, üldkoosoleku ja nõukogu koosolekute otsustest ja püstitatud eesmärkidest.

Teabe avaldamine

Eleringi veebilehel, www.elering.ee, on eraldi välja toodud andmete loetelu, mis kuuluvad õigusaktidest tulenevalt avaldamisele. Veebilehel on esitatud majandusaasta aruanded, majandustulemused, tegevusnäitajad, põhitegevuse ülevaade, struktuur, strateegia kokkuvõtte, uudised ja teated ning muu informatsioon, mis on investoritele ja üldsusele vajalik. Veebilehte on võimalik lugeda ka inglise keeles. Veebilehel www.elering.ee olevat informatsiooni (sh uudiseid ja teateid) uuendatakse pidevalt.

Fianantsaruandlus ja auditeerimine

Eleringi juhatus avalikustab igal aastal majandusaasta aruande ning majandusaasta jooksul vahearuanded. Majandusaasta aruanne on koostatud vastavalt IFRS standarditele ning auditeeritud ISA-le vastavalt. Nõukogu koosolekul, kus vaadatakse läbi majandusaasta aruanne, osaleb nõukogu kutsel ka ettevõtte audiitor. Üldkoosolekule esitatakse kinnitamiseks majandusaasta aruanne, millele on alla kirjutanud juhatuse liikmed. Koos majandusaasta aruandega esitatakse üldkoosolekule nõukogu aruanne majandusaasta aruande kohta.

Elering valib välisaudiitori, järgides hankeprotseduuri ja tagades audititeenuse parima võimaliku kvaliteedi ja hinna suhte. Pakkumisi küsitakse vaid rahvusvahelistelt tunnustatud kvaliteetseid teenuseid pakkuvatelt ettevõtetelt. Elering täidab audiitortevõtte seaduse nõuet iga 7 aasta järel audiitoreid roteerida.

Välisaudiitor määratakse üldkoosoleku otsusega, audiitorteenuse lepingu sõlmib juhatuse. Audiitoriga sõlmitavas lepingus lepivad eelkõige kokku audiitori tööülesanded, ajakava ja tasu. Audiitoriga sõlmitav leping ei tohi seada audiitorile mingil moel takistusi ühingu tegevuse hindamisel.

Aastatel 2012-2016 osutab Eleringile välisauditi teenust AS PricewaterhouseCoopers. Ettevõtte juhindub välisauditi teostamisel Eesti Vabariigi õigusaktidest, rahvusvahelistest auditeerimisstandardidest ja audiitorühingu riskijuhtimise reeglitest.

Välisaudiitori tegevuse üle teostab järelevalvet auditikomitee vastavalt audiitortevõtte seadusele.

Riskijuhtimine ja sisekontrollisüsteem

Eleringi riskijuhtimine on kooskõlas ERM (Enterprise Risk Management) põhimõtetega. Riskijuhtimise eesmärgid Eleringis on:

- hallata ja kirjeldada riskijuhtimise protsesse ettevõttes;
- defineerida riskijuhtimise protsessi osapoolte rollid ja vastutused;
- kindlustada, et kõik riskid on tuvastatavad, hinnatavad ja et neile on võimalik reageerida;
- võimaldada juhtidel paremini mõista ja juhtida riske.

Riskijuhtimise poliitika põhimõtted peavad Eleringis kindlustama, et:

- ettevõtte kultuur, protsessid ja struktuur soosivad ettevõtte strateegiliste eesmärkide saavutamist ning samal ajal riskide tuvastamist, juhtimist, jälgimist ja võimaluse korral maandamist;
- ettevõtte riskide jälgimine ja juhtimine ning sisekontrollisüsteem põhinevad vabatahtliku hea ühingujuhtimise tava propageeriva organisatsiooni COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) poolt välja töötatud rahvusvaheliselt aktsepteeritud riskijuhtimise mudelil "Enterprise Risk Management (ERM) Model";
- ettevõtte riskide juhtimisel on arvesse võetud kõik asjasse puutuvad õigusaktid, standardid, regulatsioonid ja lepingulised kohustused, samuti ühiskonnast lähtuvad nõuded ja ootused;
- ettevõttes parandame pidevalt riskijuhtimist puudutavaid tegevusi.

Ettevõtte sisekontrollisüsteemi toimimise eest vastutab juhatus. Sisekontrollisüsteemi toimimise tagamiseks korraldatakse siseaudiitori teenuse ostmise audiitorühingult. Siseaudiitor annab oma tegevusest aru auditikomiteele.

Aastatel 2014–2016 osutab siseauditi teenust KPMG Baltics OÜ. Ettevõtte juhendub siseauditi funktsiooni teostamisel Eesti Vabariigi õigusaktidest ja Rahvusvahelise Siseaudiitorite Ühingu (IIA) avaldatud siseauditi tegevusjuhistest.

Siseaudit on sõltumatu, objektiivne, kindlust ja nõu andev tegevus, mis on kavandatud lisama väärtust organisatsiooni tegevusele ja seda täiustama. See aitab kaasa organisatsiooni eesmärkide saavutamisele, kasutades süsteemset ja korrakohast lähenemist, hindamaks ja täiustamaks riskide juhtimise, kontrolli- ja valitsemisprotsesside mõjusust. Siseauditi funktsioon on kontrollitavate valdkondade suhtes sõltumatu ning annab aru ettevõtte auditikomiteele.

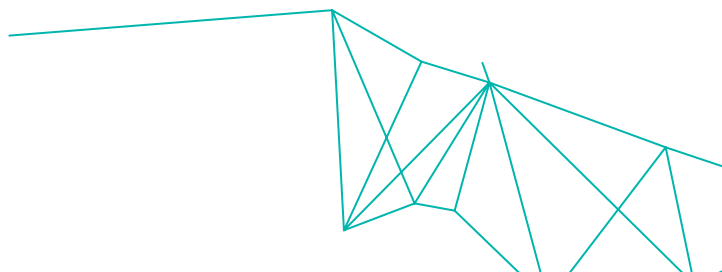
Võrdne kohtlemine

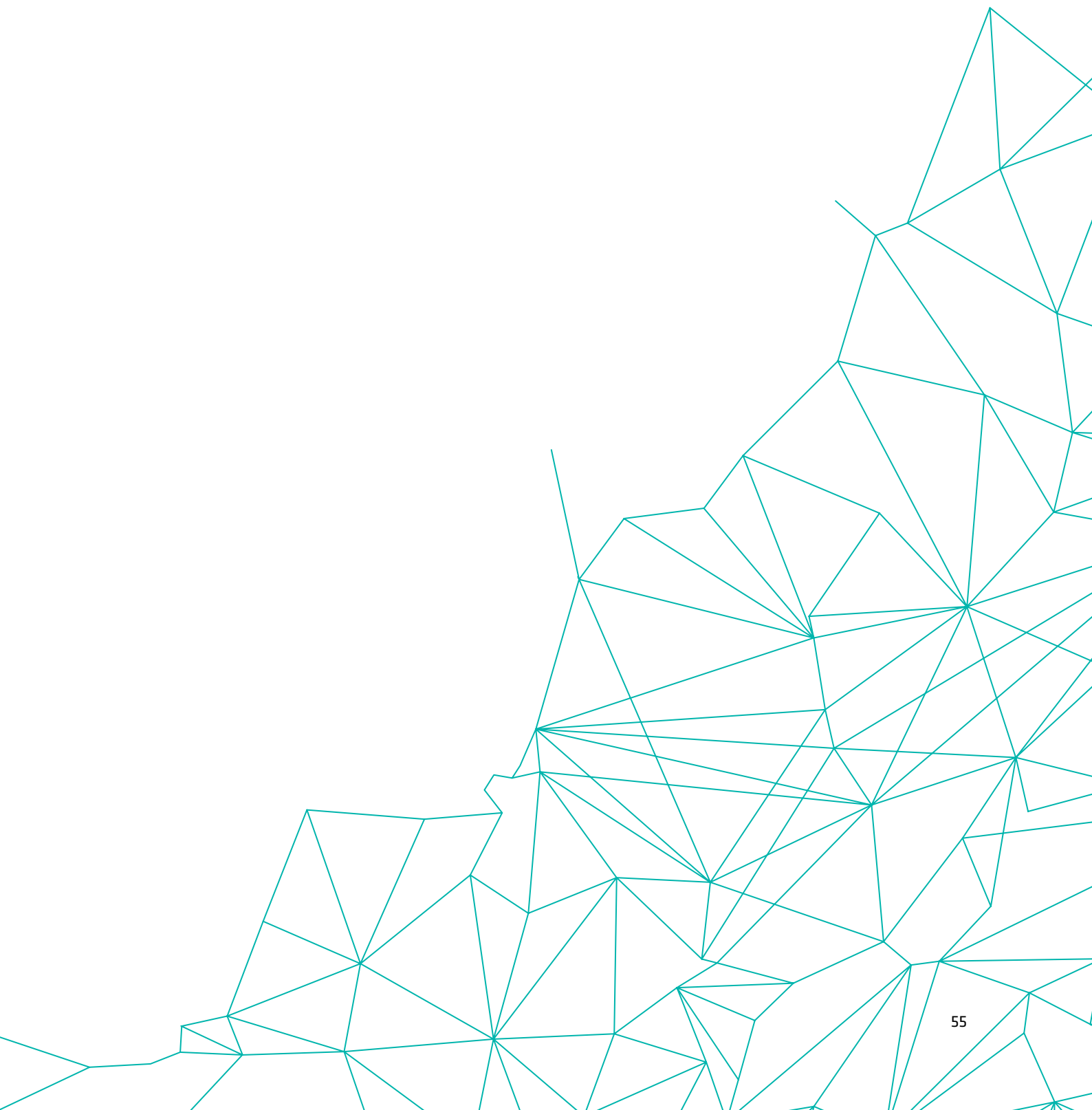
Eleringil süsteemihaldurina on vastavalt elektrituru-seadusele süsteemivastutus ehk kohustus tagada igal ajahetkel energiasüsteemi varustuskindlus ja bilanss. Süsteemihaldur teostab oma õigusi ja täidab kohustusi võrdse kohtlemise põhimõttest lähtudes.

Elering on võrdse kohtlemise tagamiseks kehtestanud sisekorrad ning tulenevalt õigusaktidest koostanud järgmised tüüptingimused, mis on avaldatud ettevõtte veebilehel ja kinnitatud Konkurentsiameti poolt:

- Põhivõrguga liitumise tingimused;
- Võrguteenuste osutamise tüüptingimused;
- Bilansilepingu tüüptingimused.

Tulenevalt maagaasiseadusest on 5.09.2014 kinnitatud AS-i EG Võrguteenus (Elering Gaas AS) võrdse kohtlemise tegevuskava.

Elering ja keskkond

Elering on üks Eesti suurimatest taristuettevõtetest. Me teadvustame oma vastutust arendada oma tegevust selliselt, mis tagaks Eesti looduse ja olemasolevate ressursside jätkusuutliku ja heaperemeheliku kasutamise ning olla sellega heaks eeskujuks ka teistele. Peame oluliseks lisaks Eestis kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide eeskujulikule täitmisele arvestada keskkonnamõjudega laiemas, terviklikumas vaates. Seetõttu arendame ja täiustame pidevalt oma tegevusi, et minimeerida keskkonnamõjusid ja oma tegevusega kaasnevat võimalikku ebameeldivat häiringut inimestele.

Oma tegevuses juhindume järgmistest keskkonnavastutuse põhimõtetest:

- teavitame oma töötajaid ning tarnijaid seadusandlikest ja muudest keskkonnavalastest nõuetest ning kohustume neid täitma;
- väldime keskkonna saastamist ja vähendame jäätmeteket ning rakendame selleks parimat võimalikku tehnoloogiat;
- tarbime ressursse säästlikult;
- nõuame oma hankedokumentides tarnijate keskkonnateadlikku tegevust ja keskkonnahoidlike tehnoloogiate kasutamist;
- ettevõtte keskkonnapoliitika ja keskkonnaaspektid on avalikud – neid võib iga töötaja vabalt levitada väljaspool ettevõtet.

Uued elektriliinid

Uute kõrgepingeliinide rajamine on vajalik riikliku varustuskindluse suurendamiseks ja ülekandekadude vähendamiseks, samuti võimaluste loomiseks uutele elektritootjatele põhivõrguga liitumiseks. Uute liinide planeerimisel tehakse tihedat koostööd nii Keskkonnaametiga kui kohalike omavalitsuste ja maaomanikega, et tagada võimalikult väike häiring inimestele ja keskkonnale tervikuna. Eleringi uute elektrisüsteemi arenduste lahutamatuks ning oluliseks osaks on planeeringute ja projektide keskkonnamõtjude (strateegiline) hindamine (KMH/KSH) ning huvitatud osapoolte teavitamine ja kaasamine. Keskkonnamõtjude hindamine on protsess, kus selgitakse, hinnatakse ja kirjeldatakse kavandatava tegevuse eeldatavat keskkonnamõju, analüüsitakse negatiivse mõju vältimis- või leevendusmeetmeid ning leitakse sobivaim lahendusvariant. Avalikkuse kaasamine läbi avalike arutelude on parim viis asjast huvitatud isikutel osaleda uute liinide kavandamises ja keskkonnamõtjude hindamises ning see võimaldab leida ühisosa kavandatava tegevusega selle algfaasis.

2015. a jätkusid tööd kahe mastapsee kõrgepingeliini planeerimisega: Harku–Lihula–Sindi 330/110 kV ja Kilingi–Nõmme–Riia TEC2 330 kV.

2015. aastal jätkus planeeringulahenduse koostamine Harku–Lihula–Sindi 330/110 kV elektriliini kavandamiseks ja menetlemine koos keskkonnamõtjude strateegilise hindamisega (KSH). Planeeringud võeti maavalitsuste poolt vastu ning toimusid planeeringute ja KSH aruande avalikud väljapanekud ja avalikud arutelud. 2015. aasta lõpus esitati KSH aruanne Keskkonnaametile heakskiitmiseks.

2015. aastal viidi lõpule Viljandi ja Pärnu maakonna teemaplaneeringud 13,8 km pikkuse Kilingi–Nõmme–Riia TEC2 330 kV õhuliini kavandamiseks kuni Eesti–Läti piirini. Keskkonnaamet kiitis KSH aruande heaks aprillis ning Viljandi ja Pärnu maavalitsused kehtestasid planeeringu novembris. Kõik planeeringu ja KSH koostamise osapooled töid esile ladusa ja konstruktiivse koostöö kogu planeeringuprotsessi vältel.

Kõrgepingeliinide planeerimisel on arvestatud nende võimaliku mõjuga inimese tervisele, heaolule ja varale. Trassikoridoride asukoha leidmisel oli eelnimetatud planeeringutes oluline kriteerium, et elamud jääksid vähemalt 100 m kaugusele planeeritavast õhuliinist, et vältida elektromagnetkiirguse võimalikku mõju. Eelistatud on trassikoridori läbimine riigimetsamaal ja võimalusel teise tehnorajatise (näiteks maantee)

kõrval. Arvesse on võetud ka asjaolu, et olemasolev maastikupilt saaks võimalikult vähe kahjustatud. Seetõttu oli planeeringute koostamise üheks eesmärgiks saavutada võimalikult sirge trassikoridor, sest kandemastid on oma olemuselt õhulisemad kui massiivsed nurgamastid. Õhuliini on mastid planeeritud nii, et need ei jääks otse inimese vaatevälja ehk akende ette. Uued, hallikas-valged või hõbedased mastid ja juhtmed sobituvad maastikku paremini, sest need on vähem silmatorkavad.

Liinihooldustööd

Uute liinide ehitamise kõrval on sama oluline olemasolevate liinide hooldamine, mis kätkeb endas regulaarset võsaraiet, ennetamaks võimalikku ülelöögiohtu, suurte puude langetamist ning liinikoridoride laiendamist. Elektriliinide hooldustööde eesmärk on vältida kaitsevööndis võsa kasvamist, sest sellega võib kaasneda elektrikatkestusi, elektritraumasid nii inimestele kui ka loomadele, kulupõlenguid ja metsatulekahjusid. Ülekandeliini kaitsevööndite puhastamisel on keskkonnanähtumuseks seatud, et jäetakse kasvama kadakad, kibuvitsad ning kultuurtaimed. Ülekandeliinide hooldustöid teostatakse iga-aastaselt. 2015. aastal teostati liinikoridorides raadumist 218 ha ja võsalõikust 2286 ha suurusel maa-alal, mis on samas suurusjärgus 2014. a teostatud töödega.

Liinide väljalülitumiste vältimiseks vahetati 110 kV liinidel isolatsioon 244 km kogupikkuses ja vanad isolaatorid utiliseeriti. 330 kV liinidel korrastati juhtmete gabariite 226 km ulatuses ja 110 kV liinidel 14 km ulatuses. Ühtlasi vähendati nimetatud töödega metsapõlengute ohtu. Lisaks eelnimetatule oleme välja vahetanud vanu raudbetoon- ja metallisõrestikmaste ning koristanud ja utiliseerinud vanu raudbetoonist mastijalandeid. Nende töödega suurendatakse liinide töökindlust ja ohutust ning korrastatakse liinialust maad.

Keskkonna seisukohalt on oluline vanad amortiseerunud õlitäitega maakaablid kuivkaablite vastu välja vahetada. Sel eesmärgil asendati 2015. aastal Tallinna linnas Ranna–Ida 110 kV õlikaabel (3,7 km) õlivaba kaabliga. Õhuliinide väljavahetamine maakaablite vastu jätkub, järgmisena asendab Elering kaabliga Veskimetsa–Järve õhuliini ning lähematel aastatel on plaanis veel mitmete õhuliinide asendamine Mustamäe ja Põhja-Tallinna piirkonnas.

Liinidele linnutõkete paigaldamine on iga-aastane tegevus, mille eesmärk on vähendada liinidest tulenevat negatiivset mõju lindudele, aga vältida ka elekt-

riseadmete mustamist lindude poolt. 2015. aastal paigaldati 110 kV õhuliinidele linnutõkkeid (mastimütse ja -luudasid) kokku 272 km ulatuses, et vältida liinide väljalülitumisi ja säästa lindude elu.

Alajaamadega seotud keskkonnaprobleemid

Eleringi alajaamades võivad keskkonnareostust põhjustada trafodest lekkida võivad õlid, kemikaalid ning ohtlikud jäätmekäbid (peamiselt akupatareid). Seetõttu on eriti oluline, et riskid oleksid analüüsitud, hinnatud ja ohjatud. Jäätmete käitlemise ning materjalide utiliseerimisega tegelevad alltöövõtjad, kes omavad selleks vastavat litsentsi. Võimalik keskkonnaprobleem võib tekkida ka alajaamades olevatest trafodest õliproovide ning akupatareide elektrolüüdi proovide võtmisel, mille tõttu võib keskkonda sattuda väike kogus ohtlikku ainet. Võimalike lekete likvideerimiseks on Eleringis koostatud juhend kahjustunud maapinna neutraliseerimiseks ning elektrolüüdi keskkonnale ohutuks muutmiseks. Kõik alajaamades töötavad inimesed omavad vastavat koolitust ning on keskkonnaprobleemi tekkimisel pädevad reageerima.

Elegaas

Elegaasi (SF₆) kasutatakse peamiselt elektriseadmete lülitites elektrikaarte kustutamisele kaasa aitava keskkonnana. Elegaas sisaldab freooni, mis on osooniahkude põhjustaja, omades seega suurt negatiivset mõju keskkonnale. Kaks aastat tagasi soetas Elering mõõtekamera, mis aitab leida selle keskkonnaprobleemi gaasi lekkeid. Elegaasi mõõdetakse alajaamades pidevalt vastavalt käidukorraldajate tellimustele. Seda tehakse kõrgepinge võimsuslülitite ülevaatuse käigus juhul, kui elegaasi rõhk nendes langeb. Viimased mõõtmised toimusid 2015. aasta septembris Paide alajaamas ja oktoobris Puhja alajaamas. Mõõtmiste käigus elegaasi lekete ei avastatud.

Õlipüüdurid

2015. aastal paigaldati õlipüüdurid Sindi, Paide ja Imavere alajaamadesse.

Müra

2015. aastal asendati Sindi ja Tsirguliina alajaamades kaks vana jõutrafot uutega, mille müratase on väiksem. Müra mõõtmisi alajaamade juures ei teostatud.

Elektri- ja magnetväli

2015. aastal teostati elektri- ja magnetväljade mõõdistused Harku 330/110/20 kV, Kiisa 330/110/35/10 kV, Paide 330/110/35/20/10 kV ja Rakvere 330/110/35/10

kV alajaamades. Mõõtmiste tulemusel selgitati välja ja kaardistati piirkonnad alajaamade territooriumidel, kus viibimisele tuleb rakendada ajalisi piiranguid. Maailma Tervishoiuorganisatsiooni (WHO) andmetest lähtuvalt ei avalda elektri- ja magnetväljad inimese tervisele negatiivset mõju, kui näitajad jäävad lubatu piiridesse.

Ettevõtte keskkonnateadlikkuse parandamine

Võimaliku negatiivse keskkonnamõju ennetamiseks meie objektidel sõlmisime 2014. aasta lõpus keskkonnanõustamise nõustamisteenuse lepingu konsultatsiooniettevõttega Skepast&Puhkim AS (endise äriinimera Ramboll Eesti AS). 2015. aasta alguses viidi selle lepingu raames läbi ettevõtte keskkonnanõustamine 330 kV ja 110 kV alajaamas, Estlink 2 konverterjaamas, avariireservelektrijaamas Kiisal ning diagnostikakeskuses ja peamajas. Keskkonnanõustamine viidi läbi vastavusauditina, mille eesmärk oli analüüsida ja hinnata ettevõtte tegevuse vastavust püstitatud eesmärkidele, kooskõlastatud protseduurireeglitele, eeskirjadele ja juhenditele, aga ka kehtivatele seadustele ja teistele õigusaktidele. Auditi tulemused võimaldavad hinnata Eleringi keskkonnamõju ning rakendada meetmeid võimaliku keskkonnamõju vähendamiseks või ennetamiseks. Auditist järeldus, et olulised negatiivsed keskkonnamõjud Eleringi objektidel on ohjatud ja tegevus vastab kehtivatele õigusaktidele ja ka ettevõtte enda koostatud juhenditele.

Auditi soovistest võib siiski välja tuua järgmised tegevused, mis aitaksid ennetada tulevikus võimalikku keskkonnamõju: viia läbi keskkonnanõustamine alajaamade käidukorraldajatele, et keskkonnaprobleemi tekkimisel paraneks reageerimisvõime (nt õlireostuse korral), koostada tegevusplaan käitumiseks keskkonnaprobleemi tekkimisel, soetada ohutuskaardid kõikide alajaamades kasutusel olevate ohtlike ainete kohta ning kaaluda kemikaaliregistri koostamist diagnostikakeskusesse, parandada jäätmekäbid, sh ohtlike jäätmekäbid liigiti kogumist.

Eelnimetatud nõustamisteenuse lepinguliste tööde hulka kuulusid 2015. aastal ka kasvuhoonegaaside aruande ning vedelike ja gaaside ohutuskaartide alane nõustamine.

Elering Gaas

2015. a sõlmisime ühinemislepingu oma tütarfirmaga AS Võrguteenus Valdus ning sellele kuuluva Elering Gaas AS-iga. Selle tulemusel kuuluvad kõik Võrguteenus Valduse aktsiad Eleringile. Elektri ja gaasi ühend-süsteemihalduri loomise ettevalmistuste raames koostasime uue strateegia, mis seab raamid mõlema valdkonna arendamiseks. Strateegias on muu hulgas fikseeritud kuus olulist tegevussuunda ja eesmärki: initsiatiiv regiooni energiamajanduses, regionaalse elektri- ja gaasituru jätkuv areng, regiooni efektiivseim võrk, tugevad finantstulemused, klientide ja ühiskonna kõrge hinnang ning atraktiivsus tööandjana.

2015. aastal teostati Elering Gaas AS-ile kuuluval gaasivõrgul mitmeid investeeringuid, mis suurendasid gaasivõrgu ohutust ja parandasid keskkonna üldist seisundit. Tööde käigus vahetati välja korrodeerunud gaasitorustikku kokku 126 m ulatuses, vahetati välja gaasitoru läbiviik Kunda jõe alt (198 m), paigaldati torustikule tugevdamiseks remondimuhve, rekonst-rueeriti liinikraanisõlm Värskas gaasimõõdujaama juures ning isoleeriti üle gaasitorustikke kogupikkuses 793 m, mille tulemusena gaasitorustik on korrosioonile vastupidavam ja keskkonnale ohutum. Samuti teostati 74 km ulatuses torustiku sisediagnostikat, mille käigus eemaldati torustikust ja utiliseeriti kokku ca 1,5 tonni polümeerseid jääke. Raadamist ja võsalõikust teos-tati trassikoridorides kokku 161 ha suurusel maa-alal, mille tulemusena vähenes metsapõlengute leviku oht võimaliku trassiavarii korral.

Organisatsioon ja inimesed

Eleringi jätkusuutliku majandusliku kasvu alustalaks on stabiilne, kõrgelt haritud ja rikka kogemustepagasiga töötajaskond.

Eleringis töötas 2015. aasta lõpu seisuga 148 inimest ning Eleringi tütarettevõttes Elering Gaasis 81 töötajat. Töötajate keskmine tööstaaž mõlemas ettevõttes on üle 15 aasta ning keskmine vanus 45 eluaastat. Nii Eleringi kui Elering Gaasi töötajaskonnast üle kolmveerandi moodustavad mehed.

Eleringi iseloomustab traditsiooniliselt madal tööjõu voolavus, eelmisel aastal oli see kahe ettevõtte peale kokku 6,6%. Madal tööjõu voolavus on Eleringi põhitegevuseks vajaliku kõrge kompetentsitaseme hoidmiseks strateegiliselt oluline näitaja. Valdav enamus meie töötajatest on kõrgharidusega ning ligi pooled Eleringi ja Elering Gaasi töötajatest on omandanud magistri- või doktorikraadi.

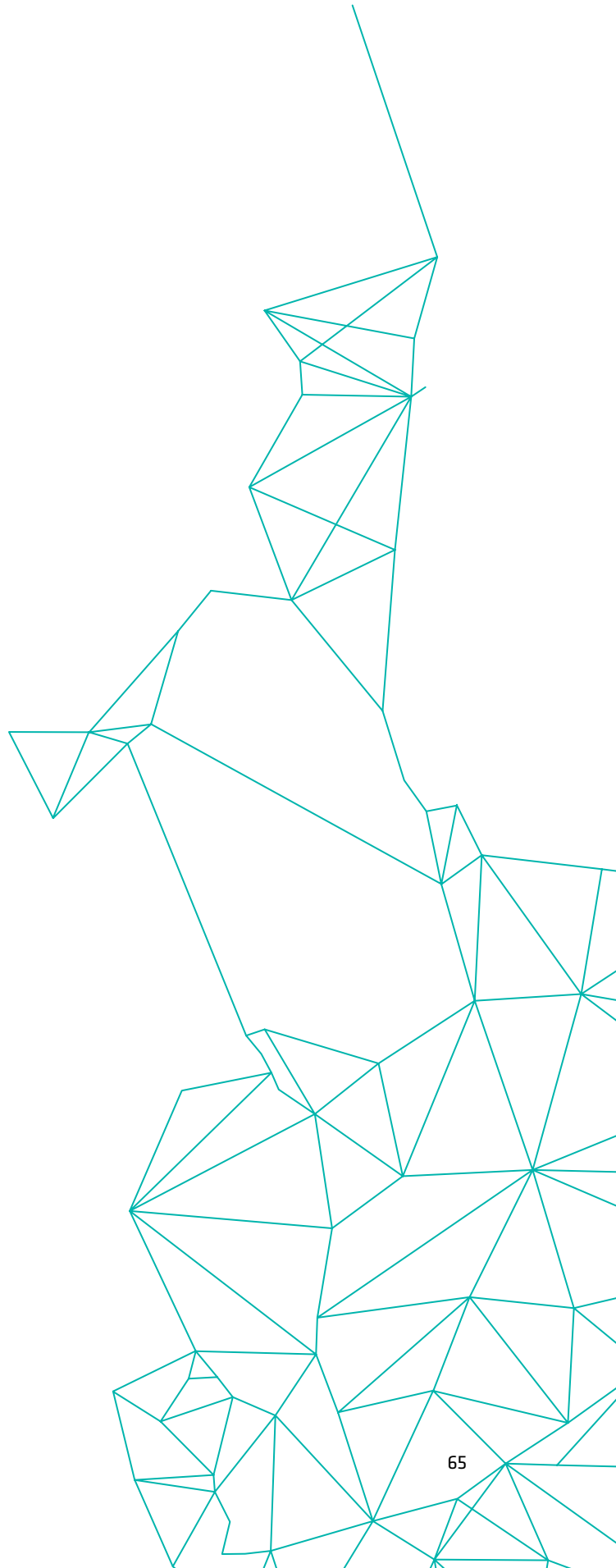
2015. aasta oli Eleringi arengus tähendusrikas aasta elektri- ja gaasi põhivõrgu ühendsüsteemihalduriks kujunemisel. Eleringi ja Elering Gaasi meeskonnaga liitus eelmisel aastal 20 uut spetsialisti, kellest mitmed värvati tööle ettevõtte uute tegevussuundade arendamisega seondult (gaasituru arendamine, gaasivõrgu pikaajaline planeerimine, taastuenergia valdkonna arendamine ja Balticconnector'i projekti koordineerimine).

Töötajate kompetentside arendamisel oli kindlasti oluliseks märksõnaks gaasi- ja elektrivaldkonna teadmiste vahetamine. Selleks korraldasime möödunud aastal erinevaid sisekoolitusi ja õppereise ning tegime koostööd Tallinna Tehnikaülikooli ekspertidega. Lisaks toimus kevadel väliskesperi poolt läbiviidud seminar rahvusvahelise gaasituru teemade käsitlemiseks.

Energeetikaalase hariduse edendamiseks ja noorte abistamiseks valdkonna tööjõuturule sisenemisel teeb Elering koostööd ülikoolidega. Tallinna Tehnikaülikooli tudengitele läbiviidav iga-aastane praktika koosneb kaheksanädalasest õppeprogrammist Eleringi erinevates osakondades ja välitöödel. 2015. aastal osales Eleringi praktikaprogrammis viis tudengit, järgmistel aastatel on kavas praktikantide arvu suurendada. Mitmed ettevõtte töötajad on lisaks praktikantide juhendamisele tegevad ka Eesti ülikoolides külalislektoritena ning on avastanud, et teiste õpetamine on ühtlasi parim viis ise õppimiseks, oma teadmiste proovile panemiseks ning oma eriala ja igapäevatöö väärtuse mõtestamiseks.

Ühtse organisatsiooni- ja töökultuuri loomiseks kahe ettevõtte ühinemisel olid lisaks tööalastele koostumistele olulisel kohal erinevad ühisüritused ja koostöö arendamine vabas õhkkonnas. Kevadel võeti koos ette traditsiooniline talgupäev Eestimaa Looduse Fondi juhendamisel, suvel aitas meeskonnatunnet luua ühine suvepäev Lõuna-Eestis ning sügis võeti vastu spordi- ja rattamatkapäevaga Lahemaal. Ilusaks traditsiooniks on saanud Eleringi iseseisvumist tähistav pidulik vastuvõtt iga aasta jaanuaris, mille raames tunnustatakse parimaid töötajaid ning võetakse kokku möödunud aasta tähtsamad projektid ja sündmused.

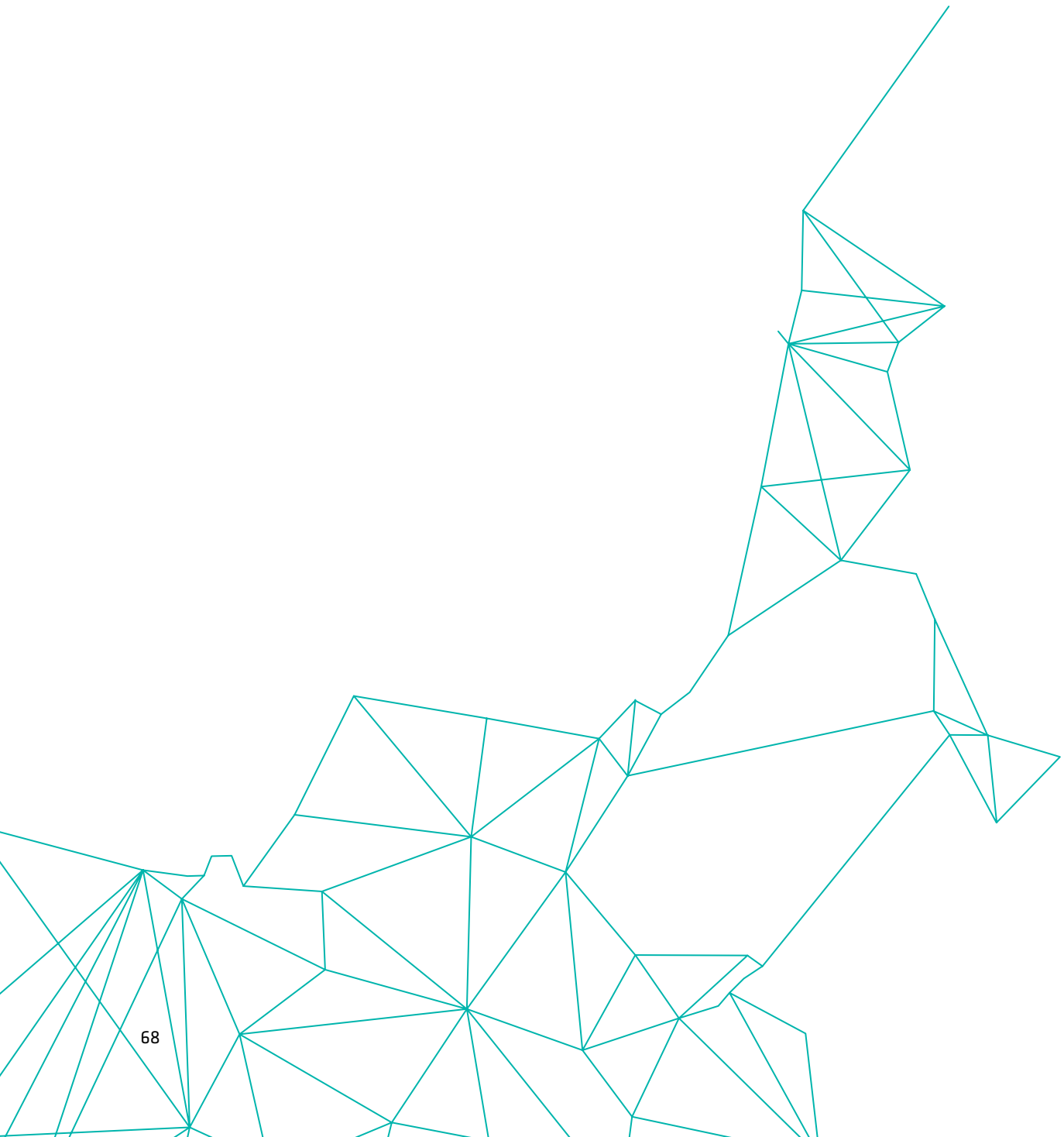
Vaadates 2016. aastasse on prioriteetsed teemad inimeste ja organisatsiooni arendamisel jätkuvalt gaasi- ja elektrivaldkonna erialaste teadmiste tõstmine, ühtse juhtimiskultuuri ja juhtimispõhimõtete arendamine ning Eleringi väärtustel põhineva ühise töökultuuri kujundamine.

Raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	70
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	71
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	72
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	73
Raamatupidamise aastaaruande lisad	74
Lisa 1 Elering AS ja selle äritegevus	74
Lisa 2 Ülevaade olulistest arvestuspõhimõtetest	75
Lisa 3 Arvestuspõhimõtete kasutamisel rakendatud olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused	85
Lisa 4 Uued arvestuspõhimõtted	85
Lisa 5 Finantsriskide juhtimine	86
Lisa 6 Segmendiaruandlus	92
Lisa 7 Raha ja raha ekvivalendid	94
Lisa 8 Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	94
Lisa 9 Varud	95
Lisa 10 Materiaalne põhivara	96
Lisa 11 Immateriaalne põhivara	97
Lisa 12 Võlakohustused	98
Lisa 13 Võlad tarnijatele ja muud võlad	99
Lisa 14 Tulevaste perioodide tulud	100
Lisa 15 Omakapital	100
Lisa 16 Müügitulu	101
Lisa 17 Muud äritulud	102
Lisa 18 Kaubad, toore, materjal ja teenused	103
Lisa 19 Mitmesugused tegevuskulud	104
Lisa 20 Tööjõukulud	104
Lisa 21 Finantstulud ja -kulud	105
Lisa 22 Kasutusrent	105
Lisa 23 Saldod ja tehingud seotud osapooltega	106
Lisa 24 Äriühendus	108
Lisa 25 Tingimuslikud kohustused ja siduvad tulevikukohustused	109
Lisa 26 Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta	110
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	114
Kasumi jaotamise ettepanek	116
Tegevjuhtkonna allkirjad 2015. aasta majandusaasta aruandele	117
Elering AS müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le	118

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

tuhandetes eurodes

Lisa 31.12.2015 31.12.2014

VARAD

Käibevara

Raha ja raha ekvivalendid	7	60 489	31 869
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	8	27 499	39 773
Varud	9	3 361	2 631
Käibevara kokku		91 349	74 272

Põhivara

Müügiootel finantsvarad	2	1 946	1 946
Materiaalne põhivara	10	764 726	710 457
Immateriaalne põhivara	11	3 905	3 374
Põhivara kokku		770 577	715 777

VARAD KOKKU

861 926 790 050

KOHUSTUSED

Lühiajalised kohustused

Võlakohustused	12	2 381	1 191
Võlad tarnijatele ja muud võlad	13	26 735	29 094
Lühiajalised kohustused kokku		29 117	30 285

Pikaajalised kohustused

Võlakohustused	12	376 796	346 666
Tulevaste perioodide tulud	14	126 655	98 280
Pikaajalised kohustused kokku		503 450	444 945

KOHUSTUSED KOKKU

532 567 475 230

OMAKAPITAL

Aktiikapital	15	149 890	149 890
Registreerimata aktiikapital	15	8 000	0
Kohustuslik reservkapital	15	10 743	8 706
Jaotamata kasum	15	160 726	156 223
OMAKAPITAL KOKKU		329 359	314 820

KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU

861 926 790 050

Lisad lehekülgedel 74 kuni 113 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Müügitulu	16	127 001	129 229
Muud äritulud	17	5 444	1 609
Kaubad, toore, materjal ja teenused	18	-40 682	-39 703
Mitmesugused tegevuskulud	19	-5 390	-4 006
Tööjõukulud	20	-7 807	-5 090
Põhivara kulum	10;11	-37 007	-31 273
Ärikasum		41 560	50 766
Finantstulud	21	30	4
Finantskulud	21	-11 478	-10 037
Kasum enne tulumaksustamist		30 111	40 732
Tulumaks	15	-5 000	0
Aruandeaasta kasum		25 111	40 732
Aruandeaasta koondkasum		25 111	40 732
s.h emaettevõtja omaniku osa koondkasumis		24 381	40 732
mittekontrolliva osaluse osa koondkasumis		730	0

Lisad lehekülgedel 74 kuni 113 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes

Lisa 1.01.2015-31.12.2015 1.01.2014-31.12.2014

Rahavood äritegevusest

Kasum enne tulumaksu		30 111	40 732
Korrigeerimised:			
• Kasum materiaalse põhivara müügist	17	-360	-18
• Materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus, immateriaalse põhivara amortisatsioon	10, 11	37 007	31 273
• Laekunud dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	17	-58	-35
• Kasutatud ja amortiseeritud toetused	17	-1 186	-1 086
• Intressikulud	21	11 470	10 034
• Intressitulu	21	-30	-4
• Negatiivne firmaväärtus	24	-1 509	0
• Varude muutus	9	-325	-2 284
• Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	8	-1 051	177
• Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	13	-2 177	-7 680
Liitumis- ja muude teenustasude tulevaste perioodide tulu muutus	14	648	739
Rahavood äritegevusest		72 539	71 849
Makstud tulumaks	15	-5 000	0
Makstud intressid	13, 21	-11 458	-11 426
Saadud intressid	21	28	4
Neto rahavood äritegevusest kokku		56 108	60 427

Rahavood investeerimistegevusest

Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetused	10, 11, 13	-39 797	-105 694
Põhivara sihtfinantseerimiseks saadud välisabi	8, 14	15 280	19 995
Laekunud materiaalse põhivara müügist	10, 17	1 817	31
Tasutud tütarettevõtte soetamisel	6, 24	-26 584	0
Laekunud dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	17	58	35
Laekunud ülekoormustulu	14	29 048	20 974
Neto rahavood investeerimistegevusest kokku		-20 179	-64 658

Rahavood finantseerimistegevusest

Saadud pikaajalised pangalaenud	12	31 968	34 955
Tagasimakstud pangalaenud	12	-1 190	0
Tasutud tütarettevõtte täiendavate aktsiate eest	24	-26 087	0
Sissemakse registreerimata aktsiakapitali	15	8 000	0
Makstud dividendid	15	-20 000	0
Neto rahavood finantseerimistegevusest kokku		-7 309	34 955

Raha ja raha ekvivalentide netomuutus		28 620	30 724
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	7	31 869	1 145
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	7	60 489	31 869

Lisad lehekülgedel 74 kuni 113 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

Emaettevõtja omanikule kuuluv omakapital

tuhandetes eurodes

	<i>Aktia- kapital</i>	<i>Registreeri- mata aktsiakapital</i>	<i>Kohustuslik reserv- kapital</i>	<i>Jaota- mata kasum</i>	<i>Kokku</i>	<i>Mitte- kontrollitav osalus</i>	<i>Kokku oma- kapital</i>
	(Lisa 15)	(Lisa 15)	(Lisa 15)	(Lisa 15)			
Saldo seisuga 1.01.2014	149 890	0	6 259	117 939	274 087	0	274 087
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	40 732	40 732	0	40 732
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	2 448	-2 448	0	0	0
Saldo seisuga 31.12.2014	149 890	0	8 706	156 223	314 820	0	314 820
Sissemakse registreerimata aktsiakapitali	0	8 000	0	0	8 000	0	8 000
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	24 381	24 381	730	25 111
Äriühenduses tekkinud mittekontrolliv osalus (lisa 24)	0	0	0	0	0	27 515	27 515
Mittekontrolliva osaluse väljaost (lisa 24)	0	0	0	2 158	2 158	-28 245	-26 087
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	2037	-2 037	0	0	0
Makstud dividendid	0	0	0	-20 000	-20 000	0	-20 000
Saldo seisuga 31.12.2015	149 890	8 000	10 743	160 726	329 359	0	329 359

Täpsem informatsioon aktsiakapitali ja muude omakapitali kirjete kohta on esitatud lisas 15.

Lisad lehekülgedel 74 kuni 113 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Raamatupidamise aastaruande lisad

Lisa 1

ELERING AS JA SELLE ÄRITEGEVUS

Elering AS, edaspidi „Kontsern,“ 31. detsembril 2015.a. lõppenud majandusaasta raamatupidamise aastaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Kontserni kuuluvad emaettevõtja Elering AS, edaspidi „Emaettevõtja,“ selle tütarettevõtja AS Võrguteenus Valdus ning viimase tütarettevõtja Elering Gaas AS (kuni 10.04.2015: AS EG Võrguteenus).

Emaettevõtja Elering AS on registreeritud Eesti Vabariigis ja juriidiline aadress on Kadaka tee 42, 12915 Tallinn, Eesti. Emaettevõtja põhitegevus on elektri ülekanne Eesti Vabariigis. Emaettevõtja omandas 2.01.2015 enamusosaluse AS-is Võrguteenus Valdus ning aasta jooksul erinevate tehingute tulemusena ka ülejäänud osa tütarettevõtjast.

AS Võrguteenus Valdus on valdusfirma, mille ainukeseks tegevusalaks on tütarettevõtja Elering Gaas AS 100% aktsiate hoidmine.

Elering Gaas AS on AS-i Võrguteenus Valdus tütarettevõtja, mille peamiseks tegevusalaks on gaasi ülekanne Eesti Vabariigis.

Kontserni majandustegevust reguleerivad Eesti Vabariigi ja Euroopa Liidu seadused. Konkurentsiamet teostab järelevalvet Kontserni võrgutegevuse ning bilansiteenuse osutamise üle, sh kinnitab võrgutariifid ning vastavate lepingute tüüptingimused.

Elering ASi ainuaktsionär on Eesti Vabariik.

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaruande on juhatus kinnitanud 16.03.2016. Vastavalt Eesti Vabariigi Äriseadustikule esitatakse majandusaasta aruanne heakskiitmiseks Emaettevõtja nõukogule ja kinnitamiseks aktsionäride üldkoosolekule.

ÜLEVAADE OLULISTEST ARVESTUSPÕHIMÕTETEST

Koostamise alused

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega („IFRS“) ja Rahvusvaheliste Finantsaruandlusstandardite Tõlgendamise Komitee („IFRIC“) tõlgendustega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, lähedes soetusmaksumuse printsiibist. Käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud peamised arvestuspõhimõtted on esitatud alljärgnevalt. Neid arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõikidele aruandes esitatud perioodidele, välja arvatud juhul, kui on viidatud teisiti.

Konsolideeritud aruande koostamine

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on kontroll. Tütarettevõtet loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütarvõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütarvõtte tegevus- ja finantspoliitikat. Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates selle omandamise kuupäevast (kontrolli omandamise hetkest) kuni müügikuupäevani (kontrolli kaotamise hetkeni).

Kontsern kasutab äriühenduste kajastamisel ostumeetodit. Tütarettevõtete ostmisel üleantud tasu koosneb üleantud varade, omandaja poolt võetud kohustuste ja ettevõtte poolt emiteeritud omakapitaliinstrumentide õiglastest väärtustest. Üleantud tasu sisaldab ka tingimusliku tasu kokkuleppest tuleneva vara või kohustuse õiglast väärtust. Omandamisega seotud kulutused kajastatakse kuluna. Omandatud eristatavad varad ja kohustused ning tingimuslikud kohustused võetakse ostukuupäeval arvele nende õiglastes väärtustes. Iga äriühenduse puhul teeb Kontsern valiku, kas kajastada mittekontrolliv osalus omandatavas ettevõttes õiglasest väärtuses või mittekontrolliva osaluse proportsionaalses osas omandatavast eristatavast netovarast.

Kui üleantud tasu, omandatavas ettevõttes oleva mitte-kontrolliva osaluse ja omandajale eelnevalt omandatavas ettevõttes kuulunud omakapitaliosaluse õiglase väärtuse (omandamise kuupäeva seisuga) summa ületab ettevõtte osalust omandatud eristatavates varades ja ülevõetud kohustustes, kajastatakse vahe firmaväärtusena. Kui eelnimetatud summa on soodusostude puhul väiksem kui omandatud tütarvõtte netovarade õiglane väärtus, kajastatakse vahe koheselt kasumiaruandes.

Ema- ja tütarvõttejate finantsnäitajad on kontserni raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud rida-realt. Konsolideeritud aruannete koostamisel on kontsernisisesed tehingud, saldod ja realiseerimata kasumid, mis on tekkinud tehingutest kontserni ettevõtete vahel, elimineeritud. Samuti on elimineeritud realiseerimata kahjumid, v.a. kui tehing viitab loovutatud vara väärtuse langusele. Vajadusel on tütarvõttejate finantsaruannetes kajastatud summasid muudetud, et viia need kooskõlla kontserni arvestuspõhimõtetega.

Muutused tütarettevõtjate osaluses, mille tulemusena kontroll ei kao

Tehinguid mittekontrolliva osalusega, mille tulemusena kontroll tütarettevõtja üle ei kao, kajastatakse omakapitali tehingutena. Erinevus mittekontrollivat osalust korrigeeriva summa ja saadud või saadaoleva tasu õiglase väärtuse vahel kajastatakse otse omakapitalis. Mittekontrollivale osalusele müükidelt tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse samuti omakapitalis.

Segmendiaruandlus

Informatsioon ärisegmentide kohta on avaldatud nii, nagu aruandeid koostatakse Kontserni-siseselt kõrgeimale äritegevust puudutavate otsuste langetajale. Kõrgeim äritegevust puudu-tavate otsuste langetaja, kes vastutab ärisegmentidele vahendite eraldamise ning nende tegevuse tulemuste eest, on Emaettevõtja juhatus.

Arvestus- ja esitusvaluuta

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes, mis on Kontserni arvestus- ja esitus-valuuta. Kontserni aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Välisvaluuta ümberarvestus

Välisvaluutas toimunud tehingud arvestatakse ümber arvestusvaluutasse tehingupäeval kehtivate Euroopa Keskpannga valuutakursside alusel. Valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on tekkinud nende tehingute kajastamisest ning monetaarsete varade ja kohustuste valuutakursside ümberarvestamisest aastalõpu vahetuskursi alusel, kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Finantsvarad

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval, s.t päeval, mil Kontsern võtab endale kohustuse teatud finantsvara ostuks või müügiks. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui õigus saada investeeringutest tulenevaid rahavooge on lõppenud või üle antud ning Kontsern on üle andnud kõik olulised omandiga seotud riskid ja hüved.

Sõltuvalt finantsvarade omandamise eesmärgist ja samuti juhtkonna kavatsustest jaotatakse finantsvarad vastavalt IAS 39-le esmasel arvelevõtmisel järgmistesse kategooriatesse:

- õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad;
- laenu- ja nõuded;
- lunastustähtajani hoitavad investeeringud;
- müügiototel finantsvarad.

31. detsembri 2015 seisuga puudusid Kontsernil muud finantsvarade liigid, välja arvatud need, mis on liigitatud laenu- ja nõuete kategooriasse ja müügiototel finantsvarade kategooriasse (31.12.2014 seisuga laenu- ja nõuete kategooriasse ja müügiototel finantsvarade kategooriasse). Samuti ei olnud Kontsernil bilansipäeva seisuga tuletisinstrumente.

Laenu- ja nõuded

Laenu- ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul, välja arvatud need, mida Kontsern kavatab lähitulevikus müüa. Finantsvarad, mida ei kajastata õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, võetakse algselt arvele õiglases väärtuses, millele liidetakse tehingukulud. Laenu- ja nõuded kajastatakse peale esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Kontsern hindab iga aruandeperioodi lõpus, kas finantsvara väärtuse languse kohta esineb objektiivseid tõendeid. Finantsvara väärtus on langenud ja allahindlusest tulenev kahjum on tekkinud vaid juhul, kui on olemas objektiivsed tõendid väärtuse languse kohta ühe või mitme

sündmuse tõttu pärast vara esmast arvelevõtmist („kahjujuhtum“) ja sellel kahjujuhtumil (või -juhtumitel) on mõju finantsvara või finantsvarade rühmast saadavatele tulevastele hinnangulistele rahavoogudele, mida on võimalik usaldusväärset hinnata. Kriteeriumid, mida Kontsern kasutab otsustamiseks, et vara väärtuse languse kohta on objektiivseid tõendeid, on: võlgniku olulised finantsraskused; tõenäosus, et võlgnik läheb pankrotti või teeb läbi saneerimise; oluline lepingu rikkumine, näiteks maksetähtajast mittekinnipidamine enam kui 90 päeva.

Kahjumi suurus on vahe nõude bilansilise väärtuse ja varast tulevikus hinnanguliselt laekuvate rahavoogude nüüdisväärtuse vahel, mis on diskonteeritud, kasutades vara esialgset sisemist intressimäära. Vara bilansilist maksumust vähendatakse allahindluse konto kaudu ja kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes.

Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja koos nõudele tehtud allahindlusega allahindluse kontrol.

Laenude ja nõuete kategoorias on Kontsernil kajastatud järgmised finantsvarad: “Raha ja raha ekvivalendid”, ning “Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded”.

Müügiootel finantsvarad

Müügiootel finantsvarad on tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mida Kontsern kavatab kohe või lähitulevikus müüa või mida ei ole klassifitseeritud mõnda eespool loetletud kategooriasse. Müügiootel finantsvarasid kajastatakse pikaajaliste finantsinvesteeringutena, välja arvatud juhul, kui finantsvara aegub või Kontsern kavatab selle müüa 12 kuu jooksul aruandeperioodi lõpust. Müügiootel finantsvarad võetakse algselt arvele õiglasel väärtuses, millele liidetakse tehingukulud. Müügiootel finantsvarasid kajastatakse peale esmast arvelevõtmist õiglasel väärtuses, kasum/kahjum müügiootel finantsvarade õiglasel väärtuse muutusest kajastatakse koondkasumiaruandes. Õiglasel väärtuse määramise aluseks on üldjuhul finantsvara turuhind aktiivsel turul või kui see puudub, siis väärtus, mis on leitud, kasutades üldtunnustatud väärtuse hindamise tehnikaid. Müügiootel finantsvarad, mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, kajastatakse soetusmaksumus miinus võimalikud allahindlused väärtuse langusest. Investeeringuobjekti poolt makstavad dividendid kajastatakse tuluna siis, kui Kontsernil on tekkinud seaduslik õigus dividendide saamiseks.

Müügiootel finantsvarana on kajastatud AS Nord Pool Spot aktsiad. Norras registreeritud Nord Pool Spot AS grupi tegevusalaks on peamiselt elektribörside korraldus Põhjamaades, Suurbritannias ning Baltikumis. Investeering tehti pikaajalise strateegilise eesmärgiga osalemaks Põhja-Balti regiooni elektrituru arengut puudutavate otsuste tegemisel.

Bilansipäeva seisuga ei ole Kontsernil jooksvat finantsinformatsiooni AS Nord Pool Spot kohta; samuti ei kaubelda aktsiatega finantsturgudel. Samuti ei ole tõenäoline, et tulevikus tekiks aktiivne kauplemine nende aktsiatega või et firma hakkaks avaldama perioodilisel informatsiooni tuleviku prognoosidest. Seetõttu ei ole nende aktsiate õiglane väärtus usaldusväärset mõõdetav ja need aktsiad on edaspidi kajastatud soetusmaksumus.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid pankades ja muid lühiajalisi, kuni 3-kuulisi üllikviidseid investeeringuid. Raha ja raha ekvivalente kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumus, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Ettemaksed

Ettemaksed kajastatakse soetusmaksumus, millest on maha arvatud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Ettemakse liigitatakse pikaajaliseks, kui ettemaksega seotud kaup või teenuseid saadakse pikema kui üheaastase perioodi jooksul või kui ettemakse on seotud varaga, mida liigitatakse pikaajaliseks esmasel arvelevõtmisel. Varade omandamisega

seotud ettemaksed klassifitseeritakse ümber vara soetusmaksumuseks siis, kui Kontsern on saavutanud vara üle kontrolli ja on tõenäoline, et Kontsern saab vara kasutamisest tulevast majanduslikku kasu. Muud ettemaksed kajastatakse kasumiaruandes kuluna siis, kui ettemaksetega seotud kaubad või teenused on kätte saadud. Juhul, kui esineb märke selle kohta, et ettemaksega seotud varasid, kaupu või teenuseid ei saada kätte, hinnatakse ettemakse alla ja sellega seotud kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes.

Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid. Varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtus leitakse, arvates tavapärasel äritegevuses kasutatavast hinnangulisest müügihinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügi viimiseks ja müügi sooritamiseks.

Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana käsitatakse materiaalsel vara, mida kasutatakse äritegevuses ning mille eeldatav kasulik tööiga on üle ühe aasta. Materiaalsel põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes jääkväärtuses, mis on saadud vara ajaloolise soetusmaksumuse vähendamisel akumuleeritud kulumi ja väärtuse languse võrra. Vara ajalooline soetusmaksumus sisaldab kulutusi, mis on otseselt seotud vara omandamisega. Ostetud põhivara soetusmaksumus sisaldab lisaks ostuhinnale ka kulutusi transpordile ja paigaldamisele ning muid soetuse ja kasutuselevõtuga otseselt seotud väljaminekuid. Soetusmaksumus sisaldab ka laenukasutuse kulutusi, mis on tekkinud vara soetamisega otseselt seotud või üldistelt võlakohustuselt, mis finantseerivad kriteeriumitele vastavate varade ehitust. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimist alustatakse hetkest, kui on tekkinud laenukasutuse kulutusi ja varaga seotud kulutusi ning vara valmistamist on alustanud. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine lõpetatakse hetkest, mil vara on valmis või selle kasutamine on pikemaks ajaks peatatud.

Hilisemad kulutused lisatakse vara bilansilisele maksumusele või kajastatakse vajadusel eraldi seisva varana ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara kriteeriumitele. Asendatud komponendi jääkväärtus kantakse maha. Muid hooldus- ja remondikulusid kajastatakse kuluna kasumiaruandes nende tekkimise perioodil.

Kui materiaalne põhivara koosneb oluliselt erineva kasuliku tööeaga koostisosadest, võetakse osad arvele iseseisvate põhivaraobjektidena.

Maad ei amortiseerita. Muude materiaalse põhivara objektide kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit, kajastamaks soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahet kuluna varade hinnanguliste eluigaade jooksul:

	<i>Kasulik eluiga aastates</i>
Ehitised	25-40
Rajatised – elektriliinid, gaasi trassid	30-60
Muud rajatised	10-30
Masinad ja seadmed – elektriülekanalid, gaasi seadmed	7-25
Muu materiaalne põhivara	3-20

Põhivara eeldatavat kasulikku eluiga inventeeritakse aastainventuuri käigus, hilisemate kulutuste arvelevõtmisel ja oluliste muutuste korral arenguplaanides. Kui vara hinnanguline kasulik eluiga erineb oluliselt eelnevalt kehtestatud, kajastatakse see raamatupidamisliku hinnangu muutusena, muutes vara järelejäänud kasulikku eluiga, mille tulemusena muutub järgmistel perioodidel varale arvestatav kulum.

Varaobjekti lõppväärtus on hinnanguline summa, mida Kontsern saaks praegu vara realiseerimisest, millest on maha arvatud vara realiseerimisega seotud müügikulud, juhul kui vara oleks nii vana ja sellises olukorras, nagu ta on eeldatavasti oma kasuliku eluea lõpus. Varade lõppväärtusi ja kasulikke eluigasid vaadatakse üle ja vajadusel korrigeeritakse igal bilansipäeval.

Juhtkond hindab igal aruandekuupäeval, kas eksisteerib märke materiaalse põhivara väärtuse võimalikust langusest. Selliste märkide esinemise korral hindab juhtkond kaetavat väärtust, mis on kas vara õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulutused või selle kasutusväärtus, olenevalt kumb on kõrgem. Vara hinnatakse alla kaetava väärtuseni ja kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes. Varasematel aastatel kajastatud kahjum vara väärtuse langusest tühistatakse juhul, kui on toimunud muutus hinnangutes, mida kasutati varaobjekti kasutusväärtuse või õiglase väärtuse (millest on maha arvatud müügikulutused) määramisel.

Müügist ja mahakandmisest saadavad kasumid ja kahjumid, mis leitakse müügist saadud tulu ja vara jääkväärtuse vahena, kajastatakse kasumiaruandes kirjel „Muud äritulud“ või „Muud ärikulud“.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on Kontserni poolt kontrollitav;
- on tõenäoline, et Kontsern saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;
- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalne põhivara võetakse esmalt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara otstarbekohasesse seisundisse viimiseks, ning laenukasutuse kulutustest, mis on seotud varadega, mille kasutusvalmidusse viimine vältab pikema perioodi jooksul. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Omandatud tarkvara litsentse kapitaliseeritakse nende omandamiseks ja tööseisundisse viimiseks tehtud kulutuste põhjal.

Isiklik kasutusõigus

Immateriaalse põhivara kajastamiskriteeriumitele vastavate hoonestusõiguste ja servituutide eest tehtud maksed kajastatakse immateriaalse põhivarana. Maa kasutusõiguste kulutused amortiseeritakse lepinguperioodi jooksul, mis ei ületa 100 aastat.

Immateriaalseid põhivarasid ja isiklike kasutusõigusi amortiseeritakse lineaarsel meetodil nende kasulike eluigade jooksul:

	<i>Kasulikud eluead aastates</i>
Tarkvara litsentsid	3-5 aastat
Isiklikud kasutusõigused	50-100 aastat

Väärtuse languse korral hinnatakse immateriaalse põhivara jääkmaksumus alla kasutusväärtuseni või õiglase väärtuseni, millest on arvatud maha müügikulutused, olenevalt kumb on kõrgem.

Mittefinantsvarade väärtuse langus

Maa ja amortiseeritavate varade puhul hinnatakse väärtuse langust juhul, kui teatud sündmused või muutused olukorras viitavad sellele, et kaetav väärtus võib olla langenud alla jääkmaksumuse. Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara jääkmaksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on kas vara õiglase väärtus, millest on maha arvatud müügikulutused või selle kasutusväärtus, olenevalt kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil grupeeritakse varad madalamal tasemel, mille puhul on võimalik eristada rahavoogusid (raha genereerivad üksused). Kord alla hinnatud mittefinantsvarade puhul tuleb igal järgmisel aruandekuupäeval hinnata, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud.

Rendilepingud

Kasutusrent on rent, mille puhul kõik olulised vara omandiõigusega seotud riskid ja hüved jäävad rendileandjale. Saadud või tasutud kasutusrendimakseid kajastatakse kasumiaruandes lineaarselt rendiperioodi jooksul.

Finantskohustused

Finantskohustused liigitatakse järgmistesse kategooriatesse: (a) kauplemiseesmärgil hoitavad, mis hõlmab ka tuletisinstrumente ja (b) muud finantskohustused. Kontsernil on ainult „Muude finantskohustuste“ kategoorias olevaid finantskohustusi.

Muud finantskohustused võetakse esmalt arvele nende õiglasest väärtusest, millest on maha arvatud tehingukulutused, ning kajastatakse hiljem korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse finantsseisundi aruandes maksmisele kuuluvas summas. Pikaajalisi kohustusi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Soetusmaksumuse ja lunastusmaksumuse vahe kajastatakse kasumiaruandes intressikuluna laenukohustuste lepinguperioodi jooksul, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tingimustele vastavate varade laenukasutuse kulutused kapitaliseeritakse varade soetusmaksumusse.

Laenulepingute sõlmimisel makstavaid teenustasusid kajastatakse laenukasutuse kuludena selles ulatuses, mille osas on tõenäoline, et Kontsern laenu välja võtab. Sellised teenustasud kajastatakse finantsseisundi aruandes tulevaste perioodide kuludena alates perioodist, kui laenu väljavõtmine aset leiab.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansipäevast või kui Kontsernil ei ole tingimusteta õigust kohustuse tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansipäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal on õigus tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu ning see õigus on selgunud bilansipäevaks.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldised kohustuste või kulude katteks on mittefinantskohustused, mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad. Neid kajastatakse tekkepõhiselt siis, kui Kontsernil on minevikus aset leidnud sündmusest tulenev (juriidiline või faktiline) kohustus ja on tõenäoline, et selle kohustuse täitmine nõuab majanduslikke hüvesid sisaldavatest ressurssidest loobumist, ja kohustuse summa on usaldusväärselt hinnatav.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustused, mis tulenevad minevikus aset leidnud sündmusest ja mille realiseerumine ei ole tõenäoline või mille suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärtusega mõõta, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Kasvuhoonegaaside saastekvoodi eraldis

Kasvuhoonegaaside saastekvoodi eraldis tuleneb Kontserni kohustusest anda üle oma avariireservi elektri jaama poolt aruandeperioodil õhkupaisatud kasvuhoonegaaside heitmekogusele vastav hulk saastekvoote. Vastavalt seadusele tuleb need saastekvoodid üle anda pärast iga kalendriaasta lõppu järgmise aasta aprillis. Saastekvoodi eraldise arvutamisel võetakse aluseks aruandeperioodil õhku paisatud heitmekogused ja bilansipäeval kehtinud kasvuhoo- negaaside saastekvootide hind NASDAQ OMX börsil (vt. lisa 13).

Arendusväljaminekud

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete või protsesside väljatöötamiseks. Arendusväljaminekuid kapitaliseeritakse juhul, kui on täidetud kõik IAS 38-s esitatud kajastamiskriteeriumid. Kapitaliseeritud arendusväljaminekuid amortiseeritakse toodete eeldatava kasutamisperioodi jooksul. Uuringutega seotud kulutusi, mida tehakse uue teadusliku või tehnilise informatsiooni kogumiseks ei kapitaliseerita.

Aktsiakapital

Kontsernil puuduvad eelisaktsiad. Lisakulutused, mis on otseselt omistatavad uute aktsiate emiteerimiseks, kajastatakse omakapitali vähendamisenä. Kui saadud tasu õiglane väärtus on suurem kui nominaalväärtus, kajastatakse see vahe ülekursina omakapitalis.

Dividendid

Dividende kajastatakse kohustusena ja nad arvatakse maha omakapitalist perioodil, mil need kuulutatakse välja ja kiidetakse heaks. Dividendid, mis kuulutatakse välja pärast bilansipäeva ja enne raamatupidamise aastaaruande avaldamist, avalikustatakse aastaaruande lisades.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule on moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Tulude arvestus

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses, millest on maha arvatud käibemaks ja allahindlused.

Tulu kaupade müügist kajastatakse hetkel, mil kõik kaupade omandiga seotud riskid ja hüved on läinud üle, tavaliselt kaupade väljasaatmise hetkel.

Tulu teenuse müügist kajastatakse tekkepõhiselt vastavate teenuste osutamisel.

Elektri ülekandeteenus

Kontsern mõõdab ülekantud elektri koguseid kaugloetavate arvestitega klientide liitumispunktides. Nendes punktides ülekantud elektri mahtude ning reguleeritud ülekandetariffide alusel arvutatakse ülekandeteenuse maksumus.

Gaasi ülekandeteenus

Kontsern mõõdab ülekantud gaasi koguseid klientide liitumispunktides. Nendes punktides ülekantud gaasi koguste ning reguleeritud ülekandetariffide alusel arvutatakse ülekandeteenuse maksumus.

Elektri bilansiteenus

Kontsern koostab igatunniselt Eesti elektrisüsteemi elektribilansi, mis koosneb Kontserni enda ning Kontserniga bilansilepingu sõlminud bilansihaldurite elektribilanssist kilovatt-tundides (kWh). Elektribilansid koostakse Kontserni enda ning jaotusvõrguettevõtjatel saadud mõõteandmete võrdlemisel bilansihaldurite bilansiplaanidega. Kauplemiss perioodidel, mil bilansihaldurite bilansipiirkonnas tegelik elektri tarbimine mõõteandmete alusel ületab nende bilansiplaanides esitatud elektri koguseid, müüb Kontsern bilansihalduritele puudujääva energia. Kauplemiss perioodidel, mil olukord on vastupidine, ostab Kontsern bilansihalduritelt ülejääva elektri. Bilansenergia ostu- ja müügihinnad arvutab Kontsern igaks kauplemis perioodiks kulupõhiselt.

Gaasi bilansiteenus

Kontsern koostab igapäevaselt Eesti gaasisüsteemi bilansi, mis koosneb Kontserni enda ning Kontserniga bilansilepingu sõlminud bilansihaldurite gaasibilanssist kuupmeetrites (m³). Gaasibilansid koostakse Kontserni enda ning jaotusvõrguettevõtjatel saadud mõõteandmete võrdlemisel bilansihaldurite bilansiplaanidega. Kauplemiss perioodidel, mil bilansihaldurite bilansipiirkonnas tegelik gaasi tarbimine mõõteandmete alusel ületab nende bilansiplaanides esitatud koguseid, müüb Kontsern bilansihalduritele puudujääva gaasi. Kauplemiss perioodidel, mil olukord on vastupidine, ostab Kontsern bilansihalduritelt ülejääva gaasi. Bilansigaasi ostu- ja müügihinnad arvutab Kontsern igaks kauplemis perioodiks kulupõhiselt.

Ülekoormustulu

Olukordades, kus riikidevaheliseks elektri ülekandeks on turuosalistelt soove rohkem kui on tehniliselt võimalik elektrit üle kanda, müüakse piiriülese elektri ülekandeõigusi vastavatel oksjonitel. Kõigi oksjonitulude jagamisel on kasutusel printsii, mille kohaselt 50% neto oksjonituludest kuulub kummagi riigi põhivõrguettevõtjale. Oksjonite liigid on:

1. Tunnioksjonid, mille tulu tekkib elektribörsi Nord Pool Spot naaberhinnapiirkondade börsihindade vahest igal tunnil. Elektribörs kogub oma kauplemismehhanismi kaudu nimetatud hinnavahet ja kannab selle üle vastavatele põhivõrguettevõtjatele.
2. Füüsilise ülekandevõimsuse oksjonid ehk PTR oksjonid (Physical Transmission Right). PTR oksjonil teatava ülekandemahu ulatuses ülekandevõimsust ostnud turuosaline saab sellega seoses samas mahus õiguse tunnioksjoni tulule. Kontsern maksab turuosalisele edasi elektribörsilt saadud tunnioksjoni tulu proportsionaalselt turuosalise poolt omandatud PTR ülekandemahuga.

Tunni- ja PTR oksjonitelt laekunud ning turuosalistele edasimakstud tulude netosumma kajastamisel võetakse arvesse EL määruse 714/2009 artikkel 16 nõudeid, mille kohaselt tuleb ülekoormustulu kasutada eelkõige uute riikidevaheliste ühendusvõimsuste ehitamiseks ja jaotatud ülekandevõimsuse tegeliku kättesaadavuse tagamiseks; kui nendel eesmärkidel ei ole võimalik saadud tulu kasutada, võetakse tulu arvesse võrguteenuse tariifi vähendamisel.

Kui saadud tulu kasutatakse uute ühendusvõimsuste ehitamiseks, kajastatakse seda analoogselt sihtfinantseerimisega, algselt bilansis edasilükkunud tuluna, mis hiljem amortiseeritakse tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul. Kui saadud tulu kasutatakse tariifide vähendamiseks, kajastatakse tulu ülekoormuse tekkimise perioodis, ehk perioodis, mil ettevõttel tekkis nõudeõigus tunni- ja PTR oksjonitel tekkiva netotulu osas. Täpsemalt on ülekoormustasu kasutamist kirjeldatud lisa 3.

Liitumistasude kajastamine

Elektrivõrguga liitumisel peavad kliendid tasuma liitumistasu, mille määramise aluseks on võrguga liitumiseks ehitatavale infrastruktuurile tehtavad tegelikud kulutused. Tulu liitumistasudest kajastatakse tulevaste perioodide tuluna ja kajastatakse ühtlaselt tuluna kliendisuhete hinnangulise kestvuse jooksul. Liitumistasusid amortiseeritakse 25 aastase perioodi jooksul. Tulevaste perioodide tulud liitumistasudest kajastatakse finantsseisundiaruandes pikaajalise kohustusena.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine võetakse arvele selle õiglases väärtuses, kui eksisteerib piisav kindlus, et Kontsern vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ning sihtfinantseerimine leiab aset. Kulude kompenseerimiseks ette nähtud sihtfinantseerimise tulu kajastatakse vastavate kulude kajastamise perioodil.

Varade sihtfinantseerimist kajastatakse brutomeetodil, mille kohaselt võetakse saadud sihtfinantseerimise summa finantsseisundi aruandes arvele kohustusena kui edasilükkunud tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustus tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Elektri põhivõrguettevõtjatevaheline piiriüleste transiidivoogude hüvitamise mehhanism

Põhivõrguettevõtjate omavahelise hüvitamise mehhanism (ITC) on EL määruse nr 838/2010 kohaselt ette nähtud piiriüleste energiavoogude kompenseerimise mehhanism, milles osalevad üle 30 Euroopa riigi põhivõrguettevõtjad. Mehhanism töötab põhimõttel, et riigi põhivõrguettevõtja hüvitab ITC fondi kaudu teistele põhivõrguettevõtjatele piiriülestest energiavoogudest põhjustatud lisakulud juhul, kui vastav riik on aruandeperioodil eksportinud või importinud elektrit ning saab fondist hüvitist, kui riiki on läbinud teiste riikide turuosaliste põhjustatud transiidivood. Vastavat arvestust peetakse selleks volitatud administraatorite poolt Šveitsis, kes esitavad andmed mehhanismi liikmetele igakuiselt maksmisele kuuluvate netosummadena. Nimetatud netosummad kajastab Kontsern koondkasumiaruandes vastavalt sellele kas tegu on netotuluga või netokuluga ridadel „Müügitulu“ või „Kaubad, toore, materjal ja teenused“.

Toetused elektritootjatele

Vastavalt seadusele peab Kontsern osalema seaduses sätestatud tingimustele vastavate elektritootjate (eelkõige taastuvaid energiaallikaid kasutavate elektrijaamade) toetamise skeemis. Kontsern kogub toetusi tarbijatelt ning jaotusvõrguettevõtjatelt ja maksab need tingimustele vastavatele elektritootjatele välja.

Vastavalt regulatsioonile koostab Kontsern hinnangu toetuste suuruse kohta järgmise kalendriaasta jooksul, lähtudes hinnangutest, millised on nende tootjate poolt toodetava elektri hulk ning milline on lõpptarbijatele osutatavate võrguteenuste maht Eestis. Kontsern kasutab seda hinnangut, et määrata järgmise kalendriaasta toetusesumma tarbitava võrguteenuse ühe kWh (kilovatt-tunni) kohta, võttes arvesse ka erinevused prognoositud ja tegelike makstud toetuste summade vahel eelmisel perioodil (novembrist oktoobrini), ülelaekunud summalt teenitud intressi või alalaekunud summalt tasutud intressi ning toetuste haldamiseks tehtavaid põhjendatud kulutusi.

Erinevatel põhjustel erineb klientidelt saadud taastuenergia tasu alati väljamakstud toetuste summast. Väljamakstavast summast rohkem või vähem kogutud tasude summad kajastatakse bilansis kas real „Võlad tarnijatele ja muud võlad“ (ülejäägi korral) või real „Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded“ (puudujäägi korral). Need saldod võetakse arvesse järgmise perioodi tasumäära arvestamisel, nagu eelpool kirjeldatud. Toetuste kogumine ja maksmine ei mõjuta oluliselt Kontserni koondkasumit. Vaata ka lisa 8 ja 13.

Hüvitised töötajatele

Töötajate lühiajalised hüvitised hõlmavad palka ja sotsiaalmakse, töölepingu ajutise peatumisega seotud hüvitisi (puhkusetasud või muud seesugused tasud). Need hüvitised kajastatakse kasumiaruandes sellel aastal, mil Kontserni töötajad osutasid nendega seotud teenuseid. Bilansipäevaks tasumata summad kajastatakse kohustusena.

Kui aruandeperioodi jooksul on töötaja osutanud teenuseid, mille vastutasuks on põhjust eeldada hüvitise maksmist, moodustab Kontserni prognoositava hüvitiste summa ulatuses kohustuse (viitvõla), millest arvatakse maha kõik juba tasutud summad.

Maksustamine

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis Kontserni aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt.

Dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks on 20/80 (2014. aastal 21/79). Dividendide väljamaksmisega kaasnevat Kontserni tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud Kontsernil erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisa 15.

Maksumäärad

Aastal 2015 kehtisid järgmised maksumäärad:

<i>Maks</i>	<i>Maksumäär</i>
Sotsiaalmaks	33% töötajatele tehtud väljamaksetelt ja erisoodustustelt
Töötuskindlustusmaks	0,8% töötajatele tehtud väljamaksetelt,
Erisoodustuste tulumaks	20/80 töötajatele tehtud erisoodustustelt
Maamaks	1-2,5% maa maksustatavalt väärtuselt aastas
Aktiisimaks elektrilt	4,47 eurot/MWh elektrienergia kohta
Aktiisimaks gaasilt	28,14 eurot/tuhat m ³
Ettevõtja tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt	20/80 ettevõtlusega mitteseotud kuludelt

Lisa 3

ARVESTUSPÕHIMÕTETE KASUTAMISEL RAKENDATUD OLULISED RAAMATUPIDAMISLIKUD HINNANGUD JA EELDUSED

Kontsern kasutab hinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summasid ning varade ja kohustuste bilansilist maksumust järgmisel majandusaastal. Hinnanguid ja eeldusi vaadatakse pidevalt üle ja need põhinevad juhtkonna kogemusel ja muudel teguritel, kaasa arvatud eeldatavatel tulevastel sündmustel, mida peetakse mõistlikuks antud olukorras. Lisaks hinnangutele kasutab juhtkond eeldusi ka arvestuspõhimõtete rakendamise protsessis. Eeldused, millel on kõige olulisem mõju raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summadele, ja hinnangud, mis võivad põhjustada olulisi korrigeerimisi varade ja kohustuste bilansilises maksumuses järgmisel majandusaastal, hõlmavad:

Materiaalse põhivara kasulikud eluead

Materiaalsete põhivara (lisa 10) objektide hinnangulised kasulikud eluead põhinevad juhtkonna hinnangutel vara kasutamise perioodi kohta. Majanduslike eluigade hinnang põhineb ajaloolisel kogemusel ning võtab arvesse kasutatavust äritegevuses ja varade füüsilist seisundit. Eelnev kogemus on näidanud, et kasulikud eluead on mõnikord olnud pikemad kui esialgselt hinnatud. Aruandeaastal oli kulum 36 185 tuhat eurot (2014: 30 553 tuhat eurot). Kui amortisatsioonimäärasid suurendatakse/vähendatakse 10% võrra, suureneks/väheneks amortisatsioonikulu aastas 3 619 tuhande euro (2014: 3 055 tuhat eurot) võrra.

Ülekoormustulu kajastamine

Vastavalt lisa 2 kirjeldatud arvestuspõhimõttele sõltub ülekoormustulu kajastamine sellest, kummal EL määruse 714/2009 artiklis 16 toodud eesmärgil saadud tulu tulevikus kasutatakse - kas uute ülekandevõimsuste ehitamiseks või võrgutariifide jooksvaks vähendamiseks. Alates 1. juulist 2014 saadud ülekoormustulu kasutatakse uute ühendusvõimsuse ehitamiseks. (kuni 30. juunini 2014.a on ülekoormustulusid kasutatud tariifide vähendamiseks ning on kajastatud tuluna nende saamise perioodis). 2015.a tekkinud ülekoormustulu summas 28 635 tuhat eurot (2014.a 20 892 tuhat eurot) on kajastatud tulevaste perioodide tuluna (lisa 14).

Lisa 4

UUED ARVESTUSPÕHIMÕTTED

Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Uued või muudetud standardid ja tõlgendused, mis on muutunud Kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2015, ei mõjutanud finantsaruandeid ja ei oma tähtsust Kontserni äritegevuse seisukohalt.

Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Kontsernile kohustuslikuks alates 1.01.2016 või hilisematel perioodidel ja mida Kontsern ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

“Avalikustamise projekt” – IAS 1 muudatused

(rakendub 1. jaanuaril 2016 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Muudatused selgitavad standardi IAS 1 juhiseid olulisuse, info koondamise, vahesummade esitamise, finantsaruannete struktuuri ja arvestuspõhimõtete avalikustamise osas. Kontsern hindab muudatuste mõju finantsaruandele.

IFRS 15 „Müügitulu lepingutelt klientidega“, muudatus standardi IFRS 15 jõustamise osas

(rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Uue standardi põhiprintsiibi kohaselt kajastatakse müügitulu siis, kui kaup või teenus antakse kliendile üle, ning müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Koos müüdnud kaubad ja teenused, mis on eristatavad, tuleb kajastada eraldi ning lepinguhinnast antavad hinnaalandused tuleb reeglina allokeerida eraldi elementidele. Kui saadav tasu võib teatud põhjustel muutuda, kajastatakse müügituluna miinimumsumma, kui sellega ei kaasne olulist tühistamise/tagasimaksmise riski. Klientidega lepingute saamise tagamiseks tehtud kulutused tuleb kapitaliseerida ja amortiseerida selle perioodi jooksul, mil leping tekitab tulusid. Kontsern hindab muudatuste mõju finantsaruandele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Kontsernile.

Lisa 5

FINANTSRIISKIDE JUHTIMINE

Kontsernis teostatakse riskijuhtimise funktsiooni vastavalt rahvusvaheliselt tunnustatud Enterprise Risk Management Model'i metoodikale, mis on välja töötatud Treadway komisjoni toetavate organisatsioonide komitee (COSO) poolt. Kontserni riske hinnatakse neljas kategoorias: strateegia-, tegevus-, finants-, ja väliste riskide suhtes. Finantsriskid hõlmavad tururiski (sh elektri hinna risk, valuutarisk, intressimäär risk), krediidiriski ja likviidsusriski. Finantsriskide juhtimise funktsiooni peamised eesmärgid on kehtestada riskidele avatud positsioonide piirmäärad ja seejärel tagada, et avatus riskidele jääb nende piirmäärade raamesse. Riskijuhtimist jälgitakse juhatuse tasemel ning tulemustest kantakse ette auditikomiteele. Kontserni finantsriske juhitakse Kontserni finantsosakonnas.

Alljärgnevas tabelis on toodud Kontserni finantsvarade ja finantskohustuste klassid vastavalt IAS 39 mõõtmiskategooriatele:

Finantsvarad

tuhandetes eurodes

31.12.2015 31.12.2014

Laenud ja nõuded

Raha ja raha ekvivalendid (lisa 7)	60 489	31 869
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (lisa 8)	27 189	39 577
Laenud ja nõuded kokku:	87 678	71 446
Müügiootel finantsvarad	1 946	1 946
Finantsvarad kokku	89 624	73 392

Finantskohustused

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 13)	24 232	26 591
Võlakohustused (lisa 12)	379 177	347 857
Finantskohustused kokku	403 409	374 448

Krediidirisk

Kontsern on avatud krediidiriskile, mis seisneb selles, et finantsinstrumendi üks pool võib põhjustada finantskahju teisele poolele oma kohustuse täitmatajätmise tõttu. Avatus krediidiriskile tuleneb Kontserni müügitegevusest krediidingimustel ja vastaspooltega tehtavatest muudest tehingutest, mille tulemusena Kontsern kajastab finantsvarasid. Kontserni riskijuhtimise põhimõtete kohaselt on Kontserni lühiajaliselt vabu rahalisi vahendeid lubatud paigutada järgmistesse finantsinstrumentidesse: kriteeriumitele vastavate krediidasutuste üleöödeposiidid ja tähtajalised deposiidid. Lühiajaliselt vabade rahaliste vahendite paigutamisel juhindutakse järgmistest printsiipidest: likviidsuse tagamine, kapitali säilitamine, tulu teenimine.

Krediidiriskile avatud finantsvarad olid bilansipäevadel järgmised:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 7)	60 489	31 869
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (lisa 8)	27 189	39 577
Konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud varade avatus krediidiriskile kokku	87 678	71 446

Kontsern struktureerib enda poolt võetavat krediidiriski taset, kehtestades tehingupartneritele või tehingupartnerite rühmadele aktsepteeritavad riski piirangud või abinõud krediidiriski maandamiseks. Kontsern on kehtestanud kriteeriumid krediidasutustele finantsvarade hoidmiseks. Nimetatud kriteeriumid sätestavad maksimaalsed lubatavad limiidid sõltuvana krediidasutuse krediidireitingust ning omakapitalist. Krediidiriski taseme piirangud kinnitatakse regulaarselt juhtkonna poolt. Selliseid riske jälgitakse jooksvalt ning aruanne esitatakse juhatusele üks kord aastas.

Kontserni raamatupidamistalitus koostab laekumata nõuete aruande iganädalaselt ning esitab selle Kontserni finantsjuhile. On kehtestatud tingimused, mille korral antakse võla sissenõudmine üle inkassofirmale. Informatsioon krediidiriski kohta on avalikustatud lisa 8.

Krediidiriski kontsentratsioon

Kontsern on avatud krediidiriski kontsentratsioonile. Juhtkond jälgib ja avalikustab krediidiriski kontsentratsiooni aruannete põhjal, kus on loetletud riskid seoses vastaspoollega, mille puhul nõuete saldode kogusumma ületab 5% Kontserni omakapitalist. Seisuga 31.12.2015 oli Kontsernil üks vastaspool, (31.12.2014: üks vastaspool), mille puhul nõuete saldode kogusumma oli 17 137 tuhat eurot (31.12.2014: 16 802 tuhat eurot) ehk 68% ostjate laekumata arvetest (31.12.2014: 68%). Nii 2015 kui ka 2014 oli kõige suurema nõuete summaga vastaspooleks 100% riigile kuuluva grupi tütarfirma, mis on loomuliku monopolina tegutsev elektri jaotusvõrguettevõtja. Seega ei pea juhatusele krediidiriski kontsentratsioonist tulenevaid riske kuigi olulisteks.

Tururisk

Kontsern on avatud tururiskile. Tururisk tuleneb peamiselt elektri hinna muutusest, avatud positsioonidest välisvaluutades ning intressikandvates varades ja kohustustes. Juhtkond kehtestab aktsepteeritavate avatud positsioonide piirmäärad, mida jälgitakse igapäevaselt. Selle meetodi kasutamine ei välista aga täielikult kahjumeid, vaid ainult piirab nende maksimaalset ulatust.

Sensitiivsus allpool loetletud tururiskide suhtes põhineb ühe teguri muutusel, eeldades, et kõik ülejäänud tegurid jäävad konstantseks. Praktikas on see ebatõenäoline ja muutused mõnedes tegurites võivad olla omavahel seotud, näiteks intressimäära muutused ja valuutakursside muutused.

Elektri hinnarisk

Kontsern ostab elektrit võrgukadude kompenseerimiseks peamiselt elektribörsilt. Võrgutasude arvutamisel kasutatakse eelmise perioodi keskmist elektri börsihinda. Olukorras, kus börsihind erineb tariifide arvutamisel kasutatust, ei kompenseerita vahet järgmisel tariifiperioodil. Tulemuseks on olukord, kus elektri börsihinna muutudes võib Kontsern saada kas kasu või kahju koelektri ostul lühiajalises perspektiivis. Kontserni hinnangul ei ole risk võimaliku kahju tekitamiseks suur ja seetõttu ei ole selle riski maandamiseks kasutatud finantsinstrumente.

Gaasi hinnarisk

Kontsern ostab gaasi võrgukadude kompenseerimiseks. Olukorras, kus võrgutariifide arvutamisel eeldatud gaasi hind erineb tegelikust hinnast, ei kompenseerita vahet järgmisel tariifiperioodil. Tulemuseks on olukord, kus gaasi hinna muutudes võib Kontsern saada kas kasu või kahju gaasi ostul lühiajalises perspektiivis. Kontserni hinnangul ei ole risk võimaliku kahju tekitamiseks suur ja seetõttu ei ole selle riski maandamiseks kasutatud finantsinstrumente.

Valutarisk

Valutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglase väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu. Kuna enamike Kontserni tehingute ja saldode alusvaluutaks on euro, ei ole Kontsern avatud olulisele valutariskile. Kontsernis on seatud eraldi piirmäärad avatud valuutapositsioonidele sõltuvalt valuutast ning kestvusest. Tehingud muudes valuutades on ebaolulise suurusega: seisuga 31.12.2015 kui ka 31.12.2014 ei olnud Kontsernil finantsinstrumente muudes valuutades.

Intressimäära risk

Ujuva intressimääraga finantsinstrumentid tekitavad Kontsernile rahavoogude intressimäära riski, st riski, et turuintressimäärade suurenedes kasvavad Kontserni intressikulud. Samas, lühiajaliste deposiitide puhul mõjutab turuintressimäärade muutus Kontserni intressitulu vabade vahendite investeerimisel uutesse deposiitidesse. Kontsern on seadnud minimaalseks fikseeritud intressiga võlakohustuste piirmääraks 50% kõigist võlakohustustest. Kontsern on teataval määral kaitstud intressimäärade muutuse vastu tänu sellele, et vastavalt regulatsioonile arvestatakse tariifide arvutamisel viimase viie aasta turu keskmist intressimäära. Fikseeritud intressimääraga finantsinstrumentid tekitavad õiglase väärtuse intressimäära riski. Kuna Kontsern ei kajasta intressikandvaid finantsinstrumente õiglases väärtuses, ei mõjuta turuintressimäärade muutus olemasolevate varade ega kohustuste bilansilist väärtust ega nendest tulenevat intressitulu ega -kulu.

Seisuga 31.detsember 2015 moodustasid 59% (31.12.2014: 64%) Kontserni võlakohustustest korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud fikseeritud intressimääraga pikaajalised võlakirjad ja 41% (31.12.2014: 36%) korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud ujuva intressimää-

raga pikaajalised pangalaenu. Pikaajalised võlakirjad emiteeriti 12.07.2011 seitsmeaastase tähtajaga nominaalväärtuses 225 miljonit eurot. Võlakirjade kupong on fikseeritud 4,625% p.a ning intressimaksed toimuvad üks kord aastas. Pangalaenude ujuv intress põhineb 6 kuu Euriboril ning see fikseeritakse kaks korda aastas.

Kontserni intressikandvateks finantsvaradeks on üleöödeposiidid ja tähtajalised deposiidid. Üleöödeposiitidel fikseeritakse intress iga päev, tähtajalistel deposiitidel fikseeritakse intress kogu deposiidi perioodiks.

Järgnevas tabelis on esitatud kokkuvõtlikult Kontserni avatus intressimäära riskidele. Tabelis on esitatud finantsvarade ja -kohustuste kogusummad bilansilises maksumuses, esitatuna kas lepingujärgse intressi ümberarvestuse tähtaja või maksetähtaja järgi, olenevalt kumb toimub varem.

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>12 kuud kuni 5 aastat</i>	<i>Kokku</i>
31.12.2015				
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 7)	60 489	0	0	60 489
Pikaajaliste võlakohustuste lühiajaline osa (lisa 12)	0	-2 381	0	-2 381
Pikaajalised võlakohustused (lisa 12)	0	-153 227	-223 569	-376 796
Intressi muutustele avatud netopositsioon seisuga 31.12.2015	60 489	-155 608	-223 569	-318 688

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>Üle 5 aasta</i>	<i>Kokku</i>
31.12.2014				
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 7)	31 869	0	0	31 869
Pikaajaliste võlakohustuste lühiajaline osa (lisa 12)	0	-1 191	0	-1 191
Pikaajalised võlakohustused (lisa 12)	0	-123 615	-223 051	-346 666
Intressi muutustele avatud netopositsioon seisuga 31.12.2015	31 869	-124 806	-223 051	-315 988

Kontsernil ei olnud muid intressimäära muutusele avatud riskiga finantsinstrumente.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et Kontsernil võib tekkida raskusi finantskohustuste täitmisel. Kontsernil on igapäevane vajadus vabade rahaliste vahendite järele. Kontserni eesmärk on saavutada stabiilne finantseerimisbaas, mis koosneb peamiselt kohustustest pankade ees ja võlakirjadest. Likviidsusrisi juhib Kontserni finantsosakond, jälgides likviidsuspositsiooni ning teostades regulaarseid likviidsuse stressiteste erinevate stsenaariumite korral, mis hõlmavad nii tavapäraseid kui ka keerulisemaid turutingimusi.

Järgnevas tabelis esitatakse kohustused seisuga 31.12.2015 ja 31.12.2014 nende lepinguliste tähtaegade järgi. Likviidsustabelis avaldatud summad on lepingulised diskonteerimata rahavood. Kui kohustuste summa ei ole fikseeritud, määratakse avalikustatav summa kindlaks aruande kuupäeval esinevate tingimuste alusel. Maksed välisvaluutas arvestatakse ümber, kasutades bilansipäeva seisuga kehtivat valuutakurssi. Järgnevate perioodide rahavoogude arvestuse aluseks on kasutatud bilansipäeva seisuga kehtivaid laenuintressimäärasid.

Finantskohustuste likviidsusanalüüs seisuga 31.12.2015 on alljärgnev:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>12 kuud kuni 5 aastat</i>	<i>Üle 5 aasta</i>	<i>Kokku</i>
Kohustused*					
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 13)	16 222	2 814	0	0	19 037
Võlakohustused (lisa 12)	0	13 930	285 436	120 806	420 172
Tulevased maksed kokku	16 222	16 745	285 436	120 806	439 209

*K koos intressidega

Finantskohustuste likviidsusanalüüs seisuga 31.12.2014 on alljärgnev:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>12 kuud kuni 5 aastat</i>	<i>Üle 5 aasta</i>	<i>Kokku</i>
Kohustused*					
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 13)	17 640	3 741	0	0	21 380
Võlakohustused (lisa 12)	0	12 966	280 894	108 923	402 783
Tulevased maksed kokku	17 640	16 707	280 894	108 923	424 164

* K koos intressidega

Kontsern hoiab raha likviidsetes pangadeposiitides. Seisuga 31.12.2015 oli Kontsernil vabu rahalisi vahendeid (raha ja raha ekvivalendid) mahus 60 489 tuhat eurot (31.12.2014 seisuga 31 869 tuhat eurot). Lisainformatsioon on toodud lisa 7. Likviidsuse tagamiseks ning rahavoo-
gude paremaks juhtimiseks oli Kontsernil kuni 31.08.2015 sõlmitud arvelduskrediidi leping
summas 20 000 tuhat eurot.

31.12.2015 seisuga ei olnud Kontsernil kasutamata laenu miiti (31.12.2014 kasutamata laenu miit oli 32 000 tuhat eurot). 31.12.2014 seisuga oli bilansis kajastatud nõue Euroopa Liidu poolt Kontsernile eraldatud tagastamatu finantsabi osas Eesti ja Soome vahelise elektrilise ühenduse EstLink 2 ehitamiseks summas 15 000 tuhat eurot, mis laekus 2015. aastal (vt lisa 8).

Kapitali juhtimine

Kontserni peamiseks eesmärgiks kapitaliriski juhtimisel on tagada Kontserni jätkusuutlikkus, et kindlustada tulu aktsionäridele ja tagada kindlustunne kreditoritele ning säilitada seejuures optimaalne kapitali struktuur, vähendamaks kapitali hinda. Selleks, et säilitada või parandada kapitali struktuuri, on Kontsernil võimalik reguleerida aktsionäridele makstavaid dividende, tagastada aktsionäridele osa sisse makstud aktsiakapitalist, emiteerida uusi aktsiaid või võlakirju ning võtta uusi laene.

Vastavalt majandusharus levinud praktikale kasutab Kontsern kapitali struktuuri jälgimiseks omakapitali ja varade suhet, mis saadakse jagades omakapitali kogusumma varade kogusummaga bilansipäeva seisuga. Kontserni eesmärgiks on säilitada omakapitali ja varade suhe vahemikus 35% - 45%. Omakapitali osakaal koguvaredest on toodud järgnevas tabelis:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
Omakapital	329 359	314 820
Varad kokku	861 926	790 050
Omakapitali ja varade suhe	38%	40%

Finantsinstrumentide õiglane väärtus

Õiglane väärtus on summa, mille eest võib finantsinstrumenti vahetada huvitatud osapoolte vahelises jooksvas tehingus, mis ei ole sundmüük või likvideerimine ning mida väljendab kõige paremini aktiivne noteeritud turuhind.

Alljärgnevalt on toodud õiglase väärtuses kajastatavate finantsinstrumentide analüüs väärtuse hindamise meetodi järgi. Erinevaid tasemeid defineeritakse sõltuvalt hindamisel kasutatavatest sisenditest järgmiselt:

Tase 1

identsete varade või kohustuste (korrigeerimata) noteeritud hinnad aktiivsetel turgudel.

Tase 2

muud sisendid kui 1. tasemele liigitatavad noteeritud hinnad, mis on vara või kohustuse puhul kas otseselt või kaudselt jälgitavad.

Tase 3

vara või kohustuse puhul mittejälgitavad sisendid.

Finantsinstrumentide hinnangulised õiglased väärtused on määratud kindlaks Kontserni poolt, kasutades kättesaadavat turuinformatsiooni selle olemasolu korral ja asjakohaseid hindamismetodoloogiasid. Lisaks kasutatakse hinnanguid turuandmete tõlgendamiseks, et määrata kindlaks õiglane väärtus.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarad

Ostjate vastu nõuete ja muude finantsnõuete bilansilised maksumused on ligilähedased nende õiglastele väärtustele (tase 3).

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud kohustused

Tarnijatele võlgnevuste ja muude võlgade bilansilised maksumused on ligilähedased nende õiglastele väärtustele (tase 3).

Fikseeritud intressimääraga pikaajaliste võlakohustuste hinnanguline õiglane väärtus määratakse kindlaks, kasutades nende börsil noteeritud võlakirjade turuhinda (tase 1). Ujuva intressimääraga pikaajaliste laenukohustuste (tase 3) õiglane väärtus määratakse kindlaks, kasutades hindamistehnikaid, mis põhinevad eeldatavatel rahavoogudel, mis on diskonteeritud sarnase krediidiriski ja järelejäänud lunastustähtajaga instrumentide turuintressimääradega.

Võlakohustuseks seisuga 31.12.2015 olid võlakirjad, mille turuväärtus ilma kogunenud intressita oli 248 738 tuhat eurot (nominaal 225 000 tuhat eurot) ja pangalaenu, mille turuväärtus ilma kogunenud intressita oli 151 977 tuhat eurot (nominaal 157 000 tuhat eurot). Võlakohustuseks seisuga 31.12.2014 olid võlakirjad, mille turuväärtus ilma kogunenud intressita oli 249 278 tuhat eurot (nominaal 225 000 tuhat eurot) ja pangalaenu, mille turuväärtus ilma kogunenud intressita oli 120 522 tuhat eurot (nominaal 125 000 tuhat eurot).

SEGMENTIARUANDLUS

Juhatus kasutab juhtimisotsuste tegemiseks ning Kontserni majandustulemuste hindamiseks tootepõhist segmentiarvestust. Juhatus otsuse alusel on Kontserni majandustegevus jagatud kaheks segmentiks: elektrienergia- ning maagaasi ülekanne.

Aastal 2014 oli Kontsernil üks segment – elektrienergia ülekanne. Selle peamised tulud tulid elektrienergia ülekandest Kontserni emaettevõtjale kuuluva elektri ülekandevõrgu kaudu ning elektri bilansiteenuse osutamisest.

Seoses 2.01.2015 enamusosaluse omandamisega Eesti gaasi ülekandevõrku omava ettevõtja Elering Gaas AS-i emaettevõtjas Võrguteenus Valdus AS-s lisandus alates aastast 2015 maagaasi ülekande tegevusala. Maagaasi ülekandeteenus seisneb maagaasi ülekandmises klientide liitumispunktideni, kasutades selleks tütarettevõtjale Elering Gaas AS-le kuuluvat Eesti maagaasi ülekandevõrku.

Juhatusesele esitatakse segmentiaruanded samade raamatupidamispõhimõtete alusel ning vormis, mida on kasutatud käesolevas raamatupidamise aastaaruandes. Juhatus hindab segmentide majandustegevust peamiselt müügitulu, EBITDA (ärikasum, millele on liidetud kulum) ning puhaskasumi alusel.

Kontsern on registreeritud Eesti Vabariigis ja selle põhivara asub samuti Eestis. Kontserni tulu kontsernivälistelt klientidelt Eestis on 105 541 tuhat eurot ja teistes riikides 21 460 tuhat eurot (2014. a 28 216 tuhat eurot). Kontsernil oli aruandeperioodil üks klient, kellega tehingutelt teenitav tulu on rohkem kui 10% konsolideeritud tulust. Suurima kliendi tulu on seotud elektri ülekande segmentiga ja moodustab aruandeperioodil 78 108 tuhat eurot (2014: 81 074 tuhat eurot).

Kontserniväline müügitulu klientide asukoha põhiselt on ära toodud allpool.

Segmendiaruanne

1.01.2015-31.12 2015

1.01.2014-
31.12 2014

tuhandetes eurodes

	Elektrienergia ülekanne	Gaasi ülekanne	Tehingud segmentide vahel	Kokku	Elektri- energia ülekanne
Kontserniväline müügitulu	118 013	8 988	0	127 001	129 229
Tehingud segmentide vahel	0	80	-80	0	0
Müügitulud kokku	118 013	9 068	-80	127 001	129 229
Muud äritulud	3 908	26	0	3 934	1 609
Tulud kokku	121 921	9 094	-80	130 935	130 838
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-39 739	-1 024	80	-40 683	-39 703
Mitmesugused tegevuskulud	-10 166	-3 030	0	-13 196	-9 097
EBITDA	72 016	5 040	0	77 056	82 038
Arvestatud kulum (lisa 10,11)	-33 633	-3 374	0	-37 007	-31 273
Neto finantstulud (-kulud) (lisa 21)	-11 448	0	0	-11 448	-10 033
Tulumaks (lisa 15)	-5 000	0	0	-5 000	0
Puhaskasum	21 935	1 666	0	23 601	40 732
Vara kokku	802 720	59 206	0	861 926	790 050
Kohustused kokku	531 636	941	-10	532 567	475 230
Lisandumised materiaalsesse põhivarasse (lisa 10)	35 639	1 908	0	37 547	100 099
Lisandumised immateriaalsesse põhivarasse (lisa 11)	1 013	216	0	1 229	381

Kontserniväline müügitulu klientide asukoha järgi

1.01.2015-31.12 2015

1.01.2014-
31.12 2014

tuhandetes eurodes

	Elektrienergia ülekanne	Gaasi ülekanne	Kokku	Elektrienergia ülekanne
Eesti	96 553	8 988	105 541	101 013
Norra	418	0	418	18 013
Läti	2 860	0	2 860	2 835
Soome	3 875	0	3 875	3 340
Leedu	7 338	0	7 338	700
Venemaa	215	0	215	114
Muud	6 755	0	6 755	3 214
Müügitulu kokku	118 013	8 988	127 001	129 229

Lisa 7

RAHA JA RAHA EKVIVALENDID

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
Arvelduskontod pankades	60 489	31 869
Kokku raha ja raha ekvivalendid	60 489	31 869

Hoiused ja kuni 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
Hoiused ja deposiidid pankades:		
mis omavad Moody 'se krediitreitingut Aa3	10 047	35
mis omavad Moody 'se krediitreitingut A2	24 035	664
mis omavad Moody 'se krediitreitingut A1*	26 407	31 170
Kokku hoiused ja deposiidid pankades	60 489	31 869

*Kaks krediidireitinguta panka, milles Kontsern raha hoidis, on Moody'se krediidireitinguga A1 rahvusvaheliste pankade Eestis registreeritud tütarfirmad.

Lisa 8

NÕUDED OSTJATE VASTU JA MUUD NÕUDED

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
Nõuded ostjate vastu		
Ostjatelt laekumata arved	24 960	24 577
▪ sh nõuded PTR tehingute eest	2 011	2 092
Muud nõuded	2 229	15 000
▪ sh kogutud ettemaksed elektrienergia tootjatele (vt lisa 2, 13)	2 227	0
▪ sh laekumata sihtfinantseerimine (vt lisa 5)	0	15 000
▪ sh intressinõuded	2	0
Finantsvarad kokku konsolideeritud finantsseisundi aruande saldol „nõuded ostjate vastu ja muud nõuded“	27 189	39 577
Maksunõuded	7	47
Ettemaksud	303	148
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded kokku	27 499	39 773

Ostjate vastu nõuete krediitkvaliteedi analüüs

tuhandetes eurodes

31.12.2015 31.12.2014

Ostjatel laekumata arved, mille tähtaeg ei ole veel saabunud

• Jaotusvõrguettevõtjad	19 512	18 179
• Muud kliendid	5 203	5 131
Ostjatel laekumata arved kokku, mille tähtaeg ei ole veel saabunud	24 715	23 310

Ostjatel laekumata arved, mille laekumistähtaeg on möödas, kuid mis ei ole (IAS 39) ebatõenäoliselt laekuvad

• laekumistähtajast on möödas 1 kuni 90 päeva	245	1 267
Ostjatel laekumata arved kokku, mille laekumistähtaeg on möödas, kuid mis ei ole ebatõenäoliselt laekuvad	245	1 267

Ostjatel laekumata arved kokku, mille laekumistähtaeg on möödas **245** **1 267**

Nõuded ostjate vastu kokku **24 960** **24 577**

Aruandeaastal ei ole Kontsern maha kantud lootusetuid nõudeid (2014.aastal on maha kantud 22 tuhat eurot).

Andmed seotud osapooltele esitatud nõuete kohta on avalikustatud lisas 23.

Lisa 9

VARUD

tuhandetes eurodes

31.12.2015 31.12.2014

Diislikütus	2 442	2 631
Mahuvarugaas	187	0
Muu materjal ladudes	732	0
Varud kokku	3 361	2 631

Kontsern hoiab avariireservelektrijaamade jaoks reservkütuse varu, gaasi teenuste osutamise jaoks gaasi varu ja muid gaasi seadmete ja gaasi torustiku remondiks kasutatavaid materjale.

Lisa 10

MATERIAALNE PÕHIVARA

tuhandetes eurodes

	Maa	Ehitised	Rajatised	Masinad ja seadmed	Muu	Lõpetamata ehitus	Kokku
Materiaalne põhivara 1.01.2014							
Soetusmaksumus 1.01.2014	5 215	30 687	354 542	361 072	54	0	751 570
Akumuleeritud kulum	0	-4 345	-93 399	-82 912	-52	0	-180 708
Jääkmaksumus 1.01.2014	5 215	26 342	261 143	278 160	2	0	570 862
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	70 063	70 063
Materiaalne põhivara kokku 1.01.2014	5 215	26 342	261 143	278 160	2	70 063	640 925
Liikumised 1.01.2014-31.12.2014							
Lisandumised	103	0	0	73	11	97 916	98 103
Ümberliigitatud lõpetamata ehitusest	0	12 903	53 325	88 760	8	-154 996	0
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 21)	0	0	0	0	0	1 996	1 996
Müük ja mahakandmine jääkväärtuses	-12	0	-2	0	0	0	-14
Arvestatud kulum	0	-1 186	-12 182	-17 180	-5	0	-30 553
Liikumised kokku 1.01.2014-31.12.2014	91	11 717	41 141	71 653	14	-55 084	69 532
Materiaalne põhivara 31.12.2014							
Soetusmaksumus 31.12.2014	5 306	43 488	406 909	448 408	73	0	904 184
Akumuleeritud kulum	0	-5 429	-104 625	-98 595	-57	0	-208 706
Jääkmaksumus 31.12.2014	5 306	38 059	302 284	349 813	16	0	695 478
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	14 979	14 979
Materiaalne põhivara kokku 31.12.2014	5 306	38 059	302 284	349 813	16	14 979	710 457
Liikumised 1.01.2015-31.12.2015							
Lisandumised	561	0	0	135	103	36 246	37 045
Soetatud koos tütaretevõttega (lisa 24)	197	318	51 483	1 385	20	963	54 364
Ümberliigitatud lõpetamata ehitusest	0	447	23 130	12 120	15	-35 711	0
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 21)	0	0	0	0	0	487	487
Müük ja mahakandmine jääkväärtuses	-95	-1 099	0	-264	0	0	-1 458
Ettemaksed	15	0	0	0	0	0	15
Arvestatud kulum	0	-1 343	-16 539	-18 263	-40	0	-36 185
Põhivara gruppide vaheline ümbertõstmine	0	0	200	-242	42	0	0
Liikumised kokku 1.01.2015-31.12.2015	677	-1 679	58 276	-5 128	139	1 984	54 268
Materiaalne põhivara 31.12.2015							
Soetusmaksumus 31.12.2015	5 968	43 259	512 297	461 974	341	0	1 023 839
Akumuleeritud kulum	0	-6 879	-151 737	-117 289	-186	0	-276 091
Jääkmaksumus 31.12.2015	5 968	36 380	360 560	344 685	155	0	747 748
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	16 963	16 963
Ettemaksed	15	0	0	0	0	0	15
Materiaalne põhivara kokku 31.12.2015	5 983	36 380	360 560	344 685	155	16 963	764 726

Lõpetamata ehitus sisaldab peamiselt alajaamade, elektrienergia ülekandeliinide ja gaasitootrustiku ehitusi. Lõpetamisel kantakse nende varade maksumus masinate ja seadmete, ehitiste ja rajatiste soetusmaksumuse hulka.

Lõpetamata ehituse lisandumised sisaldavad kapitaliseeritud laenukulutusi aruandeaastal summas 487 tuhat eurot (2014: 1 996 tuhat eurot). Kapitaliseerimismäär oli 3,3% (2014: 3,7%).

Informatsioon materiaalse vara kasutusrendi kohta on toodud lisa 22.

Lisa 11

IMMATERIAALNE PÕHIVARA

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Omandatud tarkvara, litsentsid</i>	<i>Maa kasutusõigus</i>	<i>Kokku</i>
Immateriaalne põhivara 1.01.2014			
Soetusmaksumus 1.01.2014	3 265	1 587	4 852
Akumuleeritud amortisatsioon	-1 276	-85	-1 361
Jääkmaksumus 1.01.2014	1 989	1 502	3 491
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	222	0	222
Immateriaalne põhivara kokku 1.01.2014	2 211	1 502	3 713
Liikumised 1.01.2014-31.12.2014			
Lisandumised	365	15	380
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 21)	1	0	1
Amortisatsioonikulu	-703	-17	-720
Liikumised kokku 1.01.2014-31.12.2014	-337	-2	-339
Immateriaalne põhivara 31.12.2014			
Soetusmaksumus 31.12.2014	3 800	1 602	5 402
Akumuleeritud amortisatsioon	-1 980	-102	-2 082
Jääkmaksumus 31.12.2014	1 820	1 500	3 320
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	54	0	54
Immateriaalne põhivara kokku 31.12.2014	1 874	1 500	3 374
Liikumised 1.01.2015-31.12.2015			
Soetatud koos tütarettevõttega (lisa 24)	124	0	124
Lisandumised	1 229	0	1 229
Amortisatsioonikulu	-806	-16	-822
Liikumised kokku 1.01.2015-31.12.2015	547	-16	531
Immateriaalne põhivara 31.12.2015			
Soetusmaksumus 31.12.2015	4 404	1 602	6 006
Akumuleeritud amortisatsioon	-2 939	-118	-3 057
Jääkmaksumus 31.12.2015	1 465	1 484	2 949
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	956	0	956
Immateriaalne põhivara kokku 31.12.2015	2 421	1 484	3 905

Lisa 12

VÕLAKOHUSTUSED

tuhandetes eurodes 31.12.2015 31.12.2014

Lühiajalised võlakohustused

Pikaajalise pangalaenu lühiajaline osa	2 381	1 191
Lühiajalised laenukohustused kokku	2 381	1 191

tuhandetes eurodes 31.12.2015 31.12.2014

Pikaajalised võlakohustused

Pikaajaline pangalaen	153 227	123 615
Emiteeritud võlakirjad	223 569	223 051
Pikaajalised võlakohustused kokku	376 796	346 666

Kontserni laenukohustuste alusvaluutad on järgmised:

tuhandetes eurodes 31.12.2015 31.12.2014

Võlakohustused eurodes	379 177	347 857
Võlakohustused kokku (lisa 5)	379 177	347 857

Laenukapitali keskmine efektiivne intress oli 2015. aastal 3,3% (2014: 3,7%).

Kontsern on finantseerimiseks kasutanud järgmiseid vahendeid:

- Pangalaenu Euroopa Investeerimispankalt
Kaks laenu on kogumahus 107 000 tuhat eurot. Tagastamise tähtajad on 2031 ja 2033, intress on ujuv, mis koosneb 6 kuu Euriborist, millele on lisatud marginaal ning tagasimaksed hakkavad toimuma alates aastast 2017.
- Pangalaenu Põhjamaade Investeerimispankalt
Kontsernil on kokku kolm laenu kogumahus 50 000 tuhat eurot. Laenude tagasimaksed algavad aastatel 2015-2018 ning lõppevad aastatel 2025-2033. Intress on ujuv, mis koosneb 6 kuu Euriborist, millele on lisatud marginaal.
- Eurovõlakirjad
Emaettevõtja emiteeris aastal 2011 eurovõlakirju nominaalväärtuses 225 miljonit eurot tähtajaga 2018 ning noteeris need Londoni börsil. Võlakirjade kupong on fikseeritud 4,625% ning intressimaksed toimuvad üks kord aastas.
- Arvelduskrediit
2015. aastal oli Kontsernil arvelduskrediidi leping summas 20 000 tuhat eurot. Leping lõpetati 31.08.2015. Kasutatud osalt makstav intress oli ujuv. Seisuga 31.12.2015 ja 31.12.2014 ei kasutanud Kontsern arvelduskrediiti.

Kontsernil ei olnud bilansipäeval väljavõtmata laenulimiiti. (31.12.2014 väljavõtmata laenulimiit oli 32 000 tuhat eurot). Kontserni poolt sõlmitud laenulepingutes on kehtestatud piirmäärad ettevõtte finantsnäitajatele. Piirmäärasid ei ole ületatud.

Lisa 13

VÕLAD TARNIJATELE JA MUUD VÕLAD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
Võlad tarnijatele	15 040	15 298
• sh võlad PTR tehingute eest	2 506	2 175
Võlad ostetud materiaalse ja immateriaalse põhivara eest	1 210	2 342
Kogutud ettemaksed elektrienergia tootjatele	0	3 447
Muud võlad	2 814	294
Finantskohustused kokku finantsseisundi aruande saldol "Võlad tarnijatele ja muud võlad" ilma kogunenud intressideta	19 065	21 380
Kogunenud intressid	5 167	5 211
Finantskohustused kokku finantsseisundi aruande saldol "Võlad tarnijatele ja muud võlad"	24 232	26 591
Maksuvõlad		
Käibemaks	784	1 275
Sotsiaalkindlustusmaks	310	207
Üksikisiku tulumaks	166	112
Töötuskindlustusmaks	18	14
Kohustusliku kogumispensioni sissemaksed	16	10
Ettevõtte ja erisoodustuste tulumaks	11	10
Aktsiisimaks	182	174
Saastemaks	3	1
Maksuvõlad kokku	1 490	1 803
Viitvõlad - töötajate hüvitised		
Palk	249	226
Preemia	430	240
Puhkusetasu	106	89
Sotsiaalkindlustuse ja töötuskindlustuse maks	181	111
Viitvõlad - töötajate hüvitised kokku	965	666
Muud võlad	49	33
• sh kasvuhoonegaaside saaste kvoodi eraldis (lisa 2)	44	29
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	26 735	29 094

Andmed seotud osapooltele võlgade kohta on avalikustatud lisa 23.

Lisa 14

TULEVASTE PERIOODIDE TULUD

Liitumis- ja muud teenustasud

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudelt teenustasudelt perioodi algul	28 915	28 176
Saadud liitumis- ja muud teenustasud	2 687	1 997
Tuludena kajastatud liitumis- ja muud teenustasud (lisa 16)	-2 035	-1 258
Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudelt teenustasudelt perioodi lõpul	29 567	28 915

Sihtfinantseerimine

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Sihtfinantseerimise edasilükkunud tulu perioodi algul	48 473	14 564
Saadud toetused (lisa 5 ja 8)	331	35 136
Kasutatud toetused tegevuskuludeks (lisa 17)	-51	-141
Sihtfinantseerimise amortiseerimine (lisa 17)	-1 186	-1 086
Sihtfinantseerimise edasilükkunud tulu perioodi lõpul	47 567	48 473

Ülekoormustulu

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Ülekoormustulu perioodi algul	20 892	0
Saadud perioodi jooksul	28 635	20 892
Arvestatud tuludesse (lisa 17)	-6	0
Ülekoormustulu perioodi lõpul	49 521	20 892

Lisa 15

OMAKAPITAL

Kontserni aktsiakapital koosneb 157 890 aktsiast nimiväärtusega 1 000 eurot (31.12.2014: 149 890 aktsiat nimiväärtusega 1 000 eurot). Aktsiate eest on täielikult makstud.

2015. aastal suurendati ainosaniku otsusega aktsiakapitali 8 miljoni euro võrra ning tasuti selle eest rahas. Sissemakse registreeriti 20.01.2016.

Aastal 2015 on makstud dividende summas 20 miljonit eurot (aastal 2014 dividende ei makstud).

Dividendide maksmisega kaasnes tulumaksukulu summas 5 miljonit eurot.

Seisuga 31.12.2015 moodustas Kontserni kohustuslik reservkapital 10 743 tuhat eurot (31.12.2014: 8 706 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2015 on Kontsernil kohustus kanda täiendavalt kohustuslikku reservkapitali 1 219 tuhat eurot (31.12.2014: 2 037 tuhat eurot).

Seisuga 31.12.2015 oli Kontserni jaotamata kasum 158 568 tuhat eurot (31.12.2014: 156 223 tuhat eurot). Dividendidena jaotatavale puhaskasumile kohaldatakse tulumaksumäära 20/80 (2014: 21/79). Seisuga 31.12.2015 on võimalik jaotada 125 879 tuhat eurot netodividendidena (31.12.2014: 123 349 tuhat eurot) ja vastav tulumaks oleks 31 470 tuhat eurot (31.12.2014: 30 837 tuhat eurot).

Lisa 16

MÜÜGITULU

Müügitulu analüüs tegevusvaldkondade lõikes

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Bilansi- ja reguleerimisteenuste müük		
Bilansienergia	17 016	13 360
Reguleerimisteenused	1 875	1 638
Bilansigaas	98	0
Bilansi- ja reguleerimisteenuste müük kokku	18 990	14 998
Elektrivõrgu ja gaasivõrgu teenuste müük		
Elektrivõrgu teenuste müük	85 784	88 432
Gaasivõrgu teenuste müük	7 942	0
Muud võrguteenused	8 909	21 020
sh ülekoormustulu (lisa 2)	0	15 792
Müügitulu liitumistasudest (lisa 14)	2 035	1 258
Elektrivõrgu ja gaasivõrgu teenuste müük kokku	104 670	110 711
Muude kaupade ja teenuste müük		
Ülekandeseadmete rent (lisa 22)	908	855
Vanametalli müük	21	114
Muude teenuste müük	2 407	2 547
Muude kaupade müük	5	3
Muude kaupade ja teenuste müük kokku	3 341	3 520
Müügitulu kokku	127 001	129 229

Müügitulu analüüs klientide geograafilise asukoha järgi

<i>tuhandetes eurodes</i>	2015	2014
Eesti	105 541	101 012
Norra	418	18 013
Läti	2 860	2 835
Soome	3 875	3 340
Leedu	7 338	700
Venemaa	215	114
Muud	6 755	3 214
Müügitulu kokku	127 001	129 229

Lisa 17

MUUD ÄRITULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	2015	2014
Saadud viivised, trahvid ja hüvitised	2 137	235
Põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimine (lisa 14)	1 186	1 086
Negatiivne firmaväärtus (lisa 24)	1 509	0
Kasum materiaalse põhivara müügist	380	18
Taastuenergia administreerimistulu	100	91
Dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	58	35
Välismaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks (lisa 14)	51	141
Ülekoormustulu amortisatsioon (lisa 14)	5	0
Muud äritulud	18	2
Muud äritulud kokku	5 444	1 609

Lisa 18

KAUBAD, TOORE, MATERJAL JA TEENUSED

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Ostetud elektrienergia bilansiteenuse osutamiseks		
Ostetud bilansienergia	15 703	12 289
Ostetud võimsuse reguleerimise teenus	2 354	2 098
Avarii elektriijaama kulud elektribilansi tagamiseks	0	110
Ostetud bilansigaas	93	0
Bilansiteenuse osutamiseks ostetud elektrienergia kokku	18 150	14 497
Süsteemiteenused		
Ostetud elektrilise võimsuse reservid	12	15
Reaktiivenergia	347	409
Vastukaubandus	0	343
Avariielektriijaama püsikulud	195	257
Süsteemiteenuste kulud kokku	553	1 024
Elektrivõrgu ja gaasivõrgu kaod		
Elektrivõrgu kaod	13 156	15 024
Gaasivõrgu kaod	523	0
Elektrivõrgu ja gaasivõrgu kaod kokku	13 680	15 024
Hooldus- ja remonditööd		
Põhitegevuse rajatistele ja seadmetele	5 066	5 209
Tootmishoonetele ja -territooriumitele	515	341
Demontaažitööd ja jäätmete käitlemine	117	140
Muud kulud	285	202
Hooldus- ja remonditööd kokku	5 982	5 892
Muud kulud		
Operatiivkäidu- ja dispetšerjuhtimiskulud	661	665
Muud kulud	1 657	2 600
Muud kulud kokku	2 317	3 265
Kaubad, toore, materjal ja teenused kokku	40 682	39 703

Lisa 19

MITMESUGUSED TEGEVUSKULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Telekommunikatsioonikulud	1 101	1 022
Uurimistööde ja konsultatsioonide kulud	895	537
Koolitus- ja muud tegevuskulud	788	857
Teadus- ja arendustegevuse kulud (R&D)	725	386
Infotehnoloogia kulud	691	445
Bürookulud	584	300
Valve-, kindlustus- ja töökaitsealased kulud	192	170
Transpordi- ja töövahendite kulud	149	131
Muud tegevuskulud	265	158
Mitmesugused tegevuskulud kokku	5 390	4 006

Lisa 20

TÖÖJÕUKULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	5 573	3 650
Töölepingu lõpetamise hüvitised	68	7
Muud tasud	182	117
Töövõtjatele arvestatud kokku	5 823	3 775
Sotsiaalmaks	1 943	1 284
Töötuskindlustusmaks	41	32
Tööjõukulud kokku	7 807	5 090

sh hüvitised juhatuse ja nõukogu liikmetele

Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	495	269
Erisoodustused	29	26
Teenistuslepingu lõpetamise hüvitised	43	0
Sotsiaalmaks	187	97
Hüvitised juhatuse ja nõukogu liikmetele kokku	754	392

Aasta 2015 juhtorganite tasud sisaldavad kolme Kontserni kuuluva ettevõtja juhtorganite tasusid, sh ka kompensatsioonide seoses eelmise juhtkonna lepingute ennetähtaegse lõpetamisega. Aastal 2014 on toodud ainult Emaettevõtja juhtorgantitele arvestatud tasud.

Keskmine töötasu kuus oli 2 019 eurot (2014: 2 084 eurot).

Kolme juhatuse liikmetele makstakse teenistuslepingu ennetähtaegse lõpetamise eest hüvitist, mis võrdub kolme kuu teenistustasuga.

Lisa 21

FINANTSTULUD JA -KULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	2015	2014
Finantstulud		
Intressitulu	30	4
Kokku finantstulud	30	4
Finantskulud		
Intressikulu	-11 957	-12 031
Kahjum valuuta kursi muutustest	-2	-1
Muud finantskulud	-7	-2
Kokku finantskulud	-11 965	-12 034
Kapitaliseeritud finantskulud (lisa 10, 11)	487	1 997
Koondkasumiaruandes kajastatud finantskulud kokku	-11 478	-10 037
Neto finantstulud (-kulud)	- 11 448	- 10 033

Lisa 22

KASUTUSRENT

Kontsern kui rendileandja

Kasutusrendi tulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2015	2014
Ehitised	192	197
Rajatised	908	855
Kasutusrendi tulu kokku	1 100	1 052

Rajatised

Emaettevõtjal on kasutusrendileping, mille kohaselt renditakse välja liinimastidele kinnitatud kiudoptilise kaabli vabu kiude. See kaabel toimib ka liinide piksekaitsetrossina ja Kontsern kasutab kiude oma tehniliseks sideks. Vabad kiud on antud rendile Televõrgu AS'ile. Rendileping sisaldab piirangut, mille kohaselt ei tohi Kontsern anda oma ülekandeseadmeid kasutuseks teistele telekommunikatsioonivaldkonnas tegutsevatele ettevõtetele. Leping kehtib kuni 31.3.2025. Iga-aastane rendimaksete suurus sõltub aasta jooksul väljarenditud kiudude hulgast.

Andmed varade (rajatiste) kohta, mis on antud rendile kasutusrendi tingimustel

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2015	31.12.2014
Soetusmaksumus	6 266	6 112
Akumuleeritud kulum perioodi lõpus	-4 140	-3 725
Jääkmaksumus	2 126	2 387

Arvestatud kulum

<i>tuhandetes eurodes</i>	2015	2014
Arvestatud kulum	407	399

Hinnanguline järgmiste perioodide renditulu kasutusrendi lepingutest

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2015	31.12.2014
sh kuni 1 aasta	958	908
1-5 aastat	3 832	3 632
üle 5 aasta	4 072	4 767
Järgmiste perioodide rendimaksed kokku	8 862	9 307

Kontsern kui rentnik

Kasutusrendi kulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2015	2014
Bürooruumid	213	36
Transpordiseadmed	83	85
Muud masinad ja seadmed	85	21
Kasutusrendikulud kokku	381	142

Kõik rendilepingud, milles Kontsern on rentnik, on katkestatavad lühikese etteteatamistähtajaga.

Lisa 23

SALDOD JA TEHINGUD SEOTUD OSAPOOLETGA

Üldjuhul seotud osapoolteks loetakse osapooli, kui nad on ühise kontrolli all või kui ühel osapoolel on võime kontrollida teist osapoolt või tal on oluline mõju või ühine kontroll teise osapoolle üle finantsiliste ja tegevusalaste otsuste tegemisel. Iga võimaliku seotud osapoolle suhet käsitledes pööratakse tähelepanu suhte sisule, mitte üksnes juriidilisele vormile.

Kontserni majandusaasta aruande koostamisel olid seotud osapoolteks:

- I Riik ja riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted
- II Emaettevõtja ja tütarettevõtjate juhatus ja nõukogu
- III Eespool loetletud isikute lähedased pereliikmed ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted.
- IV Tütarettevõtjate üle olulist mõju omavad vähemusaktsionärid ning nende kontrolli all olevad ettevõtted.

Tasumata saldod seotud osapooltega olid järgmised:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
Nõuded ostjate vastu		
Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	18 717	18 340
Nõuded ostjate vastu kokku	18 717	18 340
• sh võrguettevõtjad	17 315	16 989

Võlad tarnijatele ja muud võlad

Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	3 782	3 976
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	3 782	3 976

Tulud ja kulud seotud osapooltega tehingutest:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Seotud osapool</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Tulu kaupade müügist	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	6 719	8 223
Tulu teenuste müügist	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	79 155	80 316
Tulu kaupade ja teenuste müügist kokku		85 874	88 539
Kaupade ost	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	4 972	6 073
Teenuste ost	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	4 043	3 351
Kaupade ja teenuste ost		9 015	9 424
Investeeringud põhivarasse	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	319	1 844

- Tulu kaupade müügist on saadud bilansienergia, bilansigaasi ja reaktiivenergia müügist.
- Tulu teenuste müügist on saadud peamiselt nii elektri, kui ka gaasivõrguteenuste müügist.
- Kulu kaupade ostust tuleneb bilansienergia-, reaktiivenergia ostust ning gaasi ostust.
- Teenuste ost sisaldab peamiselt reguleerimisteenuseid, operatiivkäidu- ja dispetšerjuhtimise teenuseid ning hooldus ja -remonditeenuseid.

Tehingud äriühingutega, milles nõukogu ja juhatuse liikmed või nende lähedased omavad olulist mõjuvõimu

<i>tuhandetes eurodes</i>	2015	2014
Teenuste müük	0	47
Teenuste ost	13	13

Tegevjuhtkonnale ja juhatuse liikmetele arvestatud kompensatsioonid on avalikustatud lisas 20.

Seotud osapoolte vastu olevate nõuete osas ei ole 2015.a nii nagu ka 2014.a moodustatud allahindluseid.

Lisa 24

ÄRIÜHENDUS

13. jaanuaril 2015 omandas Elering AS 51.38% AS Võrguteenus Valduse, AS EG Võrguteenus emaettevõtja, aktsiatest. AS EG Võrguteenus on ettevõtte, mis haldab gaasi ülekandevõrku Eestis ning osutab selle kaudu gaasi ülekandeteenust. Omandamise eesmärgiks on riskide hajutamine seoses juurdetuleva tegevusalaga ja kliendibaasi laienemisega, kulude kokkuhoid tugiteenuste arvelt ning parem ligipääs rahvusvahelistele kapitaliturgudele seoses Kontserni suurenemisega.

Enamusosaluse omandamise rahaline tasu summas 27 573 tuhat eurot maksti jaanuaris 2015.

Omandamisega otseselt seotud kulutused summas 242 tuhat eurot kajastati kasumiaruandes.

Omandatud varad ja kohustused on ostuanalüüsi tulemusel järgmised:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Õiglane väärtus</i>
Raha ja raha ekvivalendid	989
Nõuded ostjatele ja muud nõuded	1 642
Varud	405
Materiaalne põhivara (lisa 10)	54 364
Immateriaalne põhivara (lisa 11)	124
Võlad hankijatele ja muud võlad	-692
Pikaajalised eraldised	-234
Omandatud netovara	56 598
Omandamisel makstud tasu:	
• Makstud rahas	27 573
Omandatud netovarade õiglane väärtus (vt. ülal)	-56 598
Mittekontrolliv osalus 48.62%	27 515
Firmaväärtus	-1 509

Võrguteenus Valdus AS-i ja Elering Gaas AS-i tulude summa konsolideeritud kasumiaruandes moodustas perioodil 01. jaanuar 2015 - 31. detsember 2015 9 094 tuhat eurot ning kasum 1 668 tuhat eurot.

Mittekontrolliv osalus võeti arvele mittekontrolliva osaluse proportsionaalse osaluses identifiitseeritud netovarast.

Tulenevalt Eesti maagaasiseaduse nõudest ei tohtinud alates 1.01.2015 gaasi ülekandevõrk enam olla isikute kontrolli all, kellel oli samaaegselt omandus gaasi tootmise või müügi alal. Sellest tulenevalt oli endistel omanikel surve gaasivõrgu müügiks suurem kui Emaettevõtjal ostuks. Olukorras, kus gaasi ülekandemahud Eestis on väga väikesed, ei olnud rahvusvahelistel investoritel huvi suhteliselt väikse turuväärtusega firma omandamiseks. Emaettevõtjal aga oli olemas nii finantsiline võimekus kui ka infrastruktuuri hooldamise ning arendamise võimekus ning seetõttu osutuski Emaettevõtja ainukeseks tõsiseltvõetavaks ostjaks. Lisaks vähendas Ettevõtja jaoks omandatud varaga seotud riske oodatav sünergia tulenevalt kokkuvõimavõimalustest ühiste tugiteenuste ja finantseerimise osas. Nimetatud põhjustel õnnestuski Elering AS-l läbirääkimiste käigus saavutada omandatud gaasivõrgu eest madalam hind kui on omandatud varade õiglane väärtus.

Negatiivne firmaväärtus summas 1 509 tuhat eurot on kajastatud muu ärituluna (lisa 17).

2015. aasta jooksul osteti ka ülejäänud 48,62% AS Võrguteenus Valdus aktsiatest, makstes selle eest 26 087 tuhat eurot.

Mittekontrolliva osaluse ümberarvutamisel tekkinud vahe summas 2 158 tuhat eurot on kajastatud bilansis jaotamata kasumi hulgas.

Lisa 25

TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED JA SIDUVAD TULEVIKUKOHUSTUSED

Võrgu arenduskohustused

Elektrituruseaduse kohaselt on võrguettevõtjal kohustus arendada võrku viisil, mis tagab oma teeninduspiirkonnas võimaluse järjepidevalt osutada ettenähtud tingimuste kohast võrguteenust.

Tehnorajatiste talumishüvitised

Tulenevalt Riigikohtu 2012. aastal tehtud otsusest tunnistati kehtetuks senised talumistasude suurused ning seadusandja pole jätkuvalt uut regulatsiooni kehtestanud. See tähendab, et jätkub ebaselgus ning olukord, kus maaomanikel on õigus talumistasusid nõuda, kuid mis alustest tasude põhjendatuse puhul lähtuma peaks, on ebaselge ning reguleerimata. Teadmata on ka uue regulatsiooni kehtestamise aeg ning kas hüvitamise kohustus rakendub regulatsiooni jõustumisest või ka tagantjäreli. Kuigi Eleringil on hetkel käimas vaid üks konkreetne kohtuvaidlus, tekitab eelpool kirjeldatud olukord siiski suure ebamäärasuse potentsiaalsete rahaliste nõuete osas, mis tehnovõrkude talumist puudutab. Regulatsiooni kohaselt lülitatakse nimetatud kulud võrgutasudesse, kuid hüvitiste väljamaksmise ning võrgutasude kaudu kompenseerimise vahele võib jääda teatav aeg, mil väljamakseid tuleb finantseerida muudest allikatest.

Siduvad tulevikukohustused investeeringuteks

Seisuga 31.12.2015 oli Kontsernil materiaalse põhivara suhtes lepingujärgsed siduvad tuleviku-

kohustused kapitalikulutusteks summas 16 423 tuhat eurot (31.12.2014: 26 322 tuhat eurot).

Maksualased kohustused

Maksuhalduril on õigus kontrollida Kontserni maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intress ja trahvid. Kontserni juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Kontsernile olulise täiendava maksusumma.

Lisa 26

FINANTSINFORMATSIOON EMAETTEVÕTJA KOHTA

Emaettevõtja kohta esitatava finantsinformatsioonina on toodud emaettevõtja eraldiseisvad põhjaruanded, mille avalikustamine on nõutud Eesti raamatupidamise seadusega.

Emaettevõtja põhjaruanded on koostatud kasutades samu arvestuspõhimõtteid, mida on kasutatud konsolideeritud aruannete koostamisel, v.a. investeeringuid tütaretevõtjatesse, mis konsolideerimata aruandes on kajastatud soetusmaksumuses (miinus vajadusel allahindlused).

Finantsseisundi aruanne

tuhandetes eurodes

31.12.2015 31.12.2014

VARAD

Käibevara

Raha ja raha ekvivalendid	56 476	31 869
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	26 350	39 773
Varud	2 442	2 631
Käibevara kokku	85 267	74 272

Põhivara

Müügiootel finantsvarad	1 946	1 946
Investeeringud tütaretevõtjatesse	53 660	0
Materiaalne põhivara	711 911	710 457
Immateriaalne põhivara	3 606	3 374
Põhivara kokku	771 123	715 777

VARAD KOKKU

856 390 790 050

KOHUSTUSED

Lühiajalised kohustused

Võlakohustused	2 381	1 191
Võlad tarnijatele ja muud võlad	26 034	29 094
Lühiajalised kohustused kokku	28 415	30 285

Pikaajalised kohustused

Võlakohustused	376 796	346 666
Tulevaste perioodide tulud	126 425	98 280
Pikaajalised kohustused kokku	503 221	444 945

KOHUSTUSED KOKKU	531 636	475 230
-------------------------	----------------	----------------

OMAKAPITAL

Aktsiakapital	149 890	149 890
Registreerimata aktsiakapital	8 000	0
Kohustuslik reservkapital	10 743	8 706
Jaotamata kasum	156 121	156 223
OMAKAPITAL KOKKU	324 754	314 820

KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	856 390	790 050
---------------------------------------	----------------	----------------

Koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	2015	2014
Müügitulu	118 013	129 229
Muud äritulud	3 909	1 609
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-39 739	-39 703
Mitmesugused tegevuskulud	-4 559	-4 006
Tööjõukulud	-5 607	-5 090
Põhivara kulum	-33 633	-31 273
Ärikasum	38 384	50 766
Finantstulud	30	4
Finantskulud	-11 478	-10 037
Kasum enne tulumaksustamist	26 935	40 732
Tulumaks	5 000	0
Aruandeaasta kasum	21 935	40 732
Aruandeaasta koondkasum	21 935	40 732

Rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes

01.01.2015- 01.01.2014-
31.12.2015 31.12.2014

Rahavood äritegevusest

Kasum enne tulumaksu	26 935	40 732
Korrigeerimised:		
▪ Kasum materiaalse põhivara müügist	-369	-18
▪ Materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus, immateriaalse põhivara amortisatsioon	33 633	31 273
▪ Laekunud dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	-58	-35
▪ Kasutatud ja amortiseeritud toetused	-1 186	-1 086
▪ Intressikulud	11 470	10 034
▪ Intressitulu	-30	-4
▪ Varude muutus	189	-2 284
▪ Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-1 656	177
▪ Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-2 184	-7 680
▪ Liitumis- ja muude teenustasude tulevaste perioodide tulu muutus	648	739
Rahavood äritegevusest	67 392	71 849
Makstud tulumaks	-5 000	0
Makstud intressid	-11 458	-11 426
Saadud intressid	28	4
Neto rahavood äritegevusest kokku	50 961	60 427

Rahavood investeerimistegevusest

Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetused	-37 330	-105 694
Põhivara sihtfinantseerimiseks saadud välisabi	15 050	19 995
Laekunud materiaalse põhivara müügist	1 703	31
Tasutud finantsvarade soetamisel	-53 660	0
Laekunud dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	58	35
Laekunud ülekoormustulu	29 048	20 974
Neto rahavood investeerimistegevusest kokku	-45 131	-64 658

Rahavood finantseerimistegevusest

Saadud pikaajalised pangalaenud	31 968	34 955
Tagasimakstud pangalaenud	-1 190	0
Sissemakse aktsiakapitali	8 000	0
Makstud dividendid	-20 000	0
Neto rahavood finantseerimistegevusest kokku	18 778	34 955

Raha ja raha ekvivalentide netomuutus	24 607	30 724
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	31 869	1 145
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	56 476	31 869

Omakapitali muutuste aruanne

tuhandetes eurodes

	<i>Aksiakapital</i>	<i>Registreeri- mata aksia- kapital</i>	<i>Kohustuslik reservkapital</i>	<i>Jaotamata kasum</i>	<i>Kokku</i>
Saldo seisuga 1.01.2014	149 890	0	6 259	117 939	274 087
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	40 732	40 732
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	2 448	-2 448	0
Makstud dividendid	0	0	0	0	0
Saldo seisuga 31.12.2014	149 890	0	8 706	156 223	314 820
Sissemakse registreerimata aksiakapitali	0	8 000	0	0	8 000
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	21 935	21 935
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	2 037	-2 037	0
Makstud dividendid	0	0	0	-20 000	-20 000
Saldo seisuga 31.12.2015	149 890	8 000	10 743	156 121	324 754
Kontrolli ja oluliste mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus				-53 660	-53 660
Kontrolli ja oluliste mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil				56 106	56 106
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2015				158 568	327 200

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Elering AS-i aktsionäridele

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta

Oleme auditeerinud kaasnevat Elering AS-i ja selle tütarettevõtete (Kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2015, konsolideeritud koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ning lisasid, mis sisaldavad aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat informatsiooni.

Juhatuses kohustused konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ning sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeauditiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindlustunnet, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglaseks esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamus avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt Kontserni finantsseisundit seisuga 31. detsember 2015 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

Me ei täheldanud auditi käigus vastuolusid kaasneva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande, elektrituruseaduse ning maagaasiseaduse ja nende alusel kehtestatud õigusaktide vahel.

AS PricewaterhouseCoopers

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Stan Nahkor', is positioned above the printed name.

Stan Nahkor
Vandeaudiitor, litsents nr 508

16. märts 2016

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

Elering AS jaotamata kasum seisuga 31.12.2015 oli 160 726 tuhat eurot.

Elering AS juhatus teeb ainuaktsionärile ettepaneku jaotada Kontserni jaotamata kasum järgmiselt:

Maksta aktsionärile dividendidena 31 000 tuhat eurot

Kohustuslikku reservkapitali 1 219 tuhat eurot

Jaotamata kasumisse 128 507 tuhat eurot

TEGEVJUHTKONNA ALLKIRJAD 2015. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Elering AS 2015. a. majandusaasta aruande allkirjastamine 16.03.2016.

Taavi Veskimägi
juhatuse esimees

Peep Soone
Juhatuse liige

Kalle Kilk
Juhatuse liige

ELERING AS MÜÜGITULU VASTAVALT EMTAK 2008-LE

Kontserni müügitulu jaguneb suuremate tegevusalade lõikes järgnevalt:

<i>EMTAK* Tegevusala</i>	<i>01.01.2015 - 31.12.2015</i>	<i>01.01.2014 - 31.12.2014</i>
35121 Ülekande teenus - edastamine põhivõrgu kaudu	97 969	113 060
35221 Maagasi ülekanne	7 942	0
35141 Elektrienergia müük (bilansienergia)	18 892	14 998
35231 Bilansigaasi müük	98	0
77399 Mujal liigitamata masinate ja seadmete rentimine	908	855
49501 Torustransport	890	0
47770 Muude kasutatud kaupade jaemüük	27	118
68201 Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	192	197
46699 Muu müük	84	0

* EMTAK – Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator.

elering
ÜHENDAME ENERGIAD

Kadaka tee 42 / 12915 Tallinn
telefon: 715 1222
faks: 715 1200
e-post: info@elering.ee

www.elering.ee